

ENQUESTA DE CONVIVÈNCIA ESCOLAR D'ANDORRA

Curs 2012-2013

**CENTRE DE RECERCA SOCIOLÒGICA
DESEMBRE 2013**

Autores: Pepita Batalla Salvadó

Mercè Casals Solé

AGRAÏMENTS

Volem agrair al Ministeri d'Educació i Joventut la seva col·laboració i l'ajuda prestada en el transcurs de l'estudi, així com un especial agraïment a tots els responsables dels sistemes educatius, i als directors i departaments psicopedagògics de totes les escoles d'Andorra que s'han implicat activament en l'estudi i que ens han facilitat el treball de camp.

Agraïm, com no, a tots els alumnes que ens han transmès les vivències personals i opinions a través del qüestionari, gràcies a les quals ens ha donat informació de la convivència escolar a Andorra.

Gràcies a la implicació de tots s'ha pogut tirar endavant aquest estudi.

INDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
1.2. OBJECTE D'ESTUDI	5
1.2. METODOLOGIA	6
1.3. DADES DE LES ESCOLES	9
2. MARC CONCEPTUAL	11
3. ANÀLISI DE LES DADES	18
3.1. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	18
3.2. DADES DE BENESTAR SUBJECTIU	34
3.3. PERCEPCIÓ SOBRE ELS MALTRACTAMENTS	50
3.4. ACCIONS NEGATIVES EXPERIMENTADES (PERSPECTIVA DE LA VÍCTIMA)	80
3.5. ACCIONS NEGATIVES REALITZADES (PERSPECTIVA DEL VICTIMITZADOR)	138
4. RESUM	175
5. CONCLUSIONS	186
6. ANNEX	192
7. BIBLIOGRAFIA	194

1. INTRODUCCIÓ

Darrerament els mitjans de comunicació s'han fet ressò d'un fenomen que ha esdevingut un tema de preocupació creixent en la nostra societat, que és la problemàtica derivada de la convivència entre iguals en els centres escolars.

Són diversos els estudis i les investigacions que s'han realitzat a finals de la dècada dels 90 sobre aquest tema a Espanya, França i a la resta d'Europa, en àmbits geogràfics i escolars variats, i tots ells subratllen la necessitat de donar importància a aquest fenomen que atempta contra els drets dels infants i adolescents, en un marc jurídic on precisament es protegeix la dignitat, la integritat física i moral de les persones.

Aprofitant tot el coneixement i les dades que ens aporten els estudis realitzats en altres països, hem cregut convenient fer una investigació similar a Andorra, sempre respectant i tenint en compte les particularitats que té com a petit país i les especificitats del seu propi sistema educatiu.

1.2. OBJECTE D'ESTUDI

L'objectiu del nostre estudi és avaluar la convivència entre els alumnes i veure en quina mesura es donen fenòmens com el de l'assetjament entre iguals.

En l'entorn escolar, aquest fenomen conegut com a *bullying* es dona quan un alumne o grup d'alumnes causa dany físic o psicològic a un altre, de manera sistemàtica i reiterada. Resultat d'aquesta conducta és el procés de victimització de l'alumne afectat que li pot causar perjudicis tant en la vida present com la futura.

A partir d'aquesta definició, s'han formulat preguntes de diferents àmbits per aproximar-nos gradualment al concepte de maltractament i poder mesurar-lo.

Així, el present estudi recull les opinions i percepcions dels alumnes de diferents edats sobre el maltractament entre iguals en el seu centre escolar. No és fàcil saber si és real o només una sensació o interpretació de l'alumne, quan aquest afirma sentir-se maltractat per la resta de companys. Per analitzar d'una manera més fiable aquest tema hem creat un seguit d'indicadors, similars als d'altres estudis sobre aquest fenomen. L'objectiu bàsic és fer una radiografia de la situació actual de la convivència als centres escolars d'Andorra.

El propòsit del qüestionari no és quantificar els casos de *bullying*, com ho farien altres instruments sociomètrics pensats per aquest objectiu, sinó tenir indicadors globals que ens aportin una avaluació general d'aquest fenomen.

1.2. METODOLOGIA

La metodologia que s'ha aplicat és similar a l'emprada per altres investigacions sobre la mateixa temàtica com la que han fet servir el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per realitzar l'*Enquesta sobre la Convivència Escolar i Seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*. Per una banda, emprar una metodologia semblant ens ha servit per tenir un marc de referència, i per l'altra ens ha sigut molt útil per poder obtenir dades comparables.

Les dades que es presenten en aquest document són els resultats de l'enquesta adreçada a tots els alumnes de primera i segona ensenyança d'Andorra.

L'univers, per tant, són tots els alumnes escolaritzats a primera i segona ensenyança dels tres sistemes educatius d'Andorra.

El treball de camp s'ha dut a terme entre el 21 de gener i el 22 de març del 2013.

Aplicació dels qüestionaris

Els alumnes han complimentat el qüestionari mitjançant una aplicació web a la qual han accedit individualment des del seu propi centre.

Amb l'objectiu de garantir l'anonimat i evitar errors, tals com tenir qüestionaris duplicats, s'ha creat un sistema de codis personals i distribuïts aleatòriament, que ha evitat tenir qüestionaris duplicats o modificacions a posteriori (un cop finalitzat el qüestionari l'alumne no ha pogut accedir al mateix ni ha pogut fer-ne un altre).

Així, es tracta d'un qüestionari autoadministrat (que llegeixen i omplen els propis enquestats) i que s'ha respost en horari escolar.

Segons les dades facilitades pel Ministeri d'Educació i Cultura, en el conjunt dels centres escolars d'Andorra hi ha 2.863 alumnes de primera ensenyança en el curs 2012-2013, i 3.013 alumnes de segona ensenyança. En total, hem obtingut 2.499 qüestionaris vàlids de primera ensenyança, que significa una taxa de resposta del 87,3%, i 2.222 qüestionaris vàlids de segona ensenyança, que suposa una taxa de resposta del 73,7%.

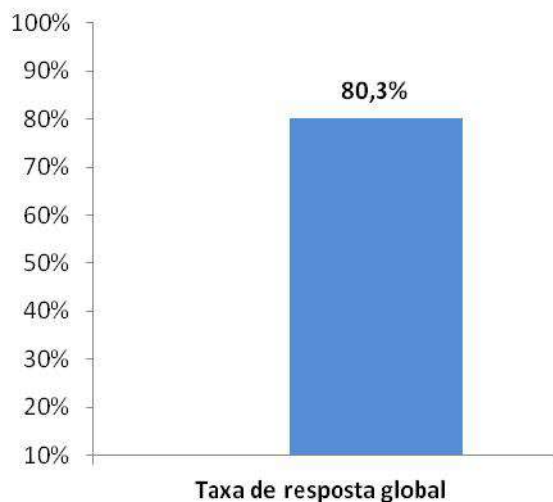
En total, hem obtingut 4.721 qüestionaris vàlids, que representen el 80% de resposta.

Total alumnes i qüestionaris vàlids

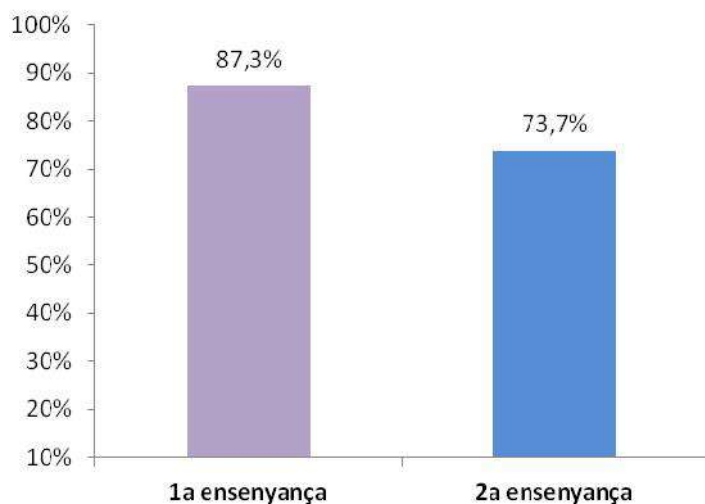
	Total alumnes	Total qüestionaris vàlids
Total		
Primera ensenyança	2863	2499
Segona ensenyança	3013	2222

TAXA DE RESPOSTA

Taxa de resposta global

Taxa de resposta per etapa d'ensenyament

Estructura del treball

L'enquesta presenta tres apartats diferenciats: en primer lloc, les dades sociodemogràfiques dels enquestats. En segon lloc, qüestions relatives al benestar subjectiu, i en tercer lloc, s'han formulat una sèrie de preguntes per fer una aproximació esglaonada al concepte de maltractaments, des de diferents àmbits. D'una banda s'analitza la percepció sobre els maltractaments i d'altra banda es detallen les accions negatives experimentades per la víctima i les reconegudes pel victimitzador.

A partir de la definició del maltractament utilitzada a l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, que fa referència a les accions negatives continuades entre companys de l'escola i que suposa a una situació de desequilibri de poder entre els agressors i les víctimes, es comença per preguntar als alumnes sobre els casos de maltractaments que coneixen en el seu entorn i sobre el sentiment de por. A continuació, es demana la freqüència amb què han patit una sèrie d'accions negatives durant el curs. Amb aquesta pregunta obtenim les dades de totes les accions enregistrades, si bé centrarem l'anàlisi en les que han passat un cop a la setmana o més, ja que en aquest grup es troben la majoria de casos de maltractament a l'escola. Però no tots els alumnes que han experimentat una acció negativa a la setmana o més, es poden considerar automàticament com a maltractats, sinó que per detectar el nucli del problema cal demanar als alumnes afectats la seva opinió sobre si consideren que aquestes accions negatives estaven destinades a molestar-los i la importància que donen a aquests fets en conjunt, ja que poden considerar que no tenien la intenció de molestar (bromes) o no els hi donen cap importància en funció de les circumstàncies en què s'ha produït.

A l'hora d'interpretar aquestes dades cal tenir en compte que mesuren diferents dimensions del problema, des de percepcions i sentiments, fins a accions experimentades personalment i la valoració conjunta d'aquests fets, i per tant no obtindrem un únic resultat per quantificar els maltractaments a l'escola, sinó dades relacionades amb els següents àmbits:

- Percepció dels alumnes sobre els casos de maltractament en l'entorn immediat (a classe o l'escola).
- Sentiment de por de ser maltractats pels companys de l'escola.
- Accions negatives experimentades personalment pels alumnes
- Percepció subjectiva d'aquestes accions com a intencionades o no intencionades.
- Valoració de la importància conjunta de les accions negatives.

Finalment, s'han construït dos indicadors per mesurar de forma global els maltractaments, tenint en compte bàsicament tres dimensions: les accions negatives experimentades un cop a la setmana o més; la percepció subjectiva d'aquestes accions com a maltractaments (si es consideren destinades a molestar, amb independència de la freqüència objectiva que la víctima hagi indicat), i la valoració de la importància per part dels afectats.

- L'indicador global de maltractaments enregistrats, que es calcula a partir dels casos que declaren que han patit alguna acció negativa un cop a la setmana o més, seleccionant només els casos que consideren que les accions eren intencionades i segmentant-los segons la importància que els alumnes afectats li donen a les accions negatives experimentades.

- L'indicador global de maltractaments percebuts, que s'ha construït seleccionant els alumnes que diuen que es fiquen amb ells sovint o algunes vegades amb la intenció de molestar-los, i segmentant-los segons la importància atribuïda als fets.

1.3. DADES DE LES ESCOLES

Escola

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Escola espanyola primària Andorra la Vella	48	1,9
Escola espanyola primària d'Encamp	35	1,4
Escola espanyola primària Sant Julià de Lòria	41	1,6
Escola espanyola primària Escaldes- Engordany	80	3,2
Escola andorrana 1a ensenyança Canillo	50	2,0
Escola andorrana 1a ensenyança Pas de la Casa	28	1,1
Escola andorrana 1a ensenyança Encamp	190	7,6
Escola andorrana 1a ensenyança Ordino	70	2,8
Escola andorrana 1a ensenyança La Massana	166	6,6
Escola andorrana 1a ensenyança Andorra la Vella	177	7,1
Escola andorrana 1a ensenyança Sant Julià de Lòria	139	5,6
Escola andorrana 1a ensenyança Escaldes-Engordany	258	10,3
Escola francesa 1a ensenyança Canillo	39	1,6
Escola francesa 1a ensenyança d'Encamp	45	1,8
Escola francesa 1a ensenyança Ordino	54	2,2
Escola francesa 1a ensenyança La Massana	56	2,2
Escola francesa 1a ensenyança Andorra la Vella	153	6,1
Escola francesa 1a ensenyança Santa Coloma	20	0,8
Escola francesa 1a ensenyança Sant Julià de Lòria	58	2,3
Escola francesa 1a ensenyança Escaldes-Engordany	135	5,4
Escola Sagrada Família	106	4,2
Escola Janer	177	7,1
Col·legi St. Ermengol	199	8,0
Col·legi del Pirineu	44	1,8
Liceu Comte de Foix	131	5,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Escola Sagrada Família	104	4,7
Escola Janer	212	9,5
Col·legi St. Ermengol	200	9,0
Col·legi del Pirineu	65	2,9
Institut Espanyol de la Margineda	218	9,8
Escola Andorrana de 2a ensenyança del Roc	82	3,7
Escola Andorrana de 2a ensenyança de Sta. Coloma	202	9,1
Escola Andorra de 2a ensenyança Encamp	429	19,3
Escola Andorra de 2a Ordino	263	11,8
Liceu Comte de Foix	447	20,1

Curs

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2499	100
1r any segon cicle/3r/élémentaire 2	676	27,1
2n any segon cicle/4t/moyen 1	656	26,3
1r any tercer cicle/5è/moyen 2	617	24,7
2n any tercer cicle/6è/6ème	550	22,0

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2222	100
1r any 1r cicle/1r ESO/5ème	569	25,6
2n any 1r cicle/2n ESO/4ème	586	26,4
1r any 2n cicle/3r ESO/3ème	547	24,6
2n any 2n cicle/4t ESO/2nde	520	23,4

2. MARC CONCEPTUAL

L'educació en termes generals exerceix un paper essencial en el desenvolupament de les persones.

Segons Jaques Delors¹ la finalitat de l'educació es resumeix en quatre punts :

1. Aprendre a conèixer: a les escoles s'aprèn la cultura general que serveix de passaport per a una educació permanent.
2. Aprendre a viure: aprendre a viure en societat i conèixer millor la gent que ens envolta.
3. Aprendre a fer: adquirir competències que no només serveixin per a treballar, sinó també per fer front a situacions diverses.
4. Aprendre a ser: l'educació fa aflorar els talents que “com tresors, es troben amagats en el fons de les persones.

En el present treball ens centrarem en l'aprendre a viure, que constitueix no tan sols un mitjà, sinó una finalitat pels centres escolars actuals.

Abans de tractar el tema de la convivència i de l'assetjament escolar, hem considerat necessari comentar quin és el paper de l'escola a la nostra societat. No podem obviar la importància que aquesta institució té en l'educació i el desenvolupament de les persones.

L'escola, juntament amb la família té un paper de primer ordre en el procés de socialització. Bourdieu anomena a aquests espais “camps de joc”² i en termes de l'interaccionisme simbòlic són coneguts com a “escenaris”.

La socialització és el procés mitjançant el qual les persones desenvolupen la consciència de les normes i els valors socials i adquireixen un sentit del jo. Aquest procés permet que les persones s'adaptin al seu entorn social i mostrin les pautes de comportament i les relacions interpersonals que són pròpies d'aquest entorn.³

¹ Delors, J. (1996). “La información encierra un tesoro”. Informe a la Unesco de la Comisión Internacional sobre la Educación para el S.XXI. [en línia] <<http://www.unesco.org/education/pdf/DELORS.PDF>>.

² En termes de Bourdieu, un camp podria ser definit com una xarxa de relacions objectives entre posicions. Aquestes posicions són definides objectivament per la seva mateixa existència; per les determinacions que imposen als qui les ocupen; per la seva situació actual i potencial en l'estructura de la distribució de les diferents espècies de poder, la possessió dels quals dona accés als avantatges específics que estan en joc en el camp. Citat a Alegre, M. A. (2007). *Geografies adolescents a secundària*. Col·lecció d'estudis de joventut. Secretaria de joventut de Catalunya, pàg. 15.

³ Torrubia, R.; Doval, E. (coord.) (2009). *Família i educació a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. [en línia] <<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/496.pdf>>.

Mentre la socialització primària és aquell procés que té lloc durant la primera infantesa a través del qual un individu esdevé membre de la societat, la socialització secundària és el procés posterior que indueix l'individu socialitzat a penetrar i a participar en nous sectors del món objectiu de la seva societat.

L'escola és una de les institucions socials on té lloc la socialització secundària, procés que es produeix des del final de la primera infantesa i fins a la maduresa, en el qual també intervenen altres agents (els amics, els mitjans de comunicació, les organitzacions, etc.). L'escola és la primera institució formal a la qual accedeix l'infant, on aprèn un tipus diferent de relacions i normes deslligades de l'àmbit afectiu familiar.

L'escola és un dels espais en el qual els infants i joves passen més temps i on afloren les amistats, les enemistats, les solidaritats, les lluites, les aproximacions, els distanciaments, les emocions, les racionalitats, etc., que en el seu conjunt conformen una part important de la seva trajectòria vital. Així doncs, l'escola no és tan sols un espai socialitzador, sinó que també representa un camp de sociabilitat.

La importància de l'escola com a agent socialitzador deriva tant dels objectius i continguts que explícitament es volen transmetre (coneixements i competències), com de les pràctiques quotidianes que es desenvolupen en les escoles i que incideixen de forma directa en els alumnes. És a dir, a l'escola no només es transmeten conceptes o habilitats tècniques, sinó que és un espai a on s'aprèn a conviure.

La convivència escolar fa referència a la capacitat de les persones a viure amb altres en una marc de respecte mutu i solidaritat recíproca. Pot semblar un tema evident, però és prou important perquè el bon funcionament d'aquesta garanteix les bases per un aprenentatge correcte. Per aquest motiu, moltes escoles, a l'inici de curs, envien cartes a les famílies perquè assumeixin el compromís d'acceptar unes normes bàsiques de convivència.

Així doncs, una de les finalitats de l'educació actual és aconseguir una escola inclusiva i fer de la convivència escolar, no tan sols un mitjà per a fomentar un bon aprenentatge acadèmic, sinó també una finalitat educativa.

Cada escola té una consistència pròpia i per dret esdevé una unitat d'intervenció. Cada escola pot establir unes normes de convivència on es valori la responsabilitat social, el respecte, la reciprocitat, etc., i apostar per una cultura escolar que afavoreixi la bona entesa entre els seus components. En aquest sentit, l'escola pot intervenir sobre les variables que controla, però no està al cas d'altres factors que influeixen en el clima escolar, com la família, el grup d'amics, el barri, etc. Per aquesta raó, cada escola constitueix un microcosmos, amb una personalitat pròpia i diferent a la resta.

Dit això, podem dir que el concepte "clima escolar" és complex i per tant, s'ha de tractar des d'aquesta complexitat. La seva anàlisi ha de contemplar multiplicitat de factors, i sovint, no hi ha una única causa explicativa d'un bon o mal clima escolar. Per tant, no podem concloure que l'origen social dels alumnes o l'emplaçament geogràfic del centre en siguin únics factors determinants i/o explicatius, com de vegades es sol pensar.

Com a totes les institucions, als centres educatius hi participen moltes persones (els alumnes-alumnes, professors-alumnes, professors-famílies, etc.), entre les quals es desenvolupen diferents estils d'interacció que generen una situació d'ensenyança-aprenentatge constant.

Pels alumnes les relacions d'igual a igual són de gran importància com tot seguit explicarem.

Els iguals es defineixen com a aquelles persones que estan en una posició social semblant i això els permet ser conscients de la simetria social respecte els membres del grup. La llei no escrita dels iguals és la reciprocitat: fes amb mi el que vulguis que faci amb tu; parla'm com vulguis que jo et parli, tracta'm com vulguis que jo et tracti.⁴

En el context educatiu les relacions entre iguals tenen entitat com a grup. Els adults es refereixen als alumnes com una unitat homogènia. Tot i que les pedagogies actuals posen èmfasi al tractament individualitzat per a una atenció més acurada de la diversitat, els docents es dirigeixen als alumnes de manera col·lectiva, fan classes per a tots i es refereixen al grup com una unitat a la que demanen aprenentatge, atenció, participació, etc. En canvi, els alumnes no veuen a la resta de companys com una unitat col·lectiva, sinó com a diferents individus amb els que comparteixen un espai i un temps comú.

Des dels primers anys d'escolarització, els infants es relacionen amb tot els seus companys de classe i de pati, però a mesura que es fan grans es van fent més selectius es van identificant amb altres alumnes amb els que, més aviat o més tard, configuren el grupet d'amics.

La noció de grup confereix als seus integrants un marc de referència, una seguretat i un aixopluc afectiu que, fins i tot, en edats adolescents pot esdevenir més important que l'atorgat pels pares, familiars o altres adults.

El desenvolupament social de la persona depèn, en gran part, de les seves primeres experiències en societat i de les actituds que desenvolupa en els àmbits més propers: la família, l'escola, els amics. La persona des de l'inici de la seva vida està integrada en un grup i la influència que aquest exerceix deixa petjada en la seva personalitat: el grup és l'àmbit en el qual l'ésser humà es mou.

Els amics s'han d'agradar. Mai ningú és amic d'algú que considera pesat o antipàtic. Per tenir amics, s'han de desenvolupar un seguit d'aptituds, com saber dirigir-se als altres, saber parlar, escoltar, rebre, donar, compartir, ser tolerant amb les idees i comportaments dels altres, etc. És a dir, "tenir amics exigeix que, en alguna mesura, les conductes, els hàbits de relació, etc., s'apropin a una línia invisible comú composta pel que les convencions del grup considera acceptable".⁵ El fet de tenir o no amics és, sovint, un indicador d'integració escolar.

---

⁴ Ortega Ruiz, R. y colaboradores (1998). *La convivencia escolar: qué es y cómo abordarla*. Programa educativo de Prevención de Maltrato entre compañeros y compañeras. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.

⁵ Ibíd.

En general, dins de les escoles es troben dues tipologies d'alumnes ben marcades i diferenciades entre sí. D'una banda, els populars, que socialment estan ben acceptats entre els companys, que són el centre d'atenció i, moltes vegades, fan de marc de referència per la resta. D'altra banda, els alumnes impopulars, que són rebutjats per la resta de companys i que es queden aïllats.

Entre aquests dos pols, existeix, però, gent molt diversa, que ni és del tot popular, ni viu marginat. La varietat de matisos de sociabilitat és molt gran, la qual cosa fa que s'estableixin moltes formes diferents de relacions interpersonals.

Des de l'escola s'intenta que hi hagi un bon clima de convivència entre els escolars i es treballa per afavorir unes bones relacions interpersonals.

La realitat és que no sempre és així. Sovint les relacions entre iguals no són simètriques, sinó que es donen sota l'esquema de dominància-submissió: el poder d'uns i l'obligació d'uns altres a obeir. Aquest tipus de relació marcada per la falta de respecte, la prepotència, l'abús i els mals tractes d'uns cap als altres esdevé un fenomen social i psicològic i s'estableix en un context determinat –el context escolar– del qual l'alumne no pot evadir-se ja que és el seu escenari quotidià, on ha d'aprendre a conviure amb els altres i educar-se.

Es diu que és un fenomen social perquè té lloc en determinades situacions de relacions humanes que el potencien, el permeten i el toleren. Es diu que és un fenomen psicològic perquè afecta personalment als individus que ho pateixen.

Quan parlem d'assetjament escolar ens estem referint a casos com el d'un nen/a o adolescent que es nega a anar al col·legi sense motiu aparent. Pot aparentar tot tipus de dolences o malalties que justifiquen davant dels seus pares la no assistència, abans d'explicar el que realment li passa. L'alumne assetjat pot ser humiliat, insultat pels companys, pot ser agredit físicament, i verbalment, pot ser obligat a fer accions no volgudes, por ser objecte de xantatges econòmics, etc., tot un seguit d'accions que són moralment intolerables.

És molt difícil establir un número exacte d'estudiants que són víctimes de l'assetjament escolar, perquè per molt que s'intenti utilitzar instruments que ho quantifiquin, sempre hi ha els alumnes que prefereixen silenciar la seva situació i el seu testimoni no surt mai a les estadístiques. Són molts casos que, probablement per por a que la situació d'assetjament es perpetui i es faci més greu, no ho diuen als professors ni als propis pares ni germans. Sovint, l'assetjament escolar no es visualitza per l'adult fins que no es porta la situació al límit, en què les conseqüències són greus per a la víctima. Fins i tot, aquests són els casos que apareixen als mitjans de comunicació i que llavors ens dóna la sensació que la violència escolar augmenta dia a dia. És freqüent que els mitjans de comunicació exagerin el problema, i tot i que les dades que ens donen de violència escolar poden ser certs en detalls, són normalment injustos amb les generalitzacions.

Cert és que tot i no poder quantificar exactament la magnitud d'aquest fenomen, és un problema de gran importància que s'ha d'intentar detectar i minimitzar dins dels centres escolars.

“Bullying”⁶ és el terme en anglès que s'utilitza per anomenar l'assetjament escolar i ve de “bully” que en anglès significa “abusador”. En aquest sentit, el terme fa referència a actes tirànics com l'amenaça, l'insult, la ridiculització, l'agressió, etc. El terme “bully” no inclou l'aïllament social, com una forma agressiva de relació, però proporciona els trets bàsics perquè Dan Olweus (professor de psicologia de la Universitat de Bergen, Noruega), fes la definició, que més acceptació ha tingut dins de la literatura científica que aborda aquest problema.

“Quan un alumne és agredit o es converteix en víctima quan està exposat de forma repetida i durant temps a accions negatives per part d'altres alumnes” (Olweus,98).

Un dels aspectes a tenir en compte a l'hora de definir el *bullying* és que s'han de reunir els següents factors:

- Una víctima (indefensa) atacada per un maltractador o grup de maltractadors.
- Intencionalitat per part de l'agressor.
- Una desigualtat de poder entre el més fort i el més dèbil. No hi ha equilibri quant a les possibilitats de defensa, ni equilibri físic, social o psicològic. És una situació desigual i d'indefensió per part de la víctima. S'associa un procés de victimització. El subjecte esdevé víctima no només per part de l'agressor sinó també per part del entorn social.
- L'acció agressiva ha de repetida. Ha de passar durant un període de temps i de forma recurrent, de manera que crea a les víctimes l'expectativa de ser blanc de futurs assetjaments.

---

⁶ Avilés, José Mº (2002): BULLYING. Intimidación y maltrato entre el alumnado. STEE-EILAS

Amb l'objectiu de comprendre millor l'assetjament, dins de l'àmbit escolar, és necessari conèixer com es classifiquen els diferents tipus de conductes:

TIPUS DE MALTRACTAMENT	CONDUCTES ASSOCIADES A CADA TIPUS DE MALTRACTAMENT
Maltractament físic	<ul style="list-style-type: none"> - Empentes - Cops de peu - Agressions
Maltractament verbal	<ul style="list-style-type: none"> - Insults - Sobrenoms - Menyspreu en públic - Humiliació
Maltractament o exclusió social	<ul style="list-style-type: none"> - Ignorar - No deixar participar - Deixar de banda
Agressió a les pertinences	<ul style="list-style-type: none"> - Robar coses - Trencar coses - Amagar coses
Assetjament sexual	<ul style="list-style-type: none"> - Fer comentaris molestos d'índole sexual - Tocaments no volguts - Amenaces, insults de tipus sexual
Ciberbullying	<ul style="list-style-type: none"> - Enviar missatges a través de sms, Whatsapp, xarxes socials per amenaçar, insultar o riure's - Excloure dels xats o xarxes socials - Difondre fotografies, imatges, vídeos per internet o mòbil per utilitzar-ho en contra
Amenaces i coaccions	<ul style="list-style-type: none"> - Obligar a fer coses que un no vol
Maltractament psicològic (present a tots els tipus de maltractament)	<ul style="list-style-type: none"> - Baixar autoestima - Fomentar la por i la inseguretat

Font: *El maltrato entre iguales en Euskadi*. Instituto vasco de Evaluación e investigación educativa. Gobierno Vasco. Enero 2008

És interessant remarcar que per una banda, el maltractament psicològic està present en totes les formes de maltractament, i per l'altra banda, el *bullying* i el *ciberbullying* no són tan semblants com es podria pensar. Si bé és cert que en ambdós casos es dona un abús entre iguals, el *ciberbullying* es manifesta en formes molt diverses i l'enfocament del problema, així com el seu tractament, també és molt diferent. L'anonimat, la no percepció directa i immediata del dany causat fa que el *ciberbullying* requereixi, al nostre parer, un estudi de recerca diferent.

Pel que fa als actors que intervenen, l'assetjament escolar no és una qüestió només d'agressor i víctima, sinó que afecta a tothom. Olweus il·lustra amb una figura, que ell anomena "el cercle d'assetjament escolar", els diferents rols que els alumnes poden adoptar davant d'una acció intimidatòria.

És important remarcar que davant una situació de maltractament no hi ha una posició neutral i que fins i tot els espectadors, amb la seva actitud passiva, estan tolerant (encara que no en siguin conscients) l'acció i la perpetuació del problema.

Font: *El cercle de l'assetjament escolar* (Olweus, 1998)

El context escolar és un entorn fonamental durant la infància i l'adolescència per la quantitat de temps que els alumnes hi passen i pel gran ventall d'experiències socials, emocionals i cognitives que ofereix.

Són diversos els problemes que afecten a la convivència dels centres, com la manca de disciplina, les conductes antisocials, les conductes disruptives, el desinterès acadèmic i el *bullying*. Tots ells exigeixen respostes i accions diferents.

El nostre treball, sense oblidar els aspectes psicològics, s'ha centrat en els aspectes més socials del *bullying*, present en molts centres educatius. Aquesta tipus de maltractament és viscut amb preocupació pels docents i per les famílies perquè hi ha casos de difícil detecció que sovint, tot i la gravetat dels mateixos, passen desapercebuts.

Per aquest motiu, per ajudar a conèixer, entendre i fer difusió d'aquest tema, considerem important aquest treball.

3. ANÀLISI DE LES DADES

3.1. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

En aquest apartat s'han recollit un seguit de dades sociodemogràfiques per tenir més informació sobre el perfil de l'alumne enquestat. Així, a més del sexe, l'edat, el país de naixement, parròquia de residència, s'ha demanat sobre el nivell d'estudis dels pares, sobre la seva ocupació i país d'origen.

També s'han incorporat un parell de preguntes sobre dinàmica quotidiana dels alumnes (a on van després de sortir de l'escola).

Moltes d'aquestes dades no tenen relació directa amb el fenomen de *bullying*, però sí que ens ajuden a tenir una radiografia del perfil personal i familiar de l'alumne.

1. Sexe

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Nen	1280	51,2
Nena	1219	48,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Noi	1115	50,2
Noia	1107	49,8

2. Edat

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
7 anys	6	0,2
8 anys	494	19,8
9 anys	645	25,8
10 anys	623	24,9
11 anys	553	22,1
12 anys	157	6,3
13 anys	21	0,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
11 anys	2	0,1
12 anys	344	15,5
13 anys	535	24,1
14 anys	536	24,1
15 anys	542	24,4
16 anys	207	9,3
17 anys	45	2,0
18 anys	11	0,5

3. Parròquia de residència

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Canillo	110	4,4
Encamp	414	16,6
Ordino	167	6,7
La Massana	351	14,0
Andorra la Vella	648	25,9
Sant Julià de Lòria	296	11,8
Escaldes- Engordany	482	19,3
No contesta	31	1,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Canillo	68	3,1
Encamp	384	17,3
Ordino	169	7,6
La Massana	275	12,4
Andorra la Vella	655	29,5
Sant Julià de Lòria	266	12,0
Escaldes- Engordany	385	17,3
No contesta	20	0,9

4. País de naixement

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Andorra	1920	76,8
Espanya	249	10,0
França	37	1,5
Portugal	191	7,6
Altres	88	3,5
No contesta	14	0,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Andorra	1639	73,8
Espanya	261	11,7
França	43	1,9
Portugal	183	8,2
Altres	96	4,3

5. (Si no has nascut a Andorra) Quants anys tenies quan vas arribar-hi?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	579	100
Menys d'1 any	118	20,4
1 a 4 anys	226	39,0
5 a 8 anys	135	23,3
9 a 12 anys	39	6,7
NS	12	2,1
No contesta	49	8,5

Base:alumnes nascuts fora d'Andorra

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	583	100
Menys d'1 any	99	17,0
1 a 4 anys	196	33,6
5 a 8 anys	139	23,8
9 a 12 anys	97	16,6
13 a 16 anys	36	6,2
NS	2	0,3
No contesta	14	2,4

Base:alumnes nascuts fora d'Andorra

6. On va néixer el teu pare?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Andorra	546	21,8
Espanya	846	33,9
França	120	4,8
Portugal	539	21,6
Altres	238	9,5
No contesta	210	8,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Andorra	415	18,7
Espanya	910	41,0
França	104	4,7
Portugal	470	21,2
Altres	187	8,4
No contesta	136	6,1

La majoria dels alumnes, tant de primera ensenyança com de segona ensenyança, diuen que el seu pare és de fora d'Andorra, sobretot d'Espanya (un 34% i un 41% respectivament) i de Portugal (al voltant d'un 22% dels alumnes en els dos nivells educatius). Un 22% d'alumnes de primera ensenyança i un 19% dels de segona ensenyança diuen que el seu pare és d'Andorra.

7. On va néixer la teva mare?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Andorra	626	25,1
Espanya	855	34,2
França	105	4,2
Portugal	497	19,9
Altres	300	12,0
No contesta	116	4,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Andorra	493	22,2
Espanya	915	41,2
França	97	4,4
Portugal	445	20,0
Altres	207	9,3
No contesta	65	2,9

El lloc d'origen de les mares dels alumnes enquestats també és majoritàriament de fora d'Andorra: un 34% a primera ensenyança i un 41% de segona ensenyança diuen que la seva mare és originària d'Espanya, i un 20% en els dos nivells educatius diuen que és de Portugal, mentre que un 25% i un 22% respectivament diuen que és d'Andorra.

País de naixement del pare i la mare

PRIMERA ENSENYANÇA

	Total	PARE					
% Totals		Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	No contesta
Total	2499	21,8	33,9	4,8	21,6	9,5	8,4
MARE							
Andorra	25,1	10,3	8,5	1,0	1,4	1,1	2,7
Espanya	34,2	8,4	19,2	1,1	1,5	1,4	2,7
França	4,2	0,9	0,7	1,5	0,6	0,2	0,4
Portugal	19,9	0,5	1,1	0,7	16,0	0,6	0,9
Altres	12,0	1,0	2,5	0,4	0,9	6,2	1,0
No contesta	4,6	0,6	1,8	0,2	1,1	0,0	0,8

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Tots dos d'Andorra	258	10,3
Un d'Andorra l'altre de fora d'Andorra	573	22,9
Tots dos de fora d'Andorra	1362	54,5
No contesta	306	12,2

SEGONA ENSENYANÇA

		PARE					
% Totals		Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	No contesta
Total	2222	18,7	41,0	4,7	21,2	8,4	6,1
MARE							
Andorra	22,2	7,7	9,2	1,4	0,9	0,5	2,4
Espanya	41,2	8,6	26,1	1,1	1,8	1,5	2,0
França	4,4	0,7	1,3	1,4	0,8	0,1	0,1
Portugal	20,0	0,4	1,4	0,4	16,5	0,7	0,6
Altres	9,3	0,8	2,0	0,3	0,5	5,4	0,3
No contesta	2,9	0,5	0,9	0,2	0,6	0,1	0,7

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Tots dos d'Andorra	172	7,7
Un d'Andorra l'altre de fora d'Andorra	501	22,5
Tots dos de fora d'Andorra	1363	61,3
No contesta	186	8,4

8. Amb qui vius a casa teva?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Pare i mare	387	15,5
Pare, mare i germans	1320	52,8
Pare, mare, germans i altres	97	3,9
Pare, mare i altres	30	1,2
Només mare	85	3,4
Només pare	10	0,4
Mare i germans	133	5,3
Pare i germans	12	0,5
Alguns dies amb pare i altres amb mare	292	11,7
Mare, germans i altres	46	1,8
Pare, germans i altres	5	0,2
Mare i altres	21	0,8
Pare i altres	2	0,1
Avis o altres (ni pare ni mare)	15	0,6
No contesta	44	1,8

Amb qui vius a casa (agrupat)

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Pare i mare (amb o sense germans o altres)	1834	73,4
Alguns dies amb el pare i alguns dies amb la mare	292	11,7
Mare (amb o sense germans o altres)	285	11,4
Pare (amb o sense germans o altres)	29	1,2
Altres (ni pare ni mare)	15	0,6
No contesta	44	1,8

Un 73% dels alumnes de primera ensenyança viuen amb el pare i la mare (en la majoria dels casos també amb germans). Un 12% estan alguns dies amb el pare i altres dies amb la mare, un 11% viuen amb la mare i només un 1% diuen que viuen amb el pare.

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Pare i mare	361	16,2
Pare, mare i germans	1047	47,1
Pare, mare, germans i altres	68	3,1
Pare, mare i altres	18	0,8
Només mare	104	4,7
Només pare	22	1,0
Mare i germans	203	9,1
Pare i germans	34	1,5
Alguns dies amb el pare i alguns dies amb la mare	223	10,0
Mare, germans i altres	42	1,9
Pare, germans i altres	8	0,4
Mare i altres	21	0,9
Pare i altres	3	0,1
Avis o altres (ni pare ni mare)	27	1,2
No contesta	41	1,8

Amb qui vius a casa (agrupat)

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Pare i mare (amb o sense germans o altres)	1494	67,2
Alguns dies amb el pare i alguns dies amb la mare	223	10,0
Mare (amb o sense germans o altres)	370	16,7
Pare (amb o sense germans o altres)	67	3,0
Altres persones (ni pare ni mare)	27	1,2
No contesta	41	1,8

La majoria dels alumnes de segona ensenyança també viuen amb el pare i la mare (i amb algun germà), mentre que un 17% viuen amb la mare, un 10% estan alguns dies amb el pare i altres dies amb la mare, i un 3% diuen que viuen amb el pare.

8.1. Quants germans tens?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1806	100
1	1241	68,7
2	395	21,9
3	85	4,7
4	15	0,8
5 o més	9	0,5
No contesta	61	3,4

Base:alumnes que tenen germans

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1535	100
1	1029	67,0
2	349	22,7
3	98	6,4
4	20	1,3
5 o més	8	0,5
No contesta	31	2,0

Base:alumnes que tenen germans

8.2. Quin lloc ocupes entre els teus germans? (començant pel més gran)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1806	100
El 1r	710	39,3
El 2n	798	44,2
El 3r	193	10,7
El 4t	27	1,5
El 5è	4	0,2
No contesta	74	4,1

Base:alumnes que tenen germans

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1535	100
El 1r	696	45,3
El 2n	608	39,6
El 3r	149	9,7
El 4rt	29	1,9
El 5è	4	0,3
El 6è	3	0,2
Altres posicions	3	0,2
No contesta	43	2,8

Base:alumnes que tenen germans

9. Què ha estudiat el teu pare?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No té estudis	191	8,6
Estudis primaris o bàsics; ha estudiat aproximadament fins als 14 anys	427	19,2
Estudis secundaris; ha estudiat aproximadament fins als 17 anys	430	19,4
Estudis superiors; ha estudiat una carrera universitària	495	22,3
No ho sé	534	24,0
No contesta	145	6,5

10. Què ha estudiat la teva mare?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No té estudis	93	4,2
Estudis primaris o bàsics; ha estudiat aproximadament fins als 14 anys	361	16,2
Estudis secundaris; ha estudiat aproximadament fins als 17 anys	530	23,9
Estudis superiors; ha estudiat una carrera universitària	649	29,2
No ho sé	487	21,9
No contesta	102	4,6

Estudis del pare i la mare

SEGONA ENSENYANÇA

		PARE					
% Totals		No té estudis	Estudis primaris o bàsics	Estudis secundaris	Estudis superiors	No ho sé	No contesta
Total	2222	8,6	19,2	19,4	22,3	24,0	6,5
MARE							
No té estudis	4,2	2,7	0,5	0,1	0,2	0,4	0,3
Estudis primaris o bàsics	16,2	1,3	9,9	2,5	0,8	0,9	0,9
Estudis secundaris	23,9	1,4	4,6	10,2	4,0	2,5	1,1
Estudis superiors	29,2	1,6	2,3	4,9	14,9	3,7	1,8
No ho sé	21,9	0,9	1,2	1,1	1,4	15,4	1,8
No contesta	4,6	0,5	0,7	0,6	1,0	1,1	0,6

Nivell d'estudis familiar

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No té estudis	109	4,9
Estudis primaris o bàsics	341	15,3
Estudis secundaris	536	24,1
Estudis superiors	813	36,6
No contesta	423	19,0

El nivell d'estudis familiar s'ha obtingut a partir del nivell d'estudis més alt dels dos progenitors. Si el pare i la mare tenen el mateix nivell d'estudis aquest és el nivell d'estudis familiar, mentre que si un dels dos té més formació que l'altre es considera com a nivell d'estudis familiar el més alt dels dos.

11. Actualment el teu pare està treballant?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí	2294	91,8
No	205	8,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí	2048	92,2
No	174	7,8

11.1. De què treballa el teu pare?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2294	100
Directius d'empreses i Administracions públiques	56	2,4
Propietaris, empresaris, autònoms	113	4,9
Comandaments intermedis	42	1,8
Professionals, tècnics i similars	309	13,5
Personal administratiu	172	7,5
Treballadors de l'Administració pública, parapúbliques	181	7,9
Treballadors del comerç	210	9,2
Treballadors hostaleria i restauració	179	7,8
Treballadors dels serveis personals, esportius, seguretat	146	6,4
Treballadors de la indústria manufacturera, artesans	20	0,9
Treballadors construcció, instal·lacions, maquinària i transport	637	27,8
Treballadors de l'agricultura i ramaderia	21	0,9
Treballadors no qualificats	59	2,6
Mestressa de casa	0	0,0
Aturats i altres situacions	0	0,0
No ho sap	38	1,7
Altres respostes	17	0,7
No contesta	94	4,1

Base:alumnes que diuen que el seu pare està treballant

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2048	100
Directius d'empreses i Administracions públiques	123	6,0
Propietaris, empresaris, autònoms	155	7,6
Comandaments intermedis	91	4,4
Professionals, tècnics i similars	273	13,3
Personal administratiu	165	8,1
Treballadors de l'Administració pública, parapúbliques	183	8,9
Treballadors del comerç	154	7,5
Treballadors hostaleria i restauració	154	7,5
Treballadors dels serveis personals, esportius, seguretat	91	4,4
Treballadors de la indústria manufacturera, artesans	19	0,9
Treballadors construcció, instal·lacions, maquinària i transport	501	24,5
Treballadors de l'agricultura i ramaderia	13	0,6
Treballadors no qualificats	30	1,5
No ho sap	44	2,1
Altres respostes	5	0,2
No contesta	47	2,3

Base:alumnes que diuen que el seu pare està treballant

12. Actualment la teva mare està treballant?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí	2193	87,8
No	306	12,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí	2004	90,2
No	218	9,8

12.1. De què treballa la teva mare?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2193	100
Directius d'empreses i Administracions públiques	26	1,2
Propietaris, empresaris, autònoms	22	1,0
Comandaments intermedis	25	1,1
Professionals, tècnics i similars	431	19,7
Personal administratiu	397	18,1
Treballadors de l'Administració pública, parapúbliques	114	5,2
Treballadors del comerç	299	13,6
Treballadors hostaleria i restauració	225	10,3
Treballadors dels serveis personals, esportius, seguretat	176	8,0
Treballadors de la indústria manufacturera, artesans	27	1,2
Treballadors construcció, instal·lacions, maquinària i transport	19	0,9
Treballadors no qualificats	301	13,7
Mestressa de casa	16	0,7
No ho sap	14	0,6
Altres respostes	16	0,7
No contesta	85	3,9

Base:alumnes que diuen que la seva mare està treballant

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2004	100
Directius d'empreses i Administracions públiques	59	2,9
Propietaris, empresaris, autònoms	54	2,7
Comandaments intermedis	54	2,7
Professionals, tècnics i similars	349	17,4
Personal administratiu	414	20,7
Treballadors de l'Administració pública, parapúbliques	100	5,0
Treballadors del comerç	264	13,2
Treballadors hostaleria i restauració	180	9,0
Treballadors dels serveis personals, esportius, seguretat	150	7,5
Treballadors de la indústria manufacturera, artesans	11	0,5
Treballadors construcció, instal·lacions, maquinària i transport	11	0,5
Treballadors de l'agricultura i ramaderia	3	0,1
Treballadors no qualificats	272	13,6
No ho sap	23	1,1
Altres respostes	4	0,2
No contesta	56	2,8

Base:alumnes que diuen que la seva mare està treballant

13. En sortir de l'escola, on vas normalment? (multiresposta)**PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	
A casa	1662	66,5
A fer activitats extraescolars, espais de lleure	1143	45,7
A casa d'un altre familiar (avis, cosins, tiets...)	180	7,2
A altres llocs	329	13,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	
A casa	1887	84,9
A fer activitats extraescolars, espais de lleure	1086	48,9
A casa d'un altre familiar (avis, cosins, tiets...)	164	7,4
A altres llocs	340	15,3

13.1. Quin altre lloc?**SEGONA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	340	
Amb els amics, passejar, parc, carrer, botigues, bar, jugar...	177	52,1
Casa d'amics	52	15,3
Al treball del pare o la mare	26	7,6
Biblioteca	22	6,5
Altres llocs	12	3,5
A l'internat, residència	9	2,6
Buscar germà	4	1,2
Fer deures, estudiar	4	1,2
Fisioteràpia	3	0,9
Autoescola	3	0,9
No contesta	51	15,0

(els que diuen que van a casa)

14. Qui ha a casa normalment quan arribes de l'escola? (multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1662	
Mare	994	59,8
Germans	596	35,9
Pare	516	31,0
No hi ha ningú	408	24,5
Altres persones	185	11,1

Base:alumnes que diuen que van a casa quan surten de l'escola

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1887	
Mare	994	52,7
No hi ha ningú	690	36,6
Germans	675	35,8
Pare	474	25,1
Altres persones	165	8,7
No contesta	3	0,2

Base:alumnes que diuen que van a casa quan surten de l'escola

Un 60% dels alumnes de primera ensenyança que han dit que al sortir de l'escola van a casa (tant els que van a casa tots els dies com els que alguns dies van a casa i alguns dies van a altres llocs), diuen que quan arriben a casa hi ha la mare, un 36% diuen que hi ha algun germà, un 31% el pare i un 11% diuen que hi ha altres persones, mentre que un 24,5% diuen que no hi ha ningú.

Més de la meitat dels alumnes de segona ensenyança, que van a casa al sortir de l'escola, també diuen que hi ha la mare (53%), un 36% diuen que hi ha algun germà, un 25% el pare i un 9% altres persones, mentre que un 37% diuen que no hi ha ningú.

En aquesta pregunta cada alumne podia donar més d'una resposta, ja que pot haver-hi diferents persones quan arriben a casa, o alguns dies hi ha algú i altres dies no hi ha ningú. Per això, a partir d'aquestes dades s'han creat tres categories, per diferenciar els casos que diuen que sempre hi ha algú, dels casos en què uns dies hi ha algú i altres dies no hi ha ningú, i el casos que no hi ha ningú quan els alumnes arriben a casa en sortir de l'escola. Així s'observa que un 75,5% dels alumnes de primera ensenyança i un 63% dels de segona ensenyança, que van a casa al sortir de l'escola, diuen que hi ha algú sempre, un 6% i un 12% respectivament diuen que alguns dies hi ha algú i altres dies no hi ha ningú, mentre que un 18% a primera ensenyança i un 25% a segona ensenyança diuen que mai hi ha ningú quan arriben a casa.

Qui ha a casa normalment quan arribes de l'escola?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1662	100
Hi ha algú a casa sempre	1254	75,5
Hi ha algú a casa alguns dies	106	6,4
No hi ha ningú	302	18,2

Base:alumnes que diuen que van a casa quan surten de l'escola

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1887	100
Hi ha algú a casa sempre	1194	63,3
Hi ha algú a casa alguns dies	220	11,7
No hi ha ningú	470	24,9
No contesta	3	0,2

Base:alumnes que diuen que van a casa quan surten de l'escola

3.2. DADES DE BENESTAR SUBJECTIU

Els indicadors de benestar subjectiu, tal i com diu la paraula, mostren la percepció i l'opinió dels alumnes sobre com se senten amb sí mateixos i amb les persones que els envolten. Tot i que en casos pot donar-se una visió esbiaixada (sovint les percepcions i opinions de les persones estan influenciades per les experiències personals viscudes, per l'estat d'ànim, per la manera de ser, si és més o menys extravertit, més o menys tímid, més o menys influenciable per l'opinió dels altres, més o menys crític amb l'entorn, etc), aquests indicadors aporten una informació valuosa, en tant que ens informen de quin clima escolar es respira als centres escolars d'Andorra. Un bon clima escolar, sens dubte, afavoreix un millor aprenentatge i una millor socialització.

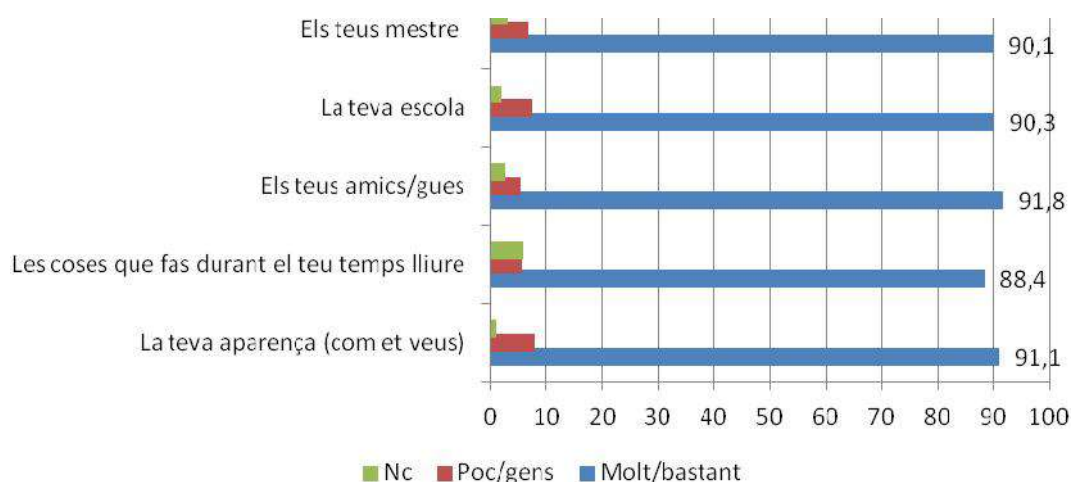
1. Et sents satisfet o et sents a gust amb...

PRIMERA ENSENYANÇA

Percentatges horitzontals	Molt	Bastant	Poc	Gens	No contesta
La teva aparença (com et veus)	54,8	36,3	5,5	2,3	1,1
Les coses que fas durant el teu temps lliure	59,7	28,7	4,4	1,3	5,9
Els teus amics/amigues	68,6	23,2	4,3	1,2	2,7
La teva escola	60,4	29,9	5,0	2,5	2,2
Els teus mestres	63,2	26,9	5,0	1,7	3,2

La gran majoria dels alumnes estan molt o bastant satisfets amb els seus amics (92%), amb la seva aparença (91%), amb l'escola i els mestres (90%) i amb les coses que fan durant el seu temps lliure (88%), i són pocs els casos que declaren que estan poc o gens satisfets amb aquests aspectes: entre un 4% i un 5% estan poc satisfets i entre un 1% i un 2% no estan gens satisfets.

En general et sents a gust amb....

Tot seguit s'analitzen aquestes qüestions, centrant l'atenció en els alumnes que estan poc o gens satisfets.

1.1. La teva aparença (com et veus)

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt	1369	54,8
Bastant	907	36,3
Poc	137	5,5
Gens	58	2,3
No contesta	28	1,1

Un 5,5% dels alumnes de primera ensenyança estan poc satisfets amb la seva aparença i un 2% gens satisfet. Les diferències entre nens i nenes no són significatives, i per edat en tots els casos hi ha un percentatge molt petit d'alumnes insatisfets amb la seva aparença, si bé ho diuen una mica més els que tenen 11 anys (un 8,5% poc satisfet i un 3% gens satisfet).

1.2. Les coses que fas durant el teu temps lliure

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt	1491	59,7
Bastant	717	28,7
Poc	110	4,4
Gens	33	1,3
No contesta	148	5,9

Només un 4% dels alumnes de primera ensenyança estan poc satisfets amb les coses que fan en el seu temps de lleure i un 1% no estan gens satisfets. No s'observen diferències significatives entre nens i nenes ni en funció de l'edat.

1.3. Els teus amics/amigues

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt	1714	68,6
Bastant	579	23,2
Poc	108	4,3
Gens	30	1,2
No contesta	68	2,7

Un 4% dels alumnes de primera ensenyança estan poc satisfets amb els seus amics i un 1% no estan gens satisfets. Per edat, només destaca que els de 9 i 11 anys diuen una mica més que estan poc satisfets amb els seus amics (al voltant d'un 5%).

1.4. La teva escola

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt	1510	60,4
Bastant	746	29,9
Poc	126	5,0
Gens	62	2,5
No contesta	55	2,2

Entre els alumnes que estan poc o gens satisfets amb la seva escola (un 5% i un 2,5% respectivament) hi ha més nens que nenes (un 6% dels nens i un 4% de les nenes estan poc satisfets i un 3% dels nens i un 2% de les nenes gens satisfets), i per edat els de 8 anys són els que més diuen que no estan gens satisfets (5%) i els de 11 i 12 anys són els que més declaren estar poc satisfets (7%).

1.5. Els teus mestres

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt	1579	63,2
Bastant	673	26,9
Poc	125	5,0
Gens	42	1,7
No contesta	80	3,2

Un 5% dels alumnes de primera ensenyança estan poc satisfets amb els seus mestres i un 2% gens satisfets (un 6% dels nens i un 4% de les nenes poc satisfets i un 2% dels nens i un 1% de les nenes gens satisfets).

Satisfacció amb els següents aspectes, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Amb la teva aparença (com et veus)								
Molt	54,8	55,4	54,1	59,2	58,4	56,5	46,3	49,4
Bastant	36,3	36,7	35,8	31,8	33,8	36,0	41,8	42,1
Poc	5,5	4,5	6,6	4,8	4,5	4,3	8,5	5,6
Gens	2,3	2,3	2,3	3,0	1,4	2,1	3,1	2,2
No contesta	1,1	1,1	1,1	1,2	1,9	1,1	0,4	0,6
Amb les coses que fas en el temps lliure								
Molt	59,7	60,2	59,1	57,2	62,3	63,6	55,5	56,2
Bastant	28,7	28,3	29,1	30,6	26,5	26,0	31,6	31,5
Poc	4,4	3,9	4,9	4,6	3,7	4,5	5,1	3,9
Gens	1,3	1,5	1,1	2,0	1,7	1,1	0,9	0,0
No contesta	5,9	6,2	5,7	5,6	5,7	4,8	6,9	8,4
Amb els teus amics/amigues								
Molt	68,6	70,9	66,2	70,8	66,4	70,9	68,9	61,2
Bastant	23,2	22,1	24,3	20,4	23,4	21,7	24,4	31,5
Poc	4,3	3,3	5,4	3,0	5,6	3,9	4,9	3,4
Gens	1,2	1,3	1,1	1,4	1,2	0,8	1,1	2,2
No contesta	2,7	2,5	3,0	4,4	3,4	2,7	0,7	1,7
Amb la teva escola								
Molt	60,4	55,7	65,4	65,4	62,2	60,4	55,7	55,1
Bastant	29,9	32,2	27,4	25,4	29,5	31,3	32,2	31,5
Poc	5,0	6,1	3,9	2,6	4,5	4,7	7,6	7,3
Gens	2,5	3,4	1,6	4,6	1,7	1,8	1,8	3,9
No contesta	2,2	2,7	1,7	2,0	2,2	1,9	2,7	2,2
Amb els teus mestres								
Molt	63,2	59,6	66,9	66,2	66,8	64,5	58,0	52,8
Bastant	26,9	29,0	24,8	22,4	23,9	26,2	33,1	34,3
Poc	5,0	5,7	4,3	3,6	4,0	5,1	6,1	8,4
Gens	1,7	2,2	1,1	2,4	1,1	1,6	1,6	2,2
No contesta	3,2	3,5	2,9	5,4	4,2	2,6	1,1	2,2

2. Digues si estàs d'acord o en desacord amb les afirmacions següents:**SEGONA ENSENYANÇA**

Percentatges horitzontals	Molt d'acord	D'acord	En desacord	Molt en desacord	No contesta
Els meus professors m'animen a expressar les meves opinions a classe	12,3	64,9	16,6	5,2	1,0
La majoria dels meus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar	22,6	55,3	14,9	2,6	4,5
En general estic satisfet/a amb mi mateix/a	26,0	56,5	13,0	3,1	1,5
Em sento segur/a de mi mateix/a	28,7	52,3	14,4	2,6	2,0
En general estic satisfet/a amb la meva aparença (com em veig)	24,8	55,7	13,6	4,7	1,2
En general estic satisfet/a amb les meves relacions amb la resta de persones	37,3	54,5	5,6	1,2	1,5
En general, estic satisfet/a amb la meva escola	19,0	58,0	14,5	6,9	1,6
En general, estic satisfet/a amb els meus professors	14,0	63,5	15,7	4,3	2,5

Amb aquesta sèrie de preguntes es vol conèixer la satisfacció dels alumnes en relació amb l'escola, els professors, els companys de classe, la resta de persones i amb ells mateixos.

En general es pot observar que la majoria dels alumnes estan satisfets amb els seus professors (77,5%) i amb l'escola (77%). Un 78% creuen que la majoria dels seus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar i un 77% creuen que els seus professors els animen a expressar les seves opinions a classe.

També estan majoritàriament satisfets amb les relacions amb la resta de persones (92%), estan satisfets amb ells mateixos (82%), se senten segurs d'ells mateixos (81%) i estan satisfets amb la seva aparença (80,5%).

Percentatges	D'acord o molt d'acord	En desacord o molt en desacord	No contesta
Els meus professors m'animen a expressar les meves opinions a classe	77,2	21,8	1,0
La majoria dels meus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar	77,9	17,6	4,5
En general estic satisfet/a amb mi mateix/a	82,4	16,0	1,5
Em sento segur/a de mi mateix/a	81,0	17,0	2,0
En general estic satisfet/a amb la meva aparença (com em veig)	80,5	18,3	1,2
En general estic satisfet/a amb les meves relacions amb la resta de persones	91,7	6,8	1,5
En general, estic satisfet/a amb la meva escola	77,0	21,4	1,6
En general, estic satisfet/a amb els meus professors	77,5	20,0	2,5

Els casos que estan en desacord amb les diferents afirmacions representen un percentatge petit sobre el total d'alumnes de segona ensenyança, però és interessant analitzar el perfil d'aquests alumnes per identificar les variables que es relacionen amb les situacions d'insatisfacció.

2.1. Els meus professors m'animen a expressar les meves opinions a classe

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	274	12,3
D'acord	1442	64,9
En desacord	369	16,6
Molt en desacord	115	5,2
No contesta	22	1,0

Prop d'un 17% dels alumnes de segona ensenyança estan en desacord amb aquesta frase sobre els professors i un 5% molt en desacord. Hi estan en desacord amb un percentatge una mica superior els nois (un 18% en desacord i un 7% molt en desacord) que les noies (un 15% i un 4% respectivament). Per edat els que estan més en desacord són els més grans (un 19% dels de 16 anys estan en desacord i un 7% molt en desacord), i els que menys ho diuen són els de 12 anys (un 12% en desacord i un 4% molt en desacord).

2.2. La majoria dels meus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	503	22,6
D'acord	1228	55,3
En desacord	332	14,9
Molt en desacord	58	2,6
No contesta	101	4,5

Pel que fa a l'afirmació que la majoria dels companys són amables i estan disposats a ajudar, un 15% dels alumnes de segona ensenyança estan en desacord i un 3% molt en desacord. Només són significatives les diferències entre nois i noies: un 18% de les noies hi estan en desacord per un 12% dels nois (el percentatge que estan molt en desacord és en els dos casos d'un 3%).

2.3. En general estic satisfet/a amb mi mateix/a

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	577	26,0
D'acord	1255	56,5
En desacord	288	13,0
Molt en desacord	68	3,1
No contesta	34	1,5

Un 16% dels alumnes de segona ensenyança no estan satisfets amb ells mateixos (un 13% estan en desacord amb la frase i un 3% molt en desacord), destacant més proporció entre les noies (un 18% en desacord o molt en desacord) que entre els nois (un 14%), i també entre els alumnes de més edat (un 20% dels de 16 anys estan en desacord o molt en desacord).

2.4. Em sento segur/a de mi mateix/a

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	637	28,7
D'acord	1162	52,3
En desacord	320	14,4
Molt en desacord	58	2,6
No contesta	45	2,0

Un 17% dels alumnes de segona ensenyança no senten seguretat en ells mateixos, ja que estan en desacord o molt en desacord amb l'afirmació plantejada. La proporció de noies que no se senten segures d'elles mateixes és més del doble que entre els nois (un 24% de les noies per un 10% dels nois estan en desacord o molt en desacord). En canvi, per edat no s'aprecien diferències significatives.

La seguretat en ells mateixos també es relaciona amb el nivell d'estudis familiar, de manera que en el cas dels alumnes que els pares tenen majors credencials formatives

tenen major seguretat personal (augmenta d'un 74% en cas que els pares no tenen estudis a un 82% dels pares universitaris).

2.5. En general estic satisfet/a amb la meva aparença (com em veig)

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	552	24,8
D'acord	1237	55,7
En desacord	302	13,6
Molt en desacord	105	4,7
No contesta	26	1,2

Pel que fa a la satisfacció amb la seva aparença física, un 18% no estarien satisfets (estan en desacord o molt en desacord amb l'afirmació). En aquest cas també hi ha més del doble de noies que de nois que no estan satisfetes amb la seva aparença (un 25% de les noies per un 11% dels nois). En funció de l'edat s'observa que el percentatge més alt d'insatisfacció amb la seva aparença es concentra entre els 13 i 14 anys (un 22% i un 19% respectivament).

2.6. En general estic satisfet/a amb les meves relacions amb la resta de persones

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	828	37,3
D'acord	1210	54,5
En desacord	125	5,6
Molt en desacord	26	1,2
No contesta	33	1,5

La proporció d'alumnes que no estan satisfets amb les relacions amb la resta de persones és només d'un 7% (un 6% en desacord amb l'afirmació i un 1% molt en desacord), i no es poden establir diferències estadísticament significatives.

2.7. En general, estic satisfet/a amb la meva escola

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	422	19,0
D'acord	1288	58,0
En desacord	322	14,5
Molt en desacord	154	6,9
No contesta	36	1,6

Els alumnes, que no estan satisfets amb la seva escola (en desacord o molt en desacord amb l'afirmació), representen un 21%, i s'observa que ho diuen més els nois (24%) que les noies (19%) i en augmentar l'edat més alumnes estan insatisfets amb l'escola augmentant d'un 10% dels que tenen 12 anys a un 36% dels de 16 anys.

2.8. En general, estic satisfet/a amb els meus professors

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt d'acord	311	14,0
D'acord	1410	63,5
En desacord	349	15,7
Molt en desacord	96	4,3
No contesta	56	2,5

Pel que fa a la satisfacció amb els professors un 20% dels alumnes de segona ensenyança no estarien satisfets (estan en desacord o molt en desacord amb l'afirmació), i la proporció dels que no estan satisfets és superior entre els nois que entre les noies (un 23% i un 17% respectivament) i també augmenta amb l'edat (d'un 16% dels de 12 anys a un 24% dels de 16 anys).

D'acord o en desacord amb les següents afirmacions, segons sexe i edat**SEGONA ENSENYANÇA**

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Els meus professors m'animen a expressar les meves opinions a classe								
Molt d'acord	12,3	11,8	12,8	18,5	12,7	11,4	9,4	11,4
D'acord	64,9	62,2	67,6	64,2	65,6	62,9	68,1	62,0
En desacord	16,6	17,8	15,4	12,1	14,8	18,8	17,9	19,0
Molt en desacord	5,2	6,6	3,7	3,8	5,8	6,0	3,9	6,8
No contesta	1,0	1,4	0,5	1,4	1,1	0,9	0,7	0,8
La majoria dels meus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar								
Molt d'acord	22,6	24,5	20,8	25,1	21,9	24,4	21,8	19,0
D'acord	55,3	55,0	55,6	50,6	52,9	54,7	60,0	57,8
En desacord	14,9	12,3	17,6	17,9	17,4	13,1	12,9	14,1
Molt en desacord	2,6	2,6	2,6	2,9	3,2	2,6	2,0	2,3
No contesta	4,5	5,7	3,4	3,5	4,7	5,2	3,3	6,8
En general estic satisfet/a amb mi mateix/a								
Molt d'acord	26,0	30,3	21,6	30,9	22,6	25,7	24,7	29,3
D'acord	56,5	53,9	59,1	52,9	60,4	55,4	60,0	48,3
En desacord	13,0	11,7	14,2	12,1	10,7	13,4	12,5	18,6
Molt en desacord	3,1	2,4	3,7	2,3	5,2	3,2	2,0	1,5
No contesta	1,5	1,6	1,4	1,7	1,1	2,2	0,7	2,3
Em sento segur/a de mi mateix/a								
Molt d'acord	28,7	36,6	20,7	32,7	25,6	28,0	28,2	31,9
D'acord	52,3	50,5	54,1	52,6	54,2	51,7	53,3	47,1
En desacord	14,4	8,7	20,1	11,3	15,3	15,1	14,0	16,0
Molt en desacord	2,6	1,4	3,8	2,3	3,2	3,0	2,8	0,8
No contesta	2,0	2,8	1,3	1,2	1,7	2,2	1,7	4,2
En general estic satisfet/a amb la meva aparença (com em veig)								
Molt d'acord	24,8	32,8	16,8	30,1	20,7	22,8	24,9	30,4
D'acord	55,7	54,3	57,0	52,0	55,7	56,9	57,6	54,0
En desacord	13,6	9,0	18,2	12,1	15,9	12,5	13,5	13,3
Molt en desacord	4,7	2,4	7,0	5,2	6,0	6,3	3,3	1,1
No contesta	1,2	1,4	0,9	0,6	1,7	1,5	0,7	1,1
En general estic satisfet/a amb les meves relacions amb la resta de persones								
Molt d'acord	37,3	41,1	33,4	41,3	34,8	37,9	34,9	40,7
D'acord	54,5	50,8	58,2	51,7	55,7	54,3	57,0	50,6
En desacord	5,6	5,1	6,1	5,2	6,5	5,2	5,9	4,6
Molt en desacord	1,2	1,2	1,2	1,4	1,1	0,7	1,3	1,5
No contesta	1,5	1,9	1,1	0,3	1,9	1,9	0,9	2,7
En general, estic satisfet/a amb la meva escola								
Molt d'acord	19,0	17,4	20,6	29,8	23,9	16,8	12,4	12,9
D'acord	58,0	56,1	59,8	58,7	58,5	59,3	59,6	49,8
En desacord	14,5	15,4	13,6	6,9	10,5	14,2	20,1	21,7
Molt en desacord	6,9	8,6	5,2	3,5	5,0	7,5	7,0	14,1
No contesta	1,6	2,4	0,8	1,2	2,1	2,2	0,9	1,5
En general, estic satisfet/a amb els meus professors								
Molt d'acord	14,0	13,7	14,3	24,6	17,6	11,6	8,7	8,7
D'acord	63,5	60,5	66,4	58,1	60,0	65,1	68,3	64,3
En desacord	15,7	16,8	14,6	12,4	14,8	15,3	17,9	18,3
Molt en desacord	4,3	6,1	2,5	3,5	5,2	4,7	2,8	6,1
No contesta	2,5	2,9	2,2	1,4	2,4	3,4	2,4	2,7

3. Tens algun/a amic/amiga especial, algú en qui realment pots confiar, algú que et fa sentir bé i que t'ajuda quan ho necessites?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, tinc un/a amic/amiga d'aquest tipus o més d'un/a	2091	94,1
No, no tinc cap amic/amiga d'aquest tipus en aquest moment	114	5,1
No contesta	17	0,8

El concepte d'amistat i sobretot el "d'amic íntim" és essencial en aquestes edats, ja que suposa un aixopluc afectiu molt important, així com un espai de vehiculació dels dubtes i de la privacitat, reforçant el procés de formació de la pròpia identitat personal.

La majoria dels alumnes de segona ensenyança tenen algun amic o amiga de confiança que els ajuda quan ho necessiten (94%), i només un 5% diuen que no tenen cap amic d'aquest tipus.

Hi ha més nois que noies que no tenen un amic especial (un 7% dels nois per un 4% de les noies).

Tens algun/a amic/amiga especial, segons sexe i edat

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Sí, tinc un/a amic/amiga d'aquest tipus o més d'un/a	94,1	92,6	95,7	94,8	95,3	92,7	94,6	92,4
No, no tinc cap amic/amiga d'aquest tipus	5,1	6,6	3,6	5,2	3,7	6,3	4,8	6,1
No contesta	0,8	0,8	0,7	0,0	0,9	0,9	0,6	1,5

4. En els últims 6 mesos, amb quina freqüència has tingut un estat d'ànim baix?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Quasi tots els dies	217	9,8
Algun cop a la setmana	683	30,7
Algun cop al mes	698	31,4
Mai o gairebé mai	608	27,4
No contesta	16	0,7

En relació amb el seu estat d'ànim, un 10% dels alumnes diuen que en els darrers sis mesos gairebé tots els dies ha estat baix, un 31% algun cop a la setmana han experimentat aquest estat d'ànim baix, un altre 31% algun cop al mes i un 27% mai o gairebé mai.

S'observa que les noies declaren amb més freqüència que, en els darrers mesos, han tingut un estat d'ànim baix quasi tots els dies (un 12 % de les noies per un 7% dels nois) o algun cop a la setmana (un 36% de les noies per un 25% dels nois), mentre que hi ha més nois que diuen que no han estat mai o gairebé mai baixos d'ànims (un 36% dels nois per un 19% de les noies).

Estat d'ànim baix, segons sexe i edat

	Total	Sexe		Edat				
% Verticals		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Quasi tots els dies	9,8	7,3	12,3	9,2	10,7	10,6	8,1	10,3
Algun cop a la setmana	30,7	25,1	36,4	28,9	28,6	33,0	32,3	29,7
Algun cop al mes	31,4	31,2	31,6	31,2	30,8	27,4	34,3	35,0
Mai o gairebé mai	27,4	35,7	19,0	30,6	29,2	27,6	24,5	24,7
No contesta	0,7	0,7	0,7	0,0	0,7	1,3	0,7	0,4

Estat d'ànim baix, segons el fet de tenir un amic especial

% Verticals		Sí, tinc un/a amic/amiga d'aquest tipus	No, no tinc cap amic/amiga d'aquest tipus
Total	2222	2091	114
Quasi tots els dies	9,8	8,9	23,7
Algun cop a la setmana	30,7	31,1	28,1
Algun cop al mes	31,4	31,8	28,1
Mai o gairebé mai	27,4	27,8	20,2
No contesta	0,7	0,4	0,0

Estat d'ànim baix, segons relacions amb els companys de l'escola.

% Verticals		Bé o molt bé	Regular	Malament o molt malament	Ns/nc
Total	2222	1840	250	62	22
Quasi tots els dies	9,8	6,4	24,0	48,4	22,7
Algun cop a la setmana	30,7	29,5	40,0	30,6	31,8
Algun cop al mes	31,4	32,9	27,2	11,3	27,3
Mai o gairebé mai	27,4	30,8	8,4	8,1	18,2
No contesta	0,7	0,5	0,4	1,6	0,0

Els vincles personals que estableixen els alumnes entre si contribueixen a la construcció de l'autoconcepte i l'autoestima. Segons estudis realitzats sobre aquest tema, les dificultats en les relacions socials, així com el poc recolzament dels companys, són considerades una font d'estrès durant la infància i adolescència i es relacionen amb símptomes interioritzats com la soledat, el baix estat anímic, l'ansietat, etc.⁷

Com s'observa a les taules hi ha una relació fortament significativa entre l'estat d'ànim i el fet de tenir amics íntims i tenir bona sintonia amb els companys de l'escola. Així, els

⁷ Fernández Baena, Javier (2007): Estrés, Riesgo Familiar e inadaptación socioemocional y escolar en la infancia. Tesis Doctoral. Departamento de Psicología Evolutiva y de la Educación. Universidad de Málaga.

alumnes que no tenen cap amic/amiga especial, i els alumnes que mantenen relacions insatisfactòries amb els seus companys afirmen en major proporció sentir-se diàriament amb un estat anímic baix (el 24% respecte el 9% dels alumnes que tenen algun amic/amiga de confiança; el 48% dels alumnes que no es troben bé amb els companys respecte el 6% que hi mantenen una relació satisfactòria).

5. Aquest curs, com et trobes amb els companys de l'escola?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt bé	1392	55,7
Bé	723	28,9
Regular	231	9,2
Malament	30	1,2
Molt malament	18	0,7
No ho sé	67	2,7
No contesta	38	1,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt bé	936	42,1
Bé	904	40,7
Regular	250	11,3
Malament	39	1,8
Molt malament	23	1,0
No ho sé	22	1,0
No contesta	48	2,2

Un dels indicadors importants per valorar la convivència escolar és el grau de satisfacció dels alumnes amb la resta de companys. Ja hem comentat en el marc teòric que la integració social en grups de nens/es i nois/es no és una tasca fàcil, ni depèn exclusivament de les habilitats socials de cadascú, sinó que depèn també de la microcultura que es crea en els espais escolars.

En general podem afirmar que la constància temporal de les experiències escolars fa que els alumnes s'emmarquin en un microsistema que els aporta unes maneres concretes d'organització, els proporciona convencions i pautes per organitzar el seu comportament social, una sèrie d'idees verdaderes o falses que circulen i que arriben a convertir-se en creences compartides (que els sociòlegs de l'educació anomenen "currículum ocult").

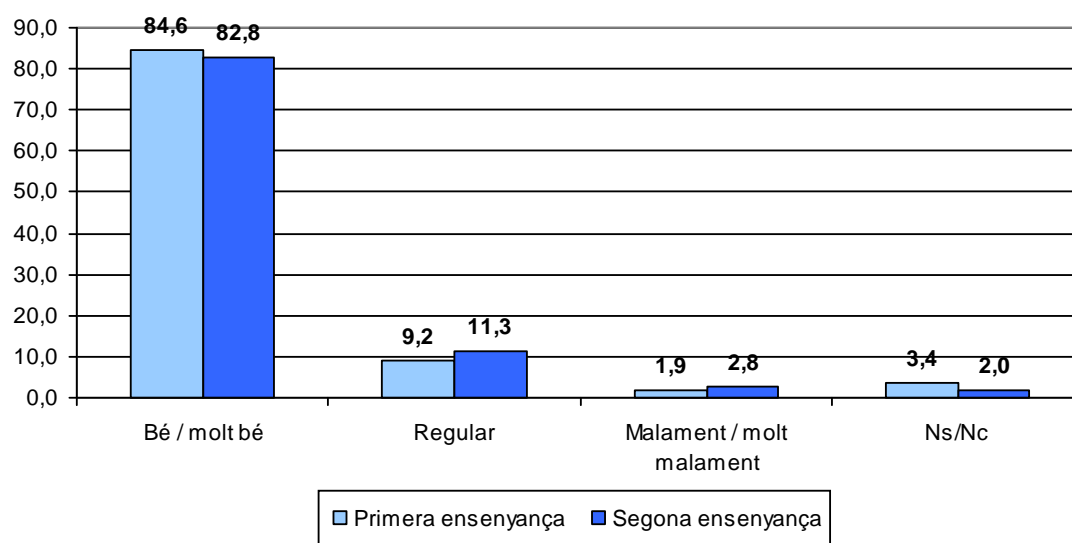
És molt important pel jove i per l'infant trobar-se bé entre els seus iguals, perquè la xarxa d'amics constitueix no tan sols un aixopluc emocional, sinó que protegeix de l'assetjament escolar.

Segons les dades de l'enquesta, la majoria dels alumnes tant de primera ensenyança (un 85%) com de segona ensenyança (83%) declaren que es troben bé o molt bé amb els companys de l'escola, mentre que un 9% a primera ensenyança i un 11% a segona ensenyança diuen que es troben regular, i un 2% i un 3% respectivament diuen que estan malament o molt malament.

Tot i que són pocs els alumnes que es troben malament o molt malament amb els companys de l'escola, cal prestar atenció a aquests casos en l'estudi sobre els problemes de convivència a l'escola perquè la insatisfacció amb els companys habitualment està relacionada amb situacions negatives en l'entorn escolar (maltractaments, exclusió grupal, etc.). Aquesta relació entre la insatisfacció amb els companys i els maltractaments s'ha confirmat en estudis d'altres països.⁸

D'altra banda, la manca d'amics o les males relacions amb els companys té efectes en la formació personal dels nois i noies, ja que pot suposar problemes en l'aprenentatge d'habilitats socials, i pot afectar la seva autoestima i la capacitat d'integració social.

Com et trobes amb els companys de l'escola?

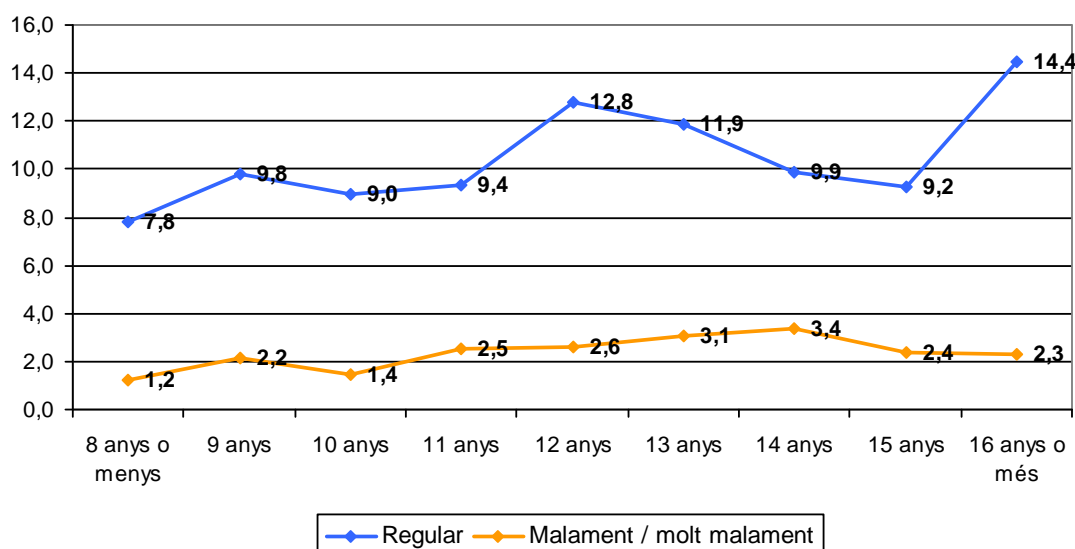
Un 85% dels alumnes de primera ensenyança diuen que es troben molt bé o bé amb els companys de l'escola (un 56% molt bé i un 29% bé), i entre els de segona ensenyança un 83% es troben molt bé o bé amb els companys (un 42% i un 41% respectivament).

En el següent gràfic es presenta per cada edat la distribució percentual dels alumnes que diuen que es troben regular o malament/molt malament amb els companys. S'observa que els alumnes que es troben malament o molt malament representen entre un 1% i un 3% en cada edat, i pel que fa als que es troben regular oscil·len entre un 8% i un 9% fins als 11 anys, amb un incrementat entre els 12 i 13 anys (al voltant d'un 12%), seguit d'una disminució als 14 i 15 anys i un nou augment entre els alumnes de 16 anys o més.

⁸ Salmivali, C, Huttunen, A., Lagerspetz, K. (1997), "Peer networks and bullying in schools". *Scandinavian Journal of Psychology*, 38 (4): p. 305-312.

(14%), però la relació amb l'edat només es significativa entre els alumnes de primera ensenyança.

Alumnes que es troben regular o malament/molt malament amb els companys, per edat (% sobre la franja d'edat)

Com et trobes amb els companys de l'escola, per sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Nen	Nena		8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Molt bé	55,7	55,2	56,2	62,8	54,1	55,9	53,3	48,3
Bé	28,9	29,9	27,9	21,8	29,8	31,0	30,6	33,7
Regular	9,2	8,7	9,8	7,8	9,8	9,0	9,4	11,8
Malament	1,2	1,1	1,3	0,6	1,2	1,1	1,8	1,1
Molt malament	0,7	0,6	0,8	0,6	0,9	0,3	0,7	1,7
No ho sé	2,7	2,5	2,9	5,0	3,1	1,9	1,6	0,6
No contesta	1,5	2,0	1,1	1,4	1,1	0,8	2,5	2,8

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Noi	Noia		12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Molt bé	42,1	44,1	40,1	45,7	41,5	42,7	41,5	38,8
Bé	40,7	40,6	40,7	35,5	40,4	40,1	44,5	41,4
Regular	11,3	9,2	13,3	13,3	11,8	9,9	9,2	14,4
Malament	1,8	1,5	2,0	1,7	2,2	2,1	0,9	1,9
Molt malament	1,0	0,8	1,3	1,2	0,6	1,3	1,5	0,4
No ho sé	1,0	1,1	0,9	0,9	1,7	0,7	0,6	1,1
No contesta	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9	3,2	1,8	1,9

En l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*⁹ també es preguntava sobre les relacions amb els companys d'escola, en una escala de 0 a 10, i els resultats indiquen que en general l'alumnat es troba bé o molt bé amb els seus companys i companyes a l'escola, ja que la valoració mitjana és de 8,4 punts.

Aquestes puntuacions també es presenten agrupades en intervals, el que permet fer una comparació aproximada amb els resultats de l'enquesta de convivència escolar d'Andorra si considerem que les puntuacions de 0 a 4 –relacions insatisfactòries– són equivalents als que han dit que estan malament o molt malament amb els companys (un 4,9% a primària i 2,8% a secundària); les puntuacions entre 5 i 6 –relacions mediocres– correspondrien als que han dit que estan regular (12,5% a primària i 8,3% a secundària); les puntuacions entre 7 i 8 –relacions bones– equivalents als que diuen que estan bé (23,7% a primària i 29,4% a secundària); i les puntuacions entre 9 i 10 –relacions excel·lents– correspondrien als que diuen que estan molt bé amb els companys (58,4% a primària i 57,4% a secundària). Pet tant, igual que a Andorra, més del 80% dels alumnes afirmen que estan bé o molt bé amb els companys d'escola.

Valoració de les relacions amb els companys i les companyes

Pregunta: *Com et trobes amb els companys i les companyes d'escola?* Escala de 0 a 10
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

	Distribució de les puntuacions en percentatges horitzontals					Valoració mitjana
	De 0 a 4	5 i 6	7 i 8	9 i 10	ns/hc	
Educació primària	4,9	12,5	23,7	58,4	0,5	8,3
Educació secundària	2,8	8,3	29,4	57,4	2,1	8,5
TOTAL	3,6	9,9	27,2	57,8	1,5	8,4

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

⁹ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* (ECESC), curs 2005-2006.

3.3. PERCEPCIÓ SOBRE ELS MALTRACTAMENTS

Com ja s'ha explicat a la introducció, la paraula *bullying* fa referència a les accions negatives continuades que s'exerceixen contra persones en situació de feblesa, especialment a l'escola. Als països del nord d'Europa també s'utilitza el terme *mobbing* per designar les accions negatives entre iguals a l'escola.¹⁰

En l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* s'utilitza el terme genèric *maltractaments* en referència a les accions negatives continuades entre companys de l'escola (no es consideren les accions aïllades) i a una situació de desequilibri de poder entre els agressors i les víctimes (dificultat o impossibilitat de les víctimes per defensar-se dels agressors).

En el qüestionari dirigit als alumnes s'introdueix el concepte de maltractament amb una explicació en què es fa referència a les accions negatives que són freqüents.¹¹ Amb aquest plantejament implícitament se sobreentén que hi ha una desigualtat en la relació, ja que les accions negatives no es produeixen sovint si hi ha una relació de poder equilibrada entre els agressors i les víctimes.

A partir d'aquesta definició, s'han formulat una sèrie de preguntes per aproximar-se gradualment al concepte de maltractament i poder mesurar-lo. Per començar s'ha preguntat si s'han trobat amb alguna situació conflictiva en un entorn general, i la seva conducta en cas de presenciar accions d'agressió a l'escola, així com els motius pels quals pensen que es produeixen aquestes agressions. A continuació es demana la percepció sobre els casos de maltractament en l'entorn immediat de l'alumne (a l'escola i a classe) i si han tingut por de patir maltractaments a l'escola. Als alumnes de segona ensenyança també se'ls ha demanat la percepció sobre la disciplina a l'escola i el coneixement per part dels professors.

---

¹⁰ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 71-72

¹¹ "Diuen que hi ha nois o noies amb els quals altres companys de l'escola es fiquen SOVINT per MOLESTAR-LOS (per exemple, es burlen d'ells, els deixen de banda, els roben, els peguen o els amenacen)."

1. Durant aquest curs, t'has trobat amb algun grup de joves (banda, etc.) que et semblés amenaçant o conflictiu?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí	4	0,2
Sí, però poques vegades (una o dos)	548	24,7
Sí, algunes vegades (tres o quatre)	155	7,0
Sí, força vegades (cinc o sis)	54	2,4
Sí, moltes vegades (set o vuit)	25	1,1
Sí, moltíssimes vegades (més d'un cop per setmana, cada dia...)	48	2,2
No, mai	1375	61,9
No contesta	13	0,6

Un 62% dels alumnes de segona ensenyança no s'han trobat durant el darrer curs amb cap grup de joves que els semblés amenaçant o conflictiu, mentre que la resta (37%) sí que s'hi han trobat, tot i que en la majoria dels casos només una o dues vegades.

Els llocs on s'han trobat amb aquests grups de joves, que els han semblat amenaçants o conflictius, són sobretot a l'escola (51%), a prop de l'escola o en el lloc on es reuneixen a la sortida de l'escola (35%), en centres comercials (23%) o en locals destinats a joves (19%).

On va passar? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	834	
A l'escola	427	51,2
Prop de l'escola o en el lloc on ens trobem sovint a la sortida de l'escola (plaça, parc, etc.)	291	34,9
En centres comercials	195	23,4
En locals destinats a joves	161	19,3
En un altre lloc	146	17,5
En el camí de l'escola a casa	109	13,1
En una instal·lació esportiva	63	7,6
Als voltants de casa meua	47	5,6
No contesta	32	3,8

Base: alumnes que han trobat grups de joves amenaçants o conflictius

Quin altre lloc?

	Freqüències	Percentatges
Total	146	100
Carrer	35	24,0
Parc	32	21,9
Llocs d'oci (festa, bar, pub)	5	3,4
Fora d'Andorra	4	2,7
Autobús, parada bus	4	2,7
Altres respostes	23	15,8
No sap	7	4,8
No contesta	36	24,7

2. Quan veus que MALTRACTEN algun noi o noia de l'escola, tu què fas GENERALMENT? (Per exemple, quan veus que es burlen d'algú, que deixen algú de banda, que roben, que peguen o que amenacen SOVINT algú)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai he vist que tractin malament a cap nen o nena de l'escola	192	7,7
Intento que facin les paus	756	30,3
Jo també em fico amb el nen o la nena i el tracto malament	87	3,5
Ajudo i defenso el nen que tracten malament	480	19,2
Només miro, sense fer res, m'és igual el que passa	69	2,8
Només miro, sense fer res, però voldria ajudar el nen que tracten malament	241	9,6
Vaig a buscar al mestre o a un adult que hi hagi més a prop	635	25,4
No contesta	39	1,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai he vist que tractin malament a cap noi o noia de l'escola	431	19,4
Intento que facin les paus	352	15,8
Jo també em fico amb el noi o la noia i els tracto malament	32	1,4
Ajudo i defenso el noi o la noia que tracten malament	458	20,6
Només miro, sense fer res, m'és igual el que passa	212	9,5
Només miro, sense fer res, però voldria ajudar el noi o la noia que tracten malament	494	22,2
Vaig a buscar al mestre o a un adult que hi hagi més a prop	215	9,7
No contesta	28	1,3

Aquesta pregunta és molt important perquè reflecteix quin és el comportament dels alumnes que fan d'espectadors d'una situació d'assetjament escolar. Com hem comentat al marc teòric el maltractament escolar és un problema seriós que afecta a tots, no tan sols a l'agressor i a la víctima. Així, els espectadors passius també formen part del problema.

En els casos en què es presència algun maltractament a l'escola, les respostes són diferents entre els alumnes de primera ensenyança i segona ensenyança.

Els alumnes de primera ensenyança diuen en major proporció que intenten que facin les paus (30%) o van a buscar a un mestre o un altre adult perquè intervingui (25%), seguit d'un 19% que ajuden o defensen la víctima, i en menor proporció hi ha un 10% que només miren tot i que voldrien ajudar el company que és maltractat, un 3,5% diuen que ells també es fiquen amb el nen o nena i el tracten malament, i un 3% no fan res perquè els és igual el que passi. Prop d'un 8% diuen que no han vist mai que tractin malament un company a l'escola.

Entre els alumnes de segona ensenyança que veuen que maltracten algun company les reaccions més freqüents són mirar sense fer res, tot i que voldrien ajudar la víctima del maltractament (22%), ajudar i defensar la víctima (21%) o intentar que facin les paus

(16%). Un 10% diuen que van a buscar a un mestre o un altre adult i un 9,5% no fan res perquè els és igual el que passa, mentre que un 1% diuen que també es fiquen amb l'alumne maltractat. Un 19% manifesten que mai han vist cap d'aquestes situacions de maltractament a l'escola.

Cal remarcar la diferència de comportament existent entre els nens i els adolescents. Mentre que en els alumnes de primera ensenyança apareixen actituds més proactives en defensa de la víctima, en els alumnes de segona ensenyança creix el percentatge de conductes d'ignorància i evitació. En aquest punt s'ha de tenir en compte que pot haver una tendència a donar respostes "políticament correctes", per tant cal mirar amb cautela aquests resultats.

Olweus ha interpretat la falta de recolzament cap a les víctimes com el resultat de la influència que els agressors exerceixen sobre els altres¹². Aquesta pràctica és més freqüent, sobretot entre els adolescents, que són més sensibles al contagi social.

Algunes vegades davant de la presència d'accions repetides d'agressió es produeix la dessensibilització entre els observadors, que els inhibeix de qualsevol intenció d'ajuda. Altres vegades, la por a ser inclòs dins del cercle de victimització i convertir-se en blanc d'agressions, impedeix que l'alumne que sent que hauria de fer alguna cosa per ajudar a la víctima, no ho faci. Les dades manifesten que aquest sentiment és més propi de les noies. Així, a l'enquesta realitzada a segona ensenyança, el 26% de les noies han declarat sentir que haurien d'haver fet alguna cosa en defensa de la víctima, però no han fet res, davant del 18% dels nois. En canvi, els nois han manifestat indiferència en major percentatge (el 14% respecte el 5%).

Sigui quina sigui la raó, les dades mostren que el comportament adolescent és més individualista i menys disposat a ajudar als companys que es troben en una situació de *bullying*. La por a ser agredit, com hem dit, és una raó, com també ho és el mimetisme social. Però des de l'òptica psicosocial, és important tenir en compte que, en l'etapa adolescent, sorgeixen tot un seguit de noves preocupacions en el plànol emocional, psicològic i social, que fan que els alumnes estiguin més pendents de sí mateixos i no tant dels altres.

En tot cas cal destacar que el paper dels testimonis és important per a la prevenció o correcció dels maltractaments, ja que si en l'entorn predominen actituds d'indiferència o complicitat es fa més difícil poder solucionar aquests problemes de convivència.¹³

D'altra banda, la percepció d'impunitat dels agressors envers el sistema (per la manca de resposta contundent per part d'aquest) pot actuar com a factor dissuasori dels observadors.

---

¹² (2002) Avilés, José M.: BULLYING. Intimidación y maltrato entre el alumnado. STEE-EILAS

¹³ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya (ECESC)*, curs 2005-2006, pàg. 140-141.

Actituds davant les accions negatives presenciades, segons sexe i edat**PRIMERA ENSENYANÇA**

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Mai he vist que tractin malament a cap nen o nena de l'escola	7,7	6,9	8,5	8,6	6,7	9,6	5,2	9,6
Intento que facin les paus	30,3	29,5	31,0	34,8	30,2	27,8	30,0	27,0
Jo també em fico amb el nen o la nena i el tracto malament	3,5	5,2	1,6	3,0	4,0	3,5	3,8	1,7
Ajudo i defenso el nen que tracten malament	19,2	21,6	16,7	16,6	18,6	18,5	20,8	26,4
Només miro, sense fer res, m'és igual el que passa	2,8	3,7	1,8	2,2	2,9	2,7	2,5	4,5
Només miro, sense fer res, però voldria ajudar el nen que tracten malament	9,6	10,3	8,9	5,4	10,5	8,7	13,7	9,0
Vaig a buscar al mestre o a un adult que hi hagi més a prop	25,4	21,1	29,9	27,8	25,7	27,4	22,6	19,1
No contesta	1,6	1,7	1,4	1,6	1,2	1,8	1,3	2,8

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Mai he vist que tractin malament a cap noi o noia de l'escola	19,4	21,3	17,4	17,6	15,7	19,2	23,8	20,5
Intento que facin les paus	15,8	17,2	14,5	19,1	17,0	16,4	14,9	9,9
Jo també em fico amb el noi o la noia i els tracto malament	1,4	1,5	1,4	0,6	1,7	0,9	2,0	1,9
Ajudo i defenso el noi o la noia que tracten malament	20,6	19,8	21,4	15,9	20,2	20,3	18,5	32,7
Només miro, sense fer res, m'és igual el que passa	9,5	14,0	5,1	7,2	8,2	9,0	11,8	11,8
Només miro, sense fer res, però voldria ajudar el noi/noia que tracten malament	22,2	18,3	26,2	22,8	22,1	24,6	22,1	17,1
Vaig a buscar al mestre o a un adult que hi hagi més a prop	9,7	6,3	13,1	15,6	13,6	7,6	6,1	5,3
No contesta	1,3	1,5	1,0	1,2	1,5	1,9	0,7	0,8

Actituds davant de les accions negatives presenciades

Formulació literal de la pregunta:

Quan veus que MALTRACTEN algun noi o noia de l'escola, tu què fas GENERALMENT

Per exemple, quan veus que es burien, que deixen de banda, que roben, que peguen o que amenacen SOVINT algú?

ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

Respostes previstes	Percentatge
Mai he vist que maltractessin cap noi o noia de l'escola	18,2
Jo hi participo: quan altres es fiquen amb algú, jo també m'hi fico	3,7
No hi participo, però penso que hi ha nois o noies que mereixen que es fiquin amb ells	5,2
Només miro sense fer res, m'és igual el que passa	7,4
Només miro, sense fer res, però voldria ajudar el noi o la noia que tracten malament	27,0
Intento ajudar com puc el noi o la noia que tracten malament	35,0
Ns/nc	3,6
TOTAL	100

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

A Catalunya, un 35% dels alumnes (del conjunt de primària i secundària) diuen que intenten ajudar el noi o noia que tracten malament, un 27% diuen que només miren, sense fer res, tot i que voldrien ajudar el noi o noia maltractat, i un 18,2% diuen que mai han vist que maltractessin cap noi o noia a l'escola, mentre que un 7,4% només mira sense fer res i li és igual el que passa, un 5,2% creuen que s'ho mereixen i un 3,7% hi participen (ells també s'hi fiquen). Aquests resultats, tot i que no són comparables exactament amb els d'Andorra, sí que mostren que les actituds més freqüents quan es presencien maltractaments, igual que els alumnes de segona ensenyança d'Andorra, són de no intervenció malgrat que voldrien haver fet alguna cosa en favor de la víctima o ajudar el company que és maltractat.

3. Per què creus que alguns nois o noies tracten malament algun company? (multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	
Per la seva manera de ser	1074	43,0
Pel seu físic	783	31,3
Perquè molesta molt a classe	679	27,2
Perquè és un/a "xivato"	647	25,9
Per la llengua que parla	351	14,0
Per la seva nacionalitat	290	11,6
Per la seva manera de vestir	214	8,6
Perquè tothom ho fa	157	6,3
Altres raons	315	12,6
No ho sé	516	20,6
No contesta	1	0,0

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	
Pel seu físic	1419	63,9
Per la seva manera de ser	1327	59,7
Per la seva manera de vestir	830	37,4
Per la seva nacionalitat	749	33,7
Perquè és un/a "xivato"	687	30,9
Perquè tothom ho fa	624	28,1
Per la llengua que parla	463	20,8
Perquè molesta molt a classe	447	20,1
Altres raons	377	17,0
No ho sé	344	15,5
No contesta	28	1,3

Amb aquesta pregunta no podem esbrinar els veritables motius que motiven a un alumne o a un grup d'alumnes a molestar intencionadament a un company, perquè es demana la percepció general que tenen els escolars sobre aquest tema. Tot i així, ens dóna pistes sobre quins poden ser els factors que desencadenen les conductes intimidatòries.

Com es pot observar a la taula, quan demanem pels motius pels quals alguns nois o noies maltracten algun company destaca que un 43% dels alumnes de primera ensenyança creuen que és per la seva manera de ser, un 31% pel seu físic, un 27% perquè molesten a classe i un 26% perquè és un "xivato", mentre que els alumnes de segona ensenyança opinen que els motius principals són el físic (64%), i la seva manera de ser (60%), seguits d'un 37% que pensen que és per la seva manera de vestir, un 34% per la seva nacionalitat, un 31% perquè és un "xivato" i un 28% perquè tothom ho fa.

És a dir, que destaquen els alumnes que són rebutjats, per una banda, per la seva manera de ser i pel seu comportament a classe (molesten, fan bromes inoportunes, parlen quan han de callar, etc.) i per l'altra banda, pels trets físics (que poden ser obesitat, l'alçada, el color de la pell, el color i la forma del cabell, per portar ulleres o aparells dentals, per

la manera de parlar, etc.). Aquests trets són anomenats per Olweus (1993) desviacions externes. Les desviacions externes són aquells trets que poden singularitzar a l'individu i fer-lo diferent al grup general i quan més diferent és més pot ser objecte de burla.

Segons aquest autor, no sempre les desviacions externes expliquen els atacs a les víctimes, sinó que sovint tenen un paper incitador i/o mediador. És a dir, el fet que els agressors utilitzin els trets externs de les víctimes per abusar d'elles, no vol dir que siguin la causa dels atacs, sinó que solen ser excuses per justificar la seva conducta intimidatòria.¹⁴

El que es pot veure és que tot i que qualsevol persona pot ser objecte de maltractament en un moment determinat, hi ha uns tipus d'infant i jove amb unes característiques determinades que tenen més probabilitat de ser assetjats. Per Olweus, la personalitat i la manera de ser és una variable-causa molt important a destacar i descriu als alumnes que que pateixen *bullying* com insegurs, sensibles, tímids, dèbils psicològicament i amb baixa autoestima.

Pel que fa als la resta de motius esmentats, s'observa que alguns estan relacionats amb els trets de la víctima i altres fan referència a característiques de l'agressor, com es detalla en les taules següents.

---

¹⁴Avilés, José Mº (2002): *BULLYING. Intimidación y maltrato entre el alumnado* . TEE-EILAS

Altres (multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	315	
Perquè pega, insulta, provoca, busca baralla	59	18,7
Perquè els agrada molestar, riure's de la gent	47	14,9
Perquè no cau bé	20	6,3
Perquè els estudis li costen, s'equivoca sovint, és poc intel·ligent, llegeix malament, etc.	19	6,0
El que ho fa és un cregut/da, un "xulo/a"	15	4,8
Els que ho fan són males persones, maleducats	11	3,5
Per enveja	10	3,2
Perquè s'enfaden entre ells	10	3,2
Perquè diu moltes mentides, fa trames	9	2,9
Perquè sí, sense cap raó, perquè s'avorreixen	7	2,2
Per ser "raro/a", antipàtic/a	7	2,2
Per mala higiene (fa pudor, té polls, va brut, etc)	7	2,2
Perquè no vol ser el seu amic, no vol jugar amb ells	7	2,2
Perquè té una malaltia, un problema, un defecte	6	1,9
Pel color de la pell	6	1,9
Per treure bones notes, "empollons"	5	1,6
Tenen problemes personals o familiars, no estan bé, se senten inferiors	5	1,6
Per diversió	5	1,6
Perquè se li donen malament els esports	5	1,6
Pel fet de ser diferents, forma de ser, gustos	4	1,3
Perquè és d'un altre equip de futbol	3	1,0
Per ser "pijo/a"	3	1,0
Perquè es creu el millor	3	1,0
Perquè diu paraulotes	3	1,0
Perquè pega, insulta	3	1,0
Perquè no juga amb els amics, no es relaciona amb els altres, és un marginat	3	1,0
Perquè plora per tot	3	1,0
Pel seu to de veu	3	1,0
Perquè saben que no farà res, no sap defensar's, és innocent	2	0,6
Nivell econòmic o social, pobre	2	0,6
Per ser d'una altra religió, una altra ideologia	2	0,6
Perquè cau malament	2	0,6
Perquè el veu inferior, més dèbil	2	0,6
Per ser egoista	2	0,6
Pel que fa (es menja els mocs, mossega el material, etc.)	2	0,6
Pel seu nom cognom	2	0,6
Perquè pega a tothom	1	0,3
Perquè he fet o dit alguna cosa que els ha molestat	1	0,3
Homosexualitat	1	0,3
Per tenir discapacitat	1	0,3
Per la professió dels pares	1	0,3
Perquè sense voler ha fet mal a un altre nen	1	0,3
Per portar ulleres	1	0,3
Perquè és xafarder	1	0,3
Per ser molt xerraire	1	0,3
No ho sé	2	0,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	377	
Per sentir-se superiors, fer-se els "xulos", es creuen millors, popularitat	52	13,8
Per enveja	23	6,1
Tenen problemes personals o familiars, no estan bé, se senten inferiors	23	6,1
Ha fet alguna cosa, ha insultat o molestat	23	6,1
No té amics, és un "friki"	14	3,7
Perquè sí, sense cap raó, perquè s'avorreixen	12	3,2
Pel fet de ser diferents, opinions, gustos	11	2,9
Pel color, país, racisme	10	2,7
Per diversió	9	2,4
Malaltia, discapacitat, problemes psicològics	9	2,4
Homosexualitat	9	2,4
No li cau bé, no és del grup	9	2,4
Motius personals, picabaralles	9	2,4
Perquè són dolents, volen molestar	8	2,1
Treuen bones notes, "empollons"	8	2,1
És més dèbil, tímid	6	1,6
Nivell econòmic o social, pobre	5	1,3
Olor, higiene	5	1,3
Perquè és molt pesat	5	1,3
Rumors, comentaris	4	1,1
Pel grup que l'acompanya	3	0,8
Problemes per encaixar en la societat	3	0,8
Per la seva religió, cultura	2	0,5
Per agafar diners o altres coses	2	0,5
Altres raons sense especificar	7	1,9
No ho sé	13	3,4
No contesta	111	29,4

Per què creus que alguns nois o noies tracten malament algun company, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Nen	Nena		8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Per la seva manera de ser	43,0	40,6	45,4	37,8	42,0	43,2	47,9	44,9
Pel seu físic	31,3	27,5	35,4	17,0	23,7	34,5	45,6	43,8
Perquè molesta molt a classe	27,2	27,3	27,0	29,0	26,8	26,6	26,0	28,7
Perquè és un/a "xivato"	25,9	24,8	27,1	22,4	24,3	27,9	28,4	26,4
Per la llengua que parla	14,0	14,0	14,1	12,2	14,6	14,8	12,5	19,7
Per la seva nacionalitat	11,6	11,5	11,7	4,0	7,3	12,2	20,1	20,2
Per la seva manera de vestir	8,6	6,8	10,4	5,0	5,4	10,0	11,6	15,7
Perquè tothom ho fa	6,3	5,3	7,3	3,0	5,0	5,1	10,8	10,1
Altres raons	12,6	11,1	14,2	8,8	12,1	14,4	14,5	12,9
No ho sé	20,6	21,0	20,3	25,6	21,1	19,6	18,1	16,9
No contesta	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0

SEGONA ENSENYANÇA

		Sexe		Edat				
% Verticals		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Pel seu físic	63,9	57,5	70,3	51,7	63,4	66,4	67,0	69,2
Per la seva manera de ser	59,7	57,7	61,8	55,2	57,9	57,6	64,6	63,5
Per la seva manera de vestir	37,4	31,2	43,5	20,8	32,3	40,9	43,7	49,0
Per la seva nacionalitat	33,7	32,1	35,3	18,8	33,6	41,2	36,3	32,7
Perquè és un/a "xivato"	30,9	32,1	29,7	27,5	30,8	29,9	31,9	35,7
Perquè tothom ho fa	28,1	23,0	33,2	18,2	24,7	27,4	35,4	34,2
Per la llengua que parla	20,8	20,2	21,5	10,4	19,1	25,7	22,5	24,7
Perquè molesta molt a classe	20,1	23,9	16,3	18,5	23,0	18,1	20,8	19,0
Altres raons	17,0	16,5	17,4	21,1	16,3	17,4	15,9	14,4
No ho sé	15,5	18,5	12,5	19,4	13,5	16,6	15,1	12,9
No contesta	1,3	1,7	0,8	1,2	1,7	1,1	1,1	1,1

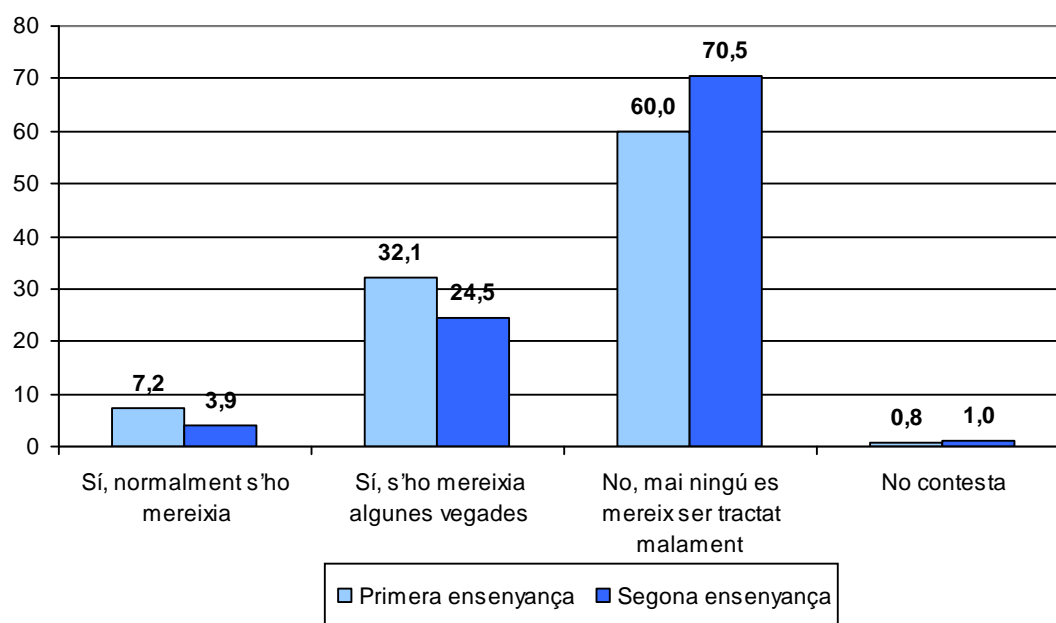
4. En general quan els companys maltracten algun noi o alguna noia, creus que s'ho mereixia?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, normalment s'ho mereixia	180	7,2
Sí, s'ho mereixia algunes vegades	801	32,1
No, mai ningú es mereix que els companys el tractin malament	1499	60,0
No contesta	19	0,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, normalment s'ho mereixia	87	3,9
Sí, s'ho mereixia algunes vegades	545	24,5
No, mai ningú es mereix ser tractat malament per la resta de companys	1567	70,5
No contesta	23	1,0

L'opinió majoritària davant els maltractaments és que ningú es mereix ser tractat malament pels companys (un 60% a primera ensenyança i un 70,5% a segona ensenyança), tot i que un 32% dels alumnes de primera ensenyança i un 24,5% dels de segona ensenyança diuen que algunes vegades els nois o noies que són maltractats s'ho mereixen, i un 7% i un 4% respectivament pensen que normalment s'ho mereixen.

Si bé tant els nois com les noies diuen, en primer lloc, que ningú es mereix que els companys els maltractin, les noies ho diuen en un percentatge superior, i els nois diuen amb més freqüència que les noies que s'ho mereixien.

Quan els companys maltracten algun noi o alguna noia, creus que s'ho mereixia, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Sí, normalment s'ho mereixia	7,2	9,6	4,7	9,0	7,4	8,0	5,4	3,9
Sí, s'ho mereixia algunes vegades	32,1	35,4	28,5	31,6	34,4	30,8	30,4	34,3
No, mai ningú es mereix que els companys el tractin malament	60,0	54,1	66,2	57,6	57,2	60,7	64,0	61,8
No contesta	0,8	0,9	0,6	1,8	0,9	0,5	0,2	0,0

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Sí, normalment s'ho mereixia	3,9	5,7	2,2	4,9	4,9	3,5	2,8	3,8
Sí, s'ho mereixia algunes vegades	24,5	29,4	19,6	21,1	26,2	25,9	24,2	23,6
No, mai ningú es mereix ser tractat malament per la resta de companys	70,5	63,3	77,8	72,3	67,9	69,4	72,5	71,9
No contesta	1,0	1,6	0,5	1,7	1,1	1,1	0,6	0,8

5. Diuen que hi ha nois o noies amb els quals altres companys de l'escola es fiquen SOVINT per MOLESTAR-LOS (per exemple, es burlen d'ells, els deixen de banda, els roben, els peguen o els amenacen).

En general, a la teva escola creus que hi ha nois o noies que són maltractats per altres alumnes?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No	301	13,5
Sí, però pocs	1036	46,6
Sí, bastants	407	18,3
No ho sé	453	20,4
No contesta	25	1,1

Prop d'un 47% dels alumnes de segona ensenyança creuen que hi ha pocs nois o noies que són maltractats per altres alumnes i un 18% pensen que n'hi ha bastants, mentre que un 13,5% creuen que no n'hi ha i un 20% no ho saben.

Hi ha més nois que diuen que no hi ha companys maltractats per altres alumnes (un 15% dels nois per un 12% de les noies) i més noies que diuen que n'hi ha pocs (49%) o bastants (20%) que nois (un 45% i un 17% respectivament). Per edat els que tenen 12 anys són els que més diuen que hi ha pocs alumnes maltractats (51%), i els de 16 anys són els que més diuen que no hi ha casos de maltractaments (19%).

Percepció de l'existència d'alumnes maltractats a l'escola, segons sexe i edat

% Verticals	Sexe			Edat				
	Noi	Noia		12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
No	13,5	15,3	11,7	12,7	13,6	12,7	12,2	19,0
Sí, però pocs	46,6	44,7	48,6	51,4	43,0	48,7	46,7	43,3
Sí, bastants	18,3	16,9	19,8	12,4	23,4	18,3	15,7	21,3
No ho sé	20,4	21,9	18,9	23,1	18,5	19,2	24,0	15,6
No contesta	1,1	1,3	1,0	0,3	1,5	1,1	1,5	0,8

Percepció de l'existència d'alumnes maltractats a l'escola, segons relacions amb els companys

% Verticals		Bé o molt bé	Regular	Malament o molt malament	Ns/nc
Total	2222	1840	250	62	22
No	13,5	14,6	8,8	8,1	0,0
Sí, però pocs	46,6	48,0	41,6	38,7	27,3
Sí, bastants	18,3	15,8	29,6	43,5	27,3
No ho sé	20,4	21,0	18,0	9,7	40,9
No contesta	1,1	0,7	2,0	0,0	4,5

Les relacions crítiques amb els companys incrementa la percepció de maltractament. Els alumnes que tenen pitjor relació amb els seus companys tenen una major percepció de la presència de maltractaments, a nivell general, a la seva escola. Així entre els que

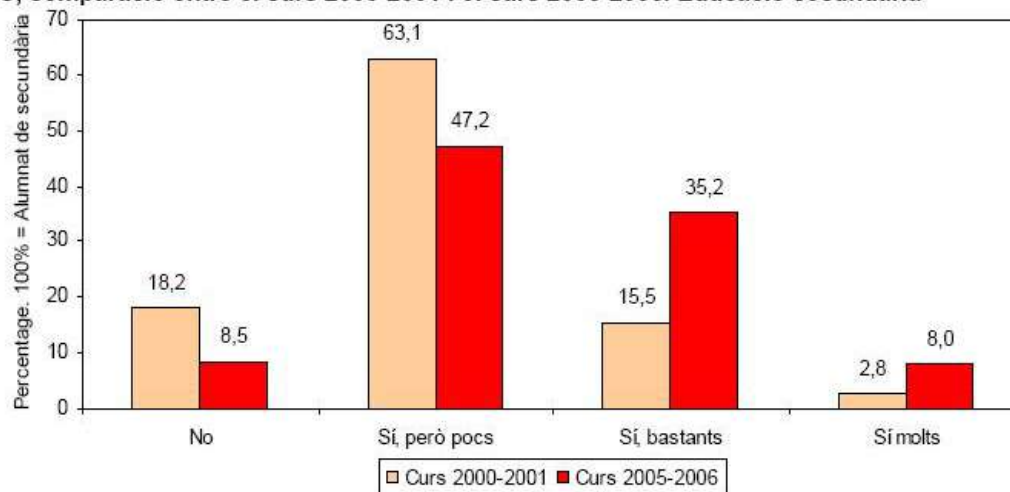
manifesten tenir una relació crítica amb els companys, el 43% creuen que al seu centre escolar hi ha bastants alumnes maltractats i el 39% que hi ha però pocs. És a dir, que a mesura que la relació amb els companys és crítica, augmenta la percepció de maltractament general a l'escola, potser perquè afecta la pròpia subjectivització de la seva situació personal en termes de maltractament. Al capdavant, tenir problemes de relació social a l'àmbit escolar amb la resta de companys/es, sol ser un factor de risc de cara a ser víctima d'algun tipus de maltractament.

Segons les dades de l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*, un 8,5% dels alumnes de secundària opinen que no hi ha maltractaments a l'escola, mentre que un 47,2% creuen que n'hi ha però pocs, un 35,2% creuen que n'hi ha bastants i un 8% que n'hi ha molts. Respecte els resultats del curs 2000-2001 s'observa un augment important dels que pensen que n'hi ha bastants o molts i una disminució del percentatge del que creuen que n'hi ha pocs o que no n'hi ha, però es considera que aquesta evolució no indicaria un increment dels casos de maltractament enregistrats sinó més aviat un augment de la consciència sobre el problema.

Per tant, en comparació amb les dades del curs 2005-2006, a Andorra hi ha menys alumnes que pensen que hi ha bastants casos de maltractament a l'escola i més proporció que pensen que no hi ha maltractaments, però aquesta comparativa s'ha de matisar perquè en l'enquesta andorrana hi ha un 20% que no es defineixen (no ho saben).

En general, tu creus que hi ha alumnes maltractats a LES ESCOLES?

ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Curs 2000-2001 ns/nc = 0,4% (31 casos ponderats); Curs 2005-2006= 1,2% (73 casos ponderats)

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

6. En general, creus que hi ha nens o nenes que no tracten bé a algun company de la teva classe?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No	556	22,2
Sí	1367	54,7
No ho sé	553	22,1
No contesta	23	0,9

Més de la meitat dels alumnes de primera ensenyança (55%) creuen que hi ha nens o nenes que no tracten bé algun company de la seva classe, mentre que un 22% creuen que no n'hi ha i un altre 22% no ho saben.

Hi ha una mica més d'alumnes de 8 i 9 anys que pensen que es produeixen maltractaments entre alguns companys de classe, però en tots els casos la majoria pensen que sí que n'hi ha.

Creus que hi ha nois o noies maltractats a la TEVA CLASSE? És a dir, nois o noies que pateixen burles, als quals deixen de banda, roben, peguen o amenacen SOVINT?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No, a la meva classe no hi ha nois o noies maltractats	1420	63,9
Sí, a la meva classe hi ha nois o noies maltractats	787	35,4
No contesta	15	0,7

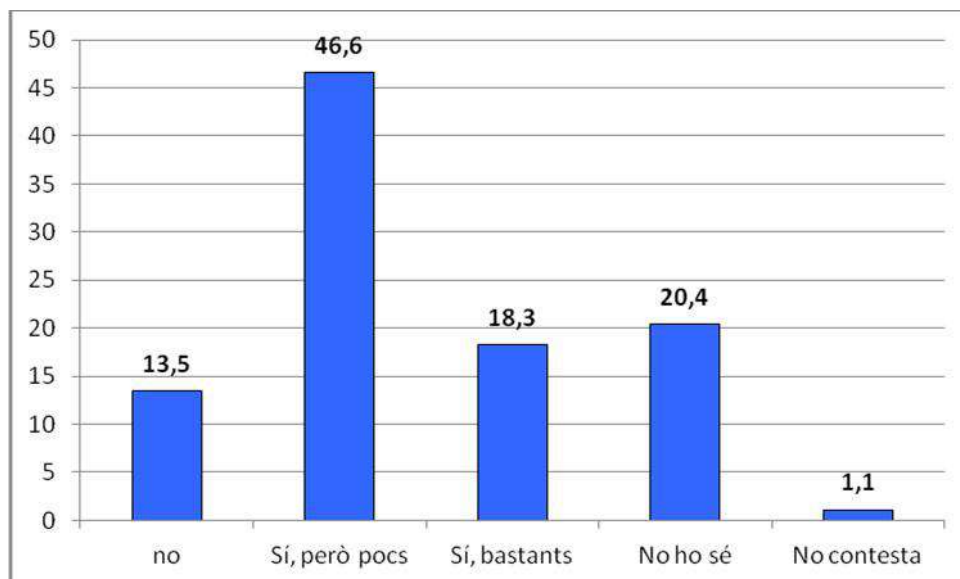
Entre els alumnes de segona ensenyança, la majoria (64%) creuen que a la seva classe no hi ha nois o noies maltractats, mentre que un 35% pensen que sí que n'hi ha.

Les noies diuen, en una proporció una mica superior, que els nois que hi ha companys maltractats (un 37% de les noies per un 34% dels nois).

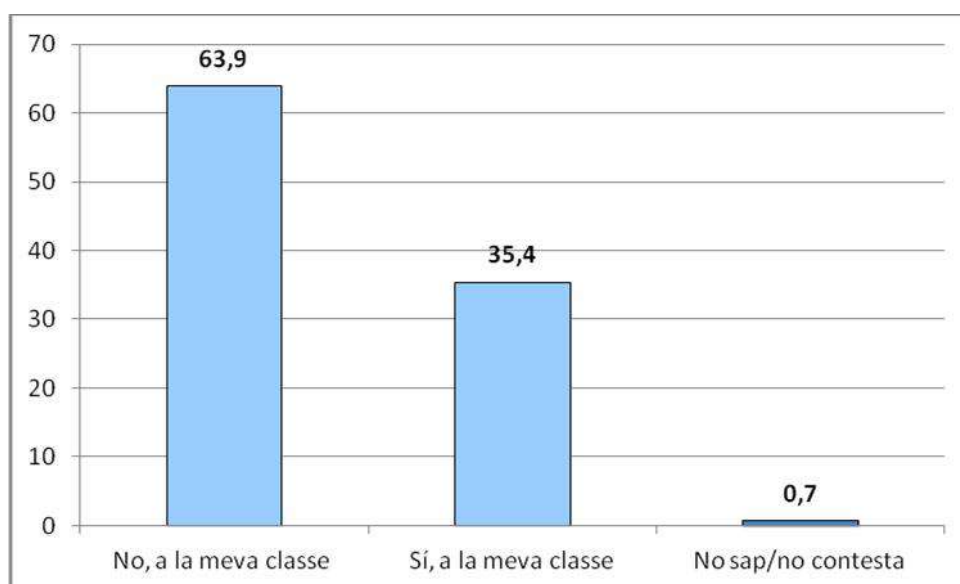
El fet que la majoria d'alumnes de segona ensenyança creguin que no hi ha casos de maltractaments a la seva classe és el resultat de diferents experiències: grups en què realment no es produeixen casos de maltractaments, situacions de desconeixement d'aquests fets o manca d'empatia amb els que pateixen aquest problema,¹⁵ o pel fet que no es valoren de la mateixa manera determinades accions entre companys (alguns alumnes ho poden considerar maltractaments i altres no).

¹⁵ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg.76

Percepció de l'existència d'alumnes maltractats a les escoles (Segona ensenyança)

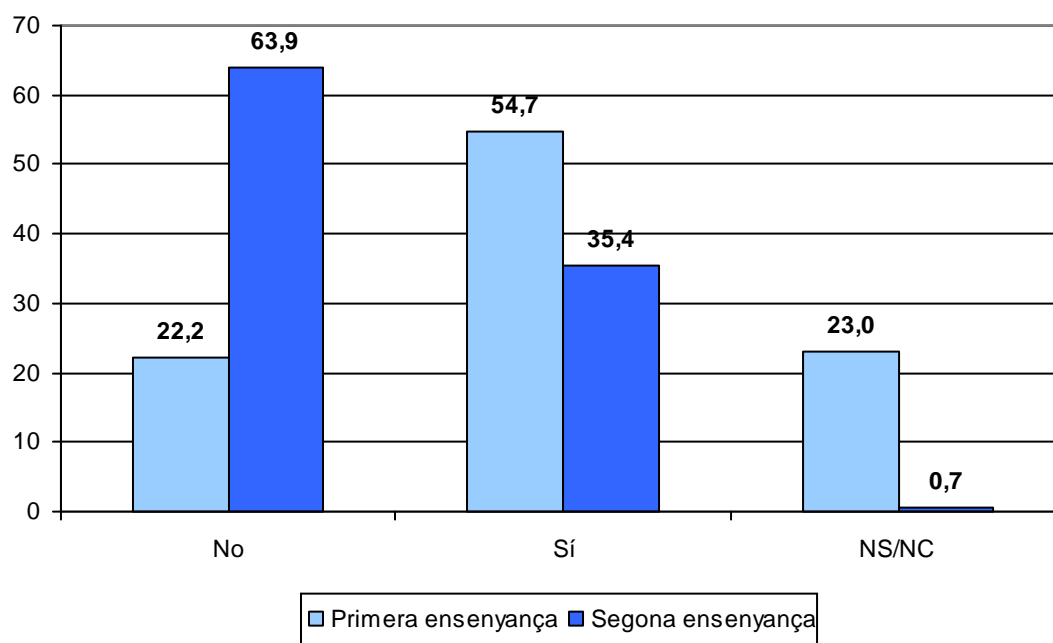

Percepció d'alumnes maltractats a classe (Segona ensenyança)

Com s'observa als gràfics anteriors, quan la pregunta es refereix a l'entorn immediat, el grup classe, la percepció de l'existència de maltractaments a altres companys és menor que quan es demana de manera més genèrica, fent referència a tota l'escola.

Percepció sobre els maltractaments a classe

Primera ensenyança: Creus que hi ha nens o nenes que no tracten bé a algun company de la teva classe?

Segona ensenyança: Creus que hi ha nois o noies maltractats a la teva classe?

Si ho comparem per etapes educatives, s'observa que el 55% dels alumnes que es troben a primera ensenyança afirmen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe davant del 35% dels alumnes de segona ensenyança que opinen que hi ha nens o nenes que no tracten bé algun company/a de la seva classe.

Aquests resultats apunten que la percepció dels maltractaments dins del grup disminueix amb l'edat. Com es pot observar en les següents taules, en augmentar l'edat va disminuint el percentatge dels que creuen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe alhora que augmenta la proporció dels que diuen que no.

Percepció sobre els maltractaments, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Nen	Nena		8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
No	22,2	23,9	20,5	17,2	21,9	23,9	23,3	28,7
Sí	54,7	53,8	55,6	56,8	58,3	50,9	54,8	48,9
No ho sé	22,1	21,3	23,1	24,2	19,4	24,4	21,2	21,3
No contesta	0,9	1,0	0,8	1,8	0,5	0,8	0,7	1,1

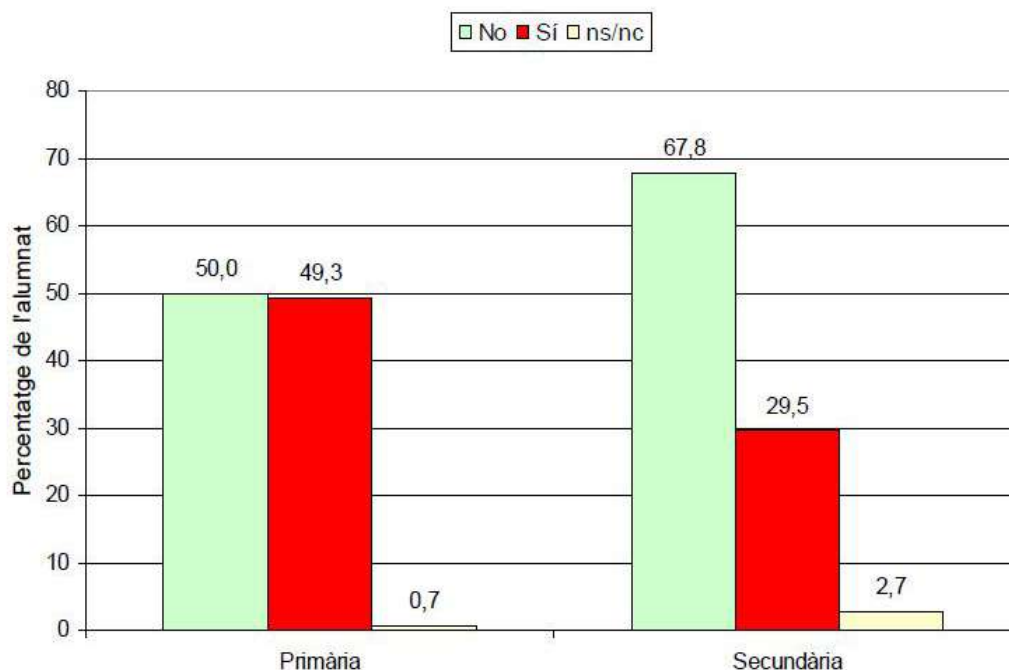
SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Noi	Noia		12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
No, a la meua classe no hi ha nois o noies maltractats	63,9	65,3	62,5	51,4	56,8	62,7	75,5	73,4
Sí, a la meua classe hi ha nois o noies maltractats	35,4	33,7	37,1	48,0	42,2	36,4	24,2	26,2
No contesta	0,7	1,0	0,4	0,6	0,9	0,9	0,4	0,4

A Catalunya, gairebé la meitat de l'alumnat de primària creuen que hi ha nens o nenes maltractats a la seva classe i també ho creuen el 30% dels alumnes de secundària, percentatges molt similars als obtinguts en l'enquesta de convivència escolar d'Andorra (un 55% i un 35% respectivament).

Percepció de l'existència d'alumnes maltractats al propi grup

Distribució de les respostes a l'Educació primària i secundària
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre.

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Percepció sobre els maltractaments a classe, segons relacions amb els companys

PRIMERA ENSENYANÇA

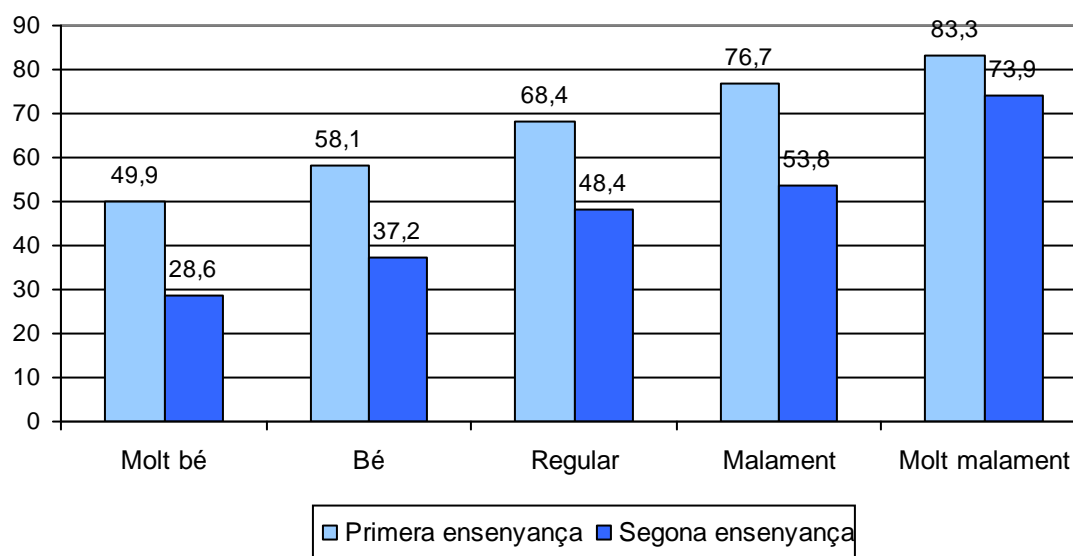
% Verticals		Molt bé Bé		Regular	Malament	Molt malament	No ho sé
Total	2499	1392	723	231	30	18	67
No	22,2	26,7	18,4	14,7	10,0	5,6	10,4
Sí	54,7	49,9	58,1	68,4	76,7	83,3	55,2
No ho sé	22,1	22,7	22,7	16,5	10,0	11,1	31,3
No contesta	0,9	0,6	0,8	0,4	3,3	0,0	3,0

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Molt bé Bé		Regular	Malament	Molt malament	No ho sé
Total	2222	936	904	250	39	23	22
No	63,9	70,8	62,4	50,8	46,2	26,1	45,5
Sí	35,4	28,6	37,2	48,4	53,8	73,9	54,5
No contesta	0,7	0,5	0,4	0,8	0,0	0,0	0,0

Si es relaciona la percepció de maltractaments a la pròpia classe amb la relació amb els companys, s'observa que els alumnes que diuen que es troben regular, malament o molt malament amb els companys, tot i que són pocs casos, diuen en major proporció que hi ha casos de maltractaments entre els companys de classe, mentre que entre els alumnes que es troben bé o molt bé amb els companys disminueix la percepció que hi ha maltractaments. Aquesta relació s'observa tant a primera ensenyança com a segona ensenyança, si bé destaca que la percepció que hi ha maltractaments és més alta entre els alumnes de primera ensenyança en tots els casos.

Alumnes que creuen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe, segons relacions amb els companys

Primera ensenyança: alumnes que creuen que hi ha nens o nenes que no tracten bé a algun company de la seva classe

Segona ensenyança: alumnes que creuen que hi ha nois o noies maltractats a la seva classe

Percepció sobre els maltractaments a classe, segons sentiment de por

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Sí, hi penso sovint i em fa molta por	Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	No ho havia pensat mai fins ara	No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	No contesta
Total	2499	287	819	648	678
No	22,2	13,2	18,1	24,5	29,8
Sí	54,7	65,2	60,8	49,5	48,2
No ho sé	22,1	20,2	20,4	25,3	21,8
No contesta	0,9	1,4	0,7	0,6	0,1

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Sí, hi penso sovint i em fa molta por	Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	No ho havia pensat mai fins ara	No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	No contesta
Total	2222	144	496	780	766
No	63,9	44,4	56,3	69,2	68,0
Sí	35,4	55,6	43,5	30,6	31,7
No contesta	0,7	0,0	0,2	0,1	0,3

Percepció sobre els maltractaments a classe, segons freqüència de les accions negatives experimentades

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades durant el curs	Dos o tres vegades al mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS	No contesta
Total	2499	393	814	323	181	777	8
No	22,2	38,4	25,1	18,9	20,4	12,9	25,0
Sí	54,7	35,6	48,9	61,0	57,5	67,4	37,5
No ho sé	22,1	24,9	25,4	19,2	21,5	18,5	37,5
No contesta	0,9	1,0	0,6	0,9	0,6	1,2	0,0

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades durant el curs	Dos o tres vegades al mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS	No contesta
Total	2222	887	812	148	95	241	25
No	63,9	76,7	59,7	53,4	48,4	45,2	68,0
Sí	35,4	23,0	40,1	45,9	51,6	54,4	32,0
No contesta	0,7	0,3	0,1	0,7	0,0	0,4	0,0

També s'observa una relació significativa en funció del sentiment de por expressat, ja que els alumnes que tenen por a ser maltractats són els que diuen amb més freqüència que hi ha casos de maltractaments a la seva classe. De manera que la freqüència amb què s'esdevenen aquestes accions incidiria directament en l'augment de la por, en una correlació positiva —és a dir, a més actes de maltractament, més por i per tant augment d'una certa “alarma social” entre l'alumnat.

D'altra banda, a partir de les dades recollides, es comprova que la percepció sobre els maltractaments a classe es produeix sobretot entre els alumnes que estan més afectats per accions negatives continuades, mentre que els que no han estat víctimes de cap acció negativa ho perceben en menor proporció.

6.1. Quants?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1367	100
1	301	22,0
2	250	18,3
3	209	15,3
4	142	10,4
5 o més	229	16,8
Molts	84	6,1
Bastants	29	2,1
Pocs	61	4,5
No ho sé	62	4,5

Base: alumnes que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	787	100
1	125	15,9
2	79	10,0
3	22	2,8
4	14	1,8
5 o més	12	1,5
Bastants, molts	5	0,6
Pocs	2	0,3
No contesta	528	67,1

Base: alumnes que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats

Entre els alumnes de primera ensenyança que creuen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe, un 22% diuen que hi ha un cas, un 18% dos casos, un 15% tres casos, un 10% quatre casos i un 17% cinc casos o més, mentre que la resta no van precisar quants casos es donen a la seva classe.

A segona ensenyança un 16% diuen que hi ha un cas, un 10% dos casos, un 3% tres casos i un altre 3% informen de quatre o més casos, però destaca que la majoria no han contestat aquesta pregunta (67%).

7. Els teus professors ho saben?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	787	100
Ho saben i ho aturen la majoria de vegades	180	22,9
Ho saben i ho aturen alguna vegada	126	16,0
Ho saben i intenten evitar-ho, però no se'n surten	180	22,9
Ho saben, però no fan res	111	14,1
No ho saben	180	22,9
No contesta	10	1,3

Base: alumnes que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats

Un 23% dels alumnes de segona ensenyança que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats diuen que els seus professors ho saben i ho aturen la majoria de vegades, un altre 23% diuen que els professors ho saben i intenten evitar-ho, però no se'n surten i un 23% diuen que no ho saben, un 16% pensen que els professors ho saben i ho aturen alguna vegada i un 14% diuen que ho saben però no fan res.

En funció de l'edat destaca que els alumnes de 12 anys diuen en major proporció que els professors ho saben i ho aturen la majoria de vegades, i en augmentar l'edat també augmenta el percentatge dels que diuen que els professors ho saben però no fan res.

Coneixement per part dels professors, segons sexe i edat

% Verticals	Sexe			Edat				
	Noi	Noia		12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	787	376	411	166	226	195	131	69
Ho saben i ho aturen la majoria de vegades	22,9	24,2	21,7	36,1	18,6	20,0	20,6	17,4
Ho saben i ho aturen alguna vegada	16,0	15,4	16,5	13,9	16,4	17,4	16,8	14,5
Ho saben i intenten evitar-ho, però no se'n surten	22,9	21,8	23,8	15,1	28,8	22,1	26,0	18,8
Ho saben, però no fan res	14,1	15,2	13,1	9,6	12,4	13,8	16,0	27,5
No ho saben	22,9	22,1	23,6	23,5	22,1	25,6	19,8	21,7
No contesta	1,3	1,3	1,2	1,8	1,8	1,0	0,8	0,0

Base: alumnes que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats

També diuen més que els professors saben que hi ha casos de maltractaments a classe i ho aturen la majoria de vegades (o alguna vegada o que ho intenten però no se'n surten) els alumnes que estan satisfets amb els professors, mentre que els alumnes que no estan satisfets amb els professors diuen amb més freqüència que els professors ho saben, però no fan res o que no ho saben.

Coneixement per part dels professors, segons satisfacció amb professors

% Verticals		Estic satisfet/a amb els meus professors		
		D'acord o molt d'acord	En desacord o molt en desacord	No contesta
Total	2222	1721	445	56
Ho saben i ho aturen la majoria de vegades	22,9	25,8	14,7	0,0
Ho saben i ho aturen alguna vegada	16,0	16,4	14,1	21,4
Ho saben i intenten evitar-ho, però no se'n surten	22,9	23,8	18,6	35,7
Ho saben, però no fan res	14,1	9,9	26,0	42,9
No ho saben	22,9	22,7	25,4	0,0
No contesta	1,3	1,3	1,1	0,0

Base: alumnes que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats

8. Creus que a la teva escola hi ha la disciplina que hi hauria d'haver?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Hi ha molta més disciplina de la que cal	266	12,0
N'hi ha una mica més de la que cal	267	12,0
Hi ha la disciplina que hi ha d'haver	802	36,1
N'hi ha una mica menys de la que cal	562	25,3
No n'hi ha gens	209	9,4
No contesta	116	5,2

Un 36% dels alumnes de segona ensenyança creuen que a la seva escola hi ha la disciplina que hi hauria d'haver, mentre que prop d'un 35% pensen que n'hi ha menys (un 25% una mica menys de la que cal i un 9% pensen que no n'hi ha gens) i un 24% pensen que n'hi ha més de la que cal (un 12% una mica més i un 12% molta més).

Els nois diuen en un percentatge superior que les noies que hi ha més disciplina de la que cal, mentre que les noies diuen amb més freqüència que els nois que hi ha la disciplina que hi ha d'haver o que n'hi ha una mica menys de la que cal.

La valoració de la disciplina està també relacionada amb el grau de satisfacció amb l'escola i els professors, de manera que els alumnes que es mostren més satisfets són els que en major proporció estan d'acord amb la disciplina dels centres, mentre que els que es mostren més insatisfets pensen en major proporció que hi ha un excés o manca de disciplina.

D'altra banda, dels alumnes que han manifestat tenir por a ser maltractats pensen en major nombre que la disciplina del centre escolar és laxa, davant dels nens que declaren no experimentar el sentiment de por que pensen en major proporció que la disciplina existent és l'adequada.

Percepció de la disciplina, segons sexe i edat

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Hi ha molta més disciplina de la que cal	12,0	13,5	10,4	10,1	10,7	12,7	12,4	14,8
N'hi ha una mica més de la que cal	12,0	13,7	10,3	13,9	10,7	13,1	10,7	12,9
Hi ha la disciplina que hi ha d'haver	36,1	33,5	38,8	42,5	35,9	33,4	38,0	29,7
N'hi ha una mica menys de la que cal	25,3	22,4	28,2	22,3	27,5	26,3	24,4	24,7
No n'hi ha gens	9,4	11,0	7,8	6,1	9,2	9,7	9,4	13,7
No contesta	5,2	5,8	4,6	5,2	6,2	4,9	5,2	4,2

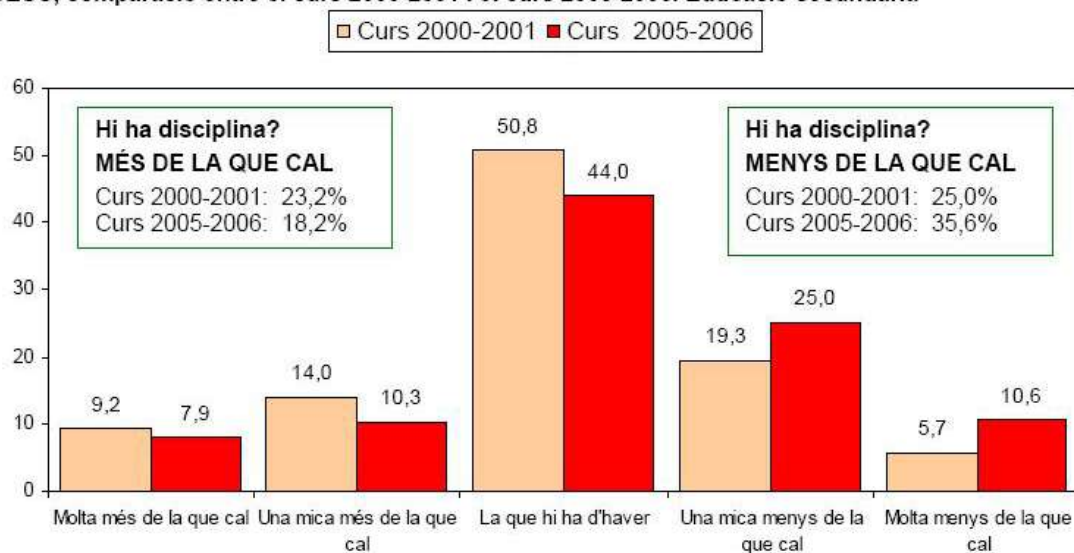
A Catalunya, segons les dades de l'enquesta del curs 2005-2006, un 7,9% dels alumnes de secundària opinen que hi ha molta més disciplina de la que cal i un 10,3% pensen que n'hi ha una mica més de la que cal, mentre que un 44% consideren que hi ha la que hi ha d'haver, un 25% creuen que n'hi ha una mica menys de la que cal i un 10,6% molta menys de la que cal. Respecte els resultats de l'enquesta del curs 2000-2001 s'observa un augment important dels que consideren que hi ha menys disciplina de la que cal (una mica o molta menys de la que cal).

A Andorra el percentatge dels alumnes que pensen que hi ha menys disciplina de la que cal és pràcticament igual, mentre que la percepció que hi ha més disciplina de la que cal és lleugerament superior a Andorra i hi ha menys proporció dels pensen que hi ha l'adequada.

Percepció de la disciplina entre l'alumnat de secundària

Pregunta: Creus que a la teva escola hi ha la disciplina que hi hauria d'haver?

ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

ns/nc vàlid, curs 2000-01 = 1,0% (78 casos); curs 2005-06 = 2,1% (134 casos)

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

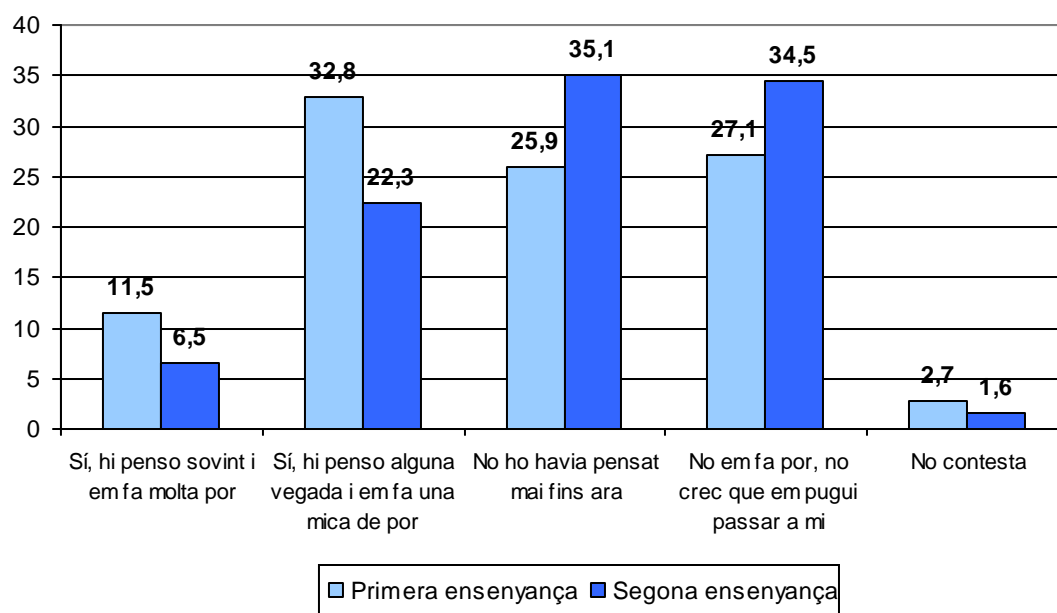
9. I a tu, et fa por que altres nens o nenes / noies o noies de l'escola et tractin malament durant aquest curs? (per exemple, que es burlin de tu, que et deixin de banda, que et robin, que et peguin o que t'amenacin)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	287	11,5
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	819	32,8
No ho havia pensat mai fins ara	648	25,9
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	678	27,1
No contesta	67	2,7

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	144	6,5
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	496	22,3
No ho havia pensat mai fins ara	780	35,1
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	766	34,5
No contesta	36	1,6

Aproximadament un 44% dels alumnes de primera ensenyança tenen por que els altres nens o nenes de l'escola els tractin malament durant aquest curs (un 11,5% hi pensen sovint i els fa molta por i un 33% hi pensen alguna vegada i els fa una mica de por) davant un 29% dels alumnes de segona ensenyança (un 6,5% hi pensen sovint i els fa molta por i un 22% hi pensen alguna vegada i els fa una mica de por), mentre que els alumnes de segona ensenyança diuen en major proporció que no hi havien pensat (35%) o que no els fa por (34,5%) que els alumnes de primera ensenyança (un 26% no ho havia pensat i un 27% no els fa por).

Tot i que no es pot fer una comparació exacta amb els resultats de l'*Enquesta de convivència i seguretat a Catalunya* perquè aquesta pregunta s'ha demanat de forma diferent, sí que es constata que, igual que a Andorra, el sentiment de por és superior entre els alumnes de primària: un 10,3% de primària i un 6,4% de secundària diuen que els fa molta por que altres nens/nenes o nois/noies de l'escola els maltractin durant el curs, un 8,2% a primària i un 8% a secundària els fa força por, i un 31,8% i un 26% respectivament diuen que els fa una mica de por, mentre que un 49% dels alumnes de primària i un 57,9% a secundària diuen que no els fa gens de por.

Sentiments de por a l'escola segons el nivell educatiu

Segmentació per a l'educació primària i la secundària
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre

Ensenyament	Molta por	Força por	Una mica	Gens de por	ns/nc
Educació primària	10,3%	8,2%	31,8%	49,0%	0,7%
Educació secundària	6,4%	8,0%	26,0%	57,9%	1,6%

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Sentiment de por a l'escola, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	11,5	10,0	13,0	14,4	9,9	9,6	12,1	13,5
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	32,8	28,2	37,6	33,0	35,3	33,5	30,9	25,8
No ho havia pensat mai fins ara	25,9	25,4	26,5	23,4	25,9	27,6	26,6	25,3
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	27,1	33,5	20,4	25,6	26,5	27,8	27,5	30,3
No contesta	2,7	2,9	2,5	3,6	2,3	1,4	2,9	5,1

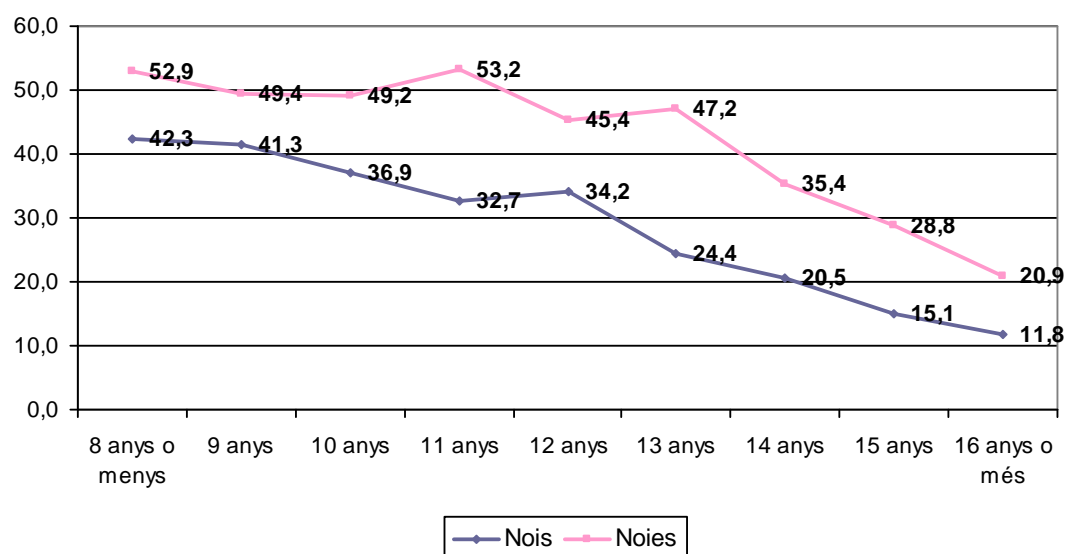
SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	6,5	5,0	7,9	9,8	7,9	6,9	4,2	3,0
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	22,3	15,7	29,0	29,8	28,0	21,3	17,7	12,5
No ho havia pensat mai fins ara	35,1	32,5	37,8	32,1	31,6	39,4	38,2	31,2
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	34,5	44,8	24,0	28,0	30,8	30,4	38,0	51,3
No contesta	1,6	2,0	1,3	0,3	1,7	2,1	1,8	1,9

En general les noies reconeixen amb més freqüència que els nois que els fa una mica o molta por que els companys els tractin malament. Per edat, a primera ensenyança no s'observa una relació significativa, en canvi, a segona ensenyança sí que es manifesta més sentiment de por entre els més petits, el que tenen 12-13 anys. A mesura que augmenta l'edat dels alumnes creix la proporció dels que no els fa por que els companys els tractin malament durant el curs.

Quan es relaciona la por amb la pregunta “tu què fas quan veus que maltracten algun company?”, s’observa que quan els sentiments de por són més intensos, el comportament d’un alumne que presència una acció d’agressió cap a un altre company és d’observar sense fer res. La por a esdevenir víctima, inhibeix qualsevol conducta proactiva d’ajuda.

Alumnes que tenen molta o una mica de por, segons sexe i edat

Com es pot observar en aquest gràfic, la por està correlacionada amb l’edat i el gènere, ja que les noies i els alumnes de menys edat són els que més diuen que tenen por. Així, en augmentar l’edat va disminuint el percentatge d’alumnes que tenen por, i en cada edat hi ha més noies que nois que experimenten aquest sentiment de por.

El fet que tinguin més por els alumnes de menys edat i les noies sembla relacionat amb la força física, perquè possiblement se senten més febles davant una situació de maltractament (més dificultats per defensar-se).¹⁶

¹⁶ Generalitat de Catalunya. Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d’Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 83

Sentiment de por a l'escola, segons relacions amb els companys

PRIMERA ENSENYANÇA

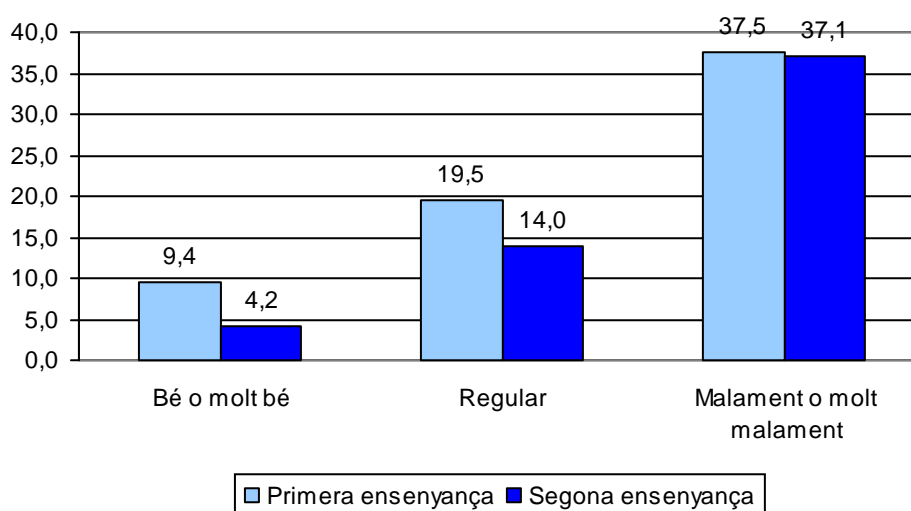
% Verticals		Molt bé	Bé	Regular	Malament	Molt malament	No ho sé	No contesta
Total	2499	1392	723	231	30	18	67	38
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	11,5	8,7	10,8	19,5	30,0	50,0	26,9	18,4
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	32,8	29,2	38,5	40,7	36,7	16,7	20,9	31,6
No ho havia pensat mai fins ara	25,9	28,0	25,2	19,9	10,0	11,1	26,9	18,4
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	27,1	31,8	23,0	18,2	20,0	22,2	19,4	13,2
No contesta	2,7	2,3	2,6	1,7	3,3	0,0	6,0	18,4

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Molt bé	Bé	Regular	Malament	Molt malament	No ho sé	No contesta
Total	2222	936	904	250	39	23	22	48
Sí, hi penso sovint i em fa molta por	6,5	3,6	4,8	14,0	38,5	34,8	27,3	6,3
Sí, hi penso alguna vegada i em fa una mica de por	22,3	17,8	23,8	34,8	20,5	21,7	13,6	22,9
No ho havia pensat mai fins ara	35,1	39,1	37,2	22,8	20,5	17,4	18,2	10,4
No em fa por, no crec que em pugui passar a mi	34,5	37,9	32,9	26,8	20,5	26,1	40,9	50,0
No contesta	1,6	1,5	1,4	1,6	0,0	0,0	0,0	10,4

També que hi ha una associació significativa entre el sentiment de por a ser maltractats i com estan amb els companys i les companyes, de manera que els alumnes que estan malament o molt malament amb els companys diuen en major proporció que senten molta por, els que estan regular destaquen sobretot entre els que tenen una mica de por, mentre que els que estan bé i molt bé amb els companys són els que més diuen que no els fa por que els companys els tractin malament o que no ho havien pensat mai. De manera que el grau d'integració social a l'escola amb els grups horitzontals (grups d'iguals, és a dir: amistats, companys de l'aula, etc.) fa que hom se situï o no en una situació de risc de maltractament. La qual cosa ens permet inferir la importància d'una bona integració en el grup per tal de contenir el fenomen dels maltractaments.

Alumnes que senten molta por, segons relacions amb els companys

3.4. ACCIONS NEGATIVES EXPERIMENTADES (PERSPECTIVA DE LA VÍCTIMA)

En aquest apartat es presenten dades sobre la freqüència amb la qual els nois i noies han patit personalment una sèrie d'accions negatives a l'escola durant el curs, i s'analitza la consideració d'aquestes accions negatives com a maltractaments o no, i la valoració de la importància conjunta de les accions negatives experimentades. També s'ha preguntat als alumnes que han estat víctimes d'accions negatives intencionades què fan davant aquesta situació, si necessiten ajuda i el grau de coneixement per part de professors i pares.

Segons el marc teòric de l'ECESC,¹⁷ no s'ha de confondre els maltractaments amb la totalitat dels incidents enregistrats, on s'inclouen fets esporàdics (en alguns casos, poden ser conseqüència d'una broma) o situacions en les quals dues parts, amb capacitats similars de defensa, entren en conflicte. Els maltractaments tendeixen a comportar accions negatives continuades, i aquestes agressions són sistemàtiques perquè la víctima té dificultats per defensar-se.

A partir d'aquesta definició de maltractament, en aquest estudi centrarem l'atenció en els casos que pateixen accions negatives una vegada a la setmana o més, ja que en aquest grup es troben la majoria de casos de maltractament a l'escola. Això no significa que tots els alumnes que han experimentat una acció negativa a la setmana o més s'hagin de considerar automàticament com a maltractats, sinó que a més cal demanar la seva opinió sobre si es consideren objecte d'accions continuades destinades a molestar-los i la importància que donen a aquestes accions en conjunt, ja que dins de les accions negatives es poden incloure accions que no tenien la intenció de molestar (bromes) o conflictes que són funcionals en el procés de socialització (establiment de límits en les relacions interpersonals, autocontrol, capacitat per gestionar-los, etc.).

---

¹⁷ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 98-99

1. Des de principis de curs fins ara, alguns nens o nenes de l'escola s'han ficat amb tu per MOLESTAR-TE?

PRIMERA ENSENYANÇA

Percentatges	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS*	No contesta
MALTRACTAMENT VERBAL S'han burlat de tu o t'han insultat?	31,2	31,0	10,2	5,5	21,1	0,4	0,6
CIBERBULLYING Han fet servir telèfons mòbils o Internet per burlar-se de tu, insultar-te, amenaçar-te...?	87,6	4,8	2,2	1,0	2,7	0,4	1,3
EXCLUSIÓ SOCIAL T'han deixat de banda o t'han ignorat completament?	52,2	26,5	6,3	3,1	10,4	0,7	0,8
AGRESSIÓ A LES PERTINENCES T'han robat o t'han fet malbé coses teves?	62,2	26,3	3,7	2,4	4,9	0,0	0,5
MALTRACTAMENT FÍSIC T'han clavat cops, empentes o puntades de peu?	43,9	31,7	9,0	4,5	10,3	0,0	0,6
AMENACES I COACCIONS T'han amenaçat per obligar-te a fer coses que no volies fer?	86,4	7,4	1,9	0,9	2,3	0,4	0,7

* NS: inclou els casos que no han contestat la freqüència amb què els han fet alguna de les accions negatives però que en preguntes posteriors sobre aquests fets sí que contesten.

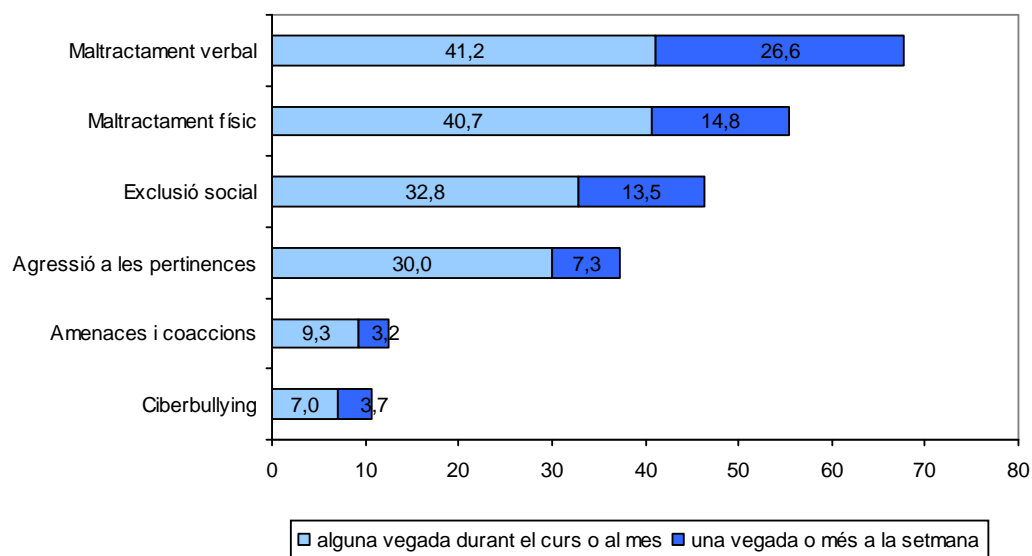
Durant aquest curs alguns nois/es de l'escola s'han ficat amb tu per MOLESTAR-TE?

SEGONA ENSENYANÇA

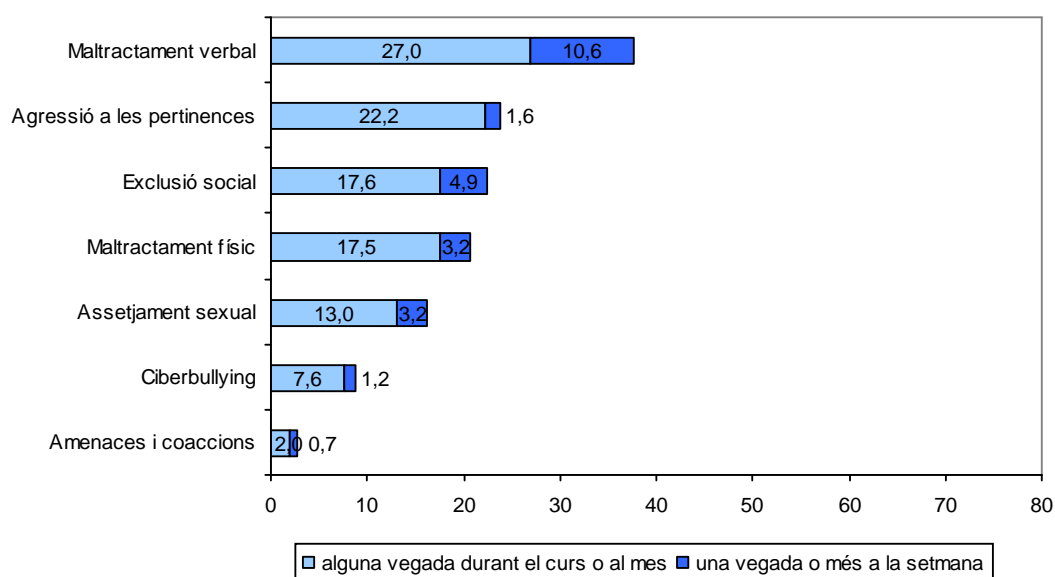
Percentatges	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS*	No contesta
MALTRACTAMENT VERBAL S'han burlat de tu o t'han insultat?	61,3	22,5	4,5	3,1	7,5	0,1	1,1
CIBERBULLYING Han fet servir telèfons mòbils o Internet per burlar-se de tu, insultar-te, amenaçar-te...?	89,6	6,6	1,0	0,3	0,9	0,0	1,5
EXCLUSIÓ SOCIAL T'han deixat de banda o t'han ignorat completament?	76,0	15,5	2,1	1,4	3,5	0,0	1,5
AGRESSIÓ A LES PERTINENCES T'han robat o t'han fet malbé coses teves?	72,4	20,1	2,1	0,8	0,8	1,3	2,6
MALTRACTAMENT FÍSIC T'han clavat cops, empentes o puntades de peu?	77,5	15,0	2,5	1,1	2,1	0,2	1,7
AMENACES I COACCIONS T'han amenaçat per obligar-te a fer coses que no volies fer?	95,3	1,5	0,5	0,2	0,5	0,1	1,8
ASSETJAMENT SEXUAL T'han fet comentaris molestos, tocaments no volguts, amenaces, insults o assetjaments de tipus sexual...?	82,3	11,0	2,0	1,3	1,9	0,1	1,4

* NS: inclou els casos que no han contestat la freqüència amb què els han fet alguna de les accions negatives però que en preguntes posteriors sobre aquests fets sí que contesten.

PRIMERA ENSENYANÇA

SEGONA ENSENYANÇA

La freqüència amb què han patit alguna acció negativa varia segons el tipus de fet. Les accions negatives que en major proporció han sofert durant el curs, tant els alumnes de primera ensenyança com els de segona ensenyança, són les burles o els insults: prop d'un 68% els alumnes de primera ensenyança i un 38% dels alumnes de segona ensenyança diuen que s'han burlat d'ells o els han insultat alguna vegada (en la majoria dels casos només una o dues vegades durant el curs).

Les burles i els insults són els comportaments típics de les baralles i de les disputes i més habituals entre els escolars, segons diferents estudis realitzats sobre aquest tema. Aquests tipus d'agressió són molt manifestos i no sempre són realitzats per la persona o grups de persones que tenen la intenció de fer mal a un company, sinó que també poden ser objecte de conductes defensives tant per part del mateix subjecte insultat com dels seus amics. És a dir, que és un tipus d'acció que es dona en moltes situacions, de manera recíproca, per tant, no sempre té un direcció unilateral, com és el cas de l'aïllament social. El que és important és detectar si aquestes disputes que deriven en insults són puntuals o es van repetint en el temps i sempre dirigides a la mateixa persona o al mateix grups de persones.

El tipus de maltractament físic, com les empentes, cops i puntades de peu, és la segona acció negativa més anomenada pels alumnes de primera ensenyança, ja que un 55% afirma que ho ha patit (si be la majoria dels casos només alguna vegada durant el curs), mentre que entre els alumnes de segona ensenyança aquest tipus d'acció representa un 21%. Com expliquem al marc teòric, les agressions físiques es donen amb més freqüència a primera ensenyança que a segona ensenyança.

En tercer lloc, 46% dels alumnes de primera ensenyança diuen que almenys alguna vegada els han deixat de banda o els han ignorat completament, per un 22,5% a segona ensenyança.

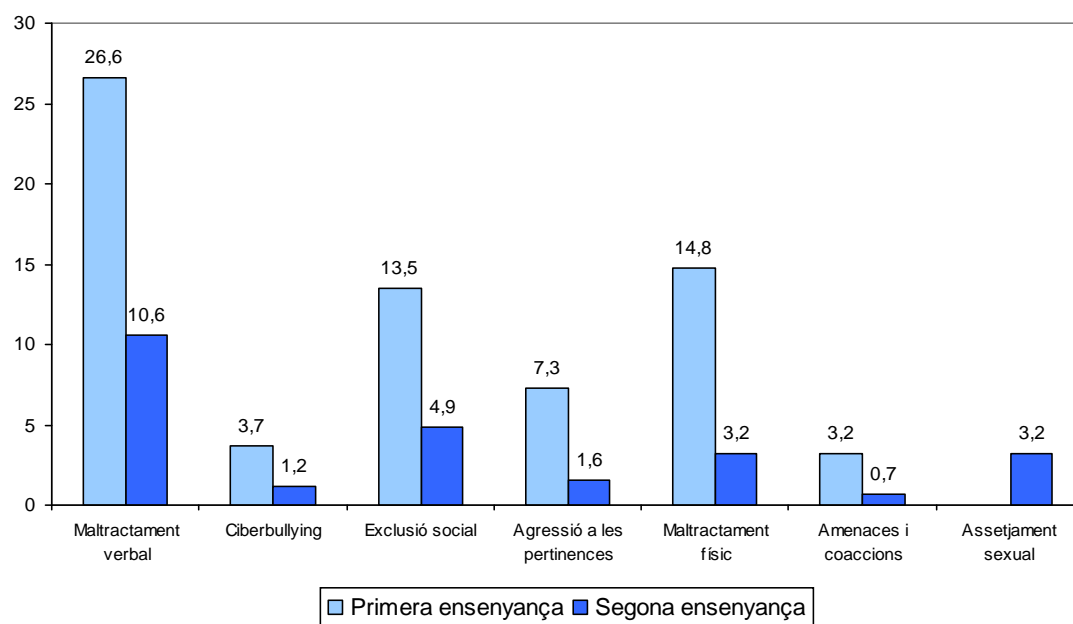
D'altra banda les accions que esmenten amb menys freqüència són les amenaces per obligar-los a fer coses que no volien fer (un 12% dels alumnes de primera ensenyança i un 3% dels alumnes de segona ensenyança) i les burles, insults o amenaces a través de telèfons mòbils o Internet (un 11% dels alumnes de primera ensenyança i un 9% dels alumnes de segona ensenyança).

Aquestes primeres dades configuren el context en què es produeixen els maltractaments, i es pot observar que el percentatge de nois i noies que han estat objecte de les diferents accions negatives va disminuint fins arribar a la categoria d'una vegada a la setmana, tot i que el nombre d'afectats torna a augmentar en la categoria d'algunes vegades a la setmana. Seguint a Dan Olweus, molts investigadors han decidit situar en aquest canvi de tendència el llindar entre la microvictimització dispersa i el *bullying*.¹⁸

---

¹⁸ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 99

Accions negatives experimentades un cop a la setmana o més

1.1. S'han burlat de tu o t'han insultat?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	779	31,2
Una o dos vegades durant aquest curs	775	31,0
Dos o tres vegades cada mes	255	10,2
Una vegada a la setmana, aproximadament	137	5,5
Algunes vegades a la setmana	528	21,1
NS	11	0,4
No contesta	14	0,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1361	61,3
Una o dos vegades durant aquest curs	499	22,5
Dos o tres vegades cada mes	100	4,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	69	3,1
Algunes vegades a la setmana	166	7,5
NS	3	0,1
No contesta	24	1,1

Un 31% dels alumnes de primera ensenyança i un 61% dels alumnes de segona ensenyança diuen que mai s'han burlat d'ells o els han insultat durant aquest curs, però un 68% a primera ensenyança i un 38% a segona ensenyança diuen que sí que s'han burlat d'ells o els han insultat; en la majoria dels casos els ha passat una o dos vegades durant el curs, però a primera ensenyança destaca que gairebé un 27% diuen que els ha passat una vegada a la setmana o més, per gairebé un 11% a segona ensenyança.

Aquest tipus d'acció negativa l'han sofert sobretot a l'escola.

On va passar?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1706	100
A l'escola	1398	81,9
Fora de l'escola	129	7,6
A tots dos llocs	143	8,4
No contesta	36	2,1

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	837	100
A l'escola	736	87,9
Fora de l'escola	47	5,6
A tots dos llocs	44	5,3
No contesta	10	1,2

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	272	
Parc	58	21,3
Carrer	46	16,9
Activitats esportives i instal·lacions esportives,	27	9,9
A casa	20	7,4
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	17	6,3
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	12	4,4
Esplai , ludoteca, casal	12	4,4
Al costat de casa	7	2,6
Autobús, parada bus	6	2,2
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	4	1,5
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	3	1,1
Casa d'altres	2	0,7
Fora d'Andorra	1	0,4
Als viatges de l'escola	1	0,4
A molts llocs	6	2,2
Sense especificar	31	11,4
No sap, no contesta	24	8,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	91	
Carrer	29	31,9
Parc	11	12,1
Autobús, parada bus	9	9,9
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	4	4,4
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	4	4,4
Activitats esportives	4	4,4
Activitats extraescolars	1	1,1
Festes, celebracions	1	1,1
Al sortir	1	1,1
No sap	9	9,9
No contesta	21	23,1

1.2. Han fet servir telèfons mòbils o Internet per burlar-se de tu, insultar-te, amenaçar-te...?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	2188	87,6
Una o dos vegades durant aquest curs	120	4,8
Dos o tres vegades cada mes	54	2,2
Una vegada a la setmana, aproximadament	26	1,0
Algunes vegades a la setmana	68	2,7
NS	11	0,4
No contesta	32	1,3

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1991	89,6
Una o dos vegades durant aquest curs	147	6,6
Dos o tres vegades cada mes	22	1,0
Una vegada a la setmana, aproximadament	7	0,3
Algunes vegades a la setmana	21	0,9
No contesta	34	1,5

La majoria dels alumnes, tant de primera ensenyança com de segona ensenyança, diuen que durant aquest curs no s'han burlat d'ells, ni els han insultat o amenaçat mitjançant telèfons mòbils o Internet (un 88% i un 90% respectivament). Només diuen que han estat víctimes d'aquestes accions negatives un 11% dels alumnes de primera ensenyança i a un 9% dels alumnes de segona ensenyança (en la majoria dels casos només una o dos vegades durant el curs, i només un 4% a primera ensenyança i un 1% a segona ensenyança els ha passat un cop a la setmana o més).

Aquests casos que han estat víctimes de burles, insults o amenaces mitjançant telèfons mòbils o Internet (*ciberbullying*) diuen que els ha passat sobretot fora de l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	279	100
A l'escola	98	35,1
Fora de l'escola	146	52,3
A tots dos llocs	25	9,0
No contesta	10	3,6

	Freqüències	Percentatges
Total	197	100
A l'escola	37	18,8
Fora de l'escola	133	67,5
A tots dos llocs	21	10,7
No contesta	6	3,0

Fora de l'escola, on?**PRIMERA SEGONA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	171	
A casa	61	35,7
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	29	17,0
Parc	11	6,4
Casa d'altres	9	5,3
Sense especificar	9	5,3
Carrer	8	4,7
Activitats esportives i instal·lacions esportives,	5	2,9
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	2	1,2
Autobús, parada bus	1	0,6
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	0,6
Fora d'Andorra	1	0,6
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	1	0,6
A molts llocs	1	0,6
No sap, no contesta	36	21,1

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	154	
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	57	37,0
A casa	33	21,4
Carrer	8	5,2
Casa d'altres	4	2,6
A la residència	3	1,9
Parc	3	1,9
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	1,3
Al sortir	2	1,3
No sap	11	7,1
No contesta	32	20,8

1.3. T'han deixat de banda o t'han ignorat completament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1305	52,2
Una o dos vegades durant aquest curs	661	26,5
Dos o tres vegades cada mes	157	6,3
Una vegada a la setmana, aproximadament	77	3,1
Algunes vegades a la setmana	261	10,4
NS	18	0,7
No contesta	20	0,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1688	76,0
Una o dos vegades durant aquest curs	345	15,5
Dos o tres vegades cada mes	47	2,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	31	1,4
Algunes vegades a la setmana	77	3,5
NS	1	0,0
No contesta	33	1,5

Pel que fa a l'exclusió grupal, és a dir, el fet de ser ignorats o deixats de banda per part dels companys, un 52% dels alumnes de primera ensenyança i un 76% dels de segona ensenyança diuen que no els ha passat mai durant aquest curs, mentre que un 46% a primera ensenyança i un 22% a segona ensenyança diuen que sí que els ha passat amb més o menys freqüència (la major part dels casos només una o dos vegades durant el curs, però un 13,5% dels alumnes de primera ensenyança i un 5% de segona ensenyança diuen que els ha passar un cop a la setmana o més).

Els casos que han patit aquesta exclusió diuen majoritàriament que s'ha produït a l'escola.

On va passar?

	Frequències	Percentatges
Total	1174	100
A l'escola	999	85,1
Fora de l'escola	103	8,8
A tots dos llocs	64	5,5
No contesta	8	0,7

	Frequències	Percentatges
Total	501	100
A l'escola	398	79,4
Fora de l'escola	26	5,2
A tots dos llocs	43	8,6
No contesta	34	6,8

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	167	
Parc	30	18,0
Activitats esportives i instal·lacions esportives	30	18,0
A casa	28	16,8
Carrer	18	10,8
Casa d'altres	6	3,6
Esplai , ludoteca, casal	5	3,0
Fora d'Andorra	4	2,4
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	3	1,8
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	3	1,8
Autobús, parada bus	2	1,2
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	1,2
Al costat de casa	2	1,2
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	0,6
A altres llocs	1	0,6
A molts llocs	1	0,6
Sense especificar	11	6,6
No sap, no contesta	28	16,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	69	
Carrer	6	8,7
Parc	6	8,7
A casa	4	5,8
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	2,9
Activitats esportives	2	2,9
Casa d'altres	1	1,4
Autobús, parada bus	1	1,4
No sap	11	15,9
No contesta	36	52,2

1.4. T'han robat o t'han fet malbé coses teves?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1554	62,2
Una o dos vegades durant aquest curs	657	26,3
Dos o tres vegades cada mes	93	3,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	59	2,4
Algunes vegades a la setmana	123	4,9
No contesta	13	0,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1608	72,4
Una o dos vegades durant aquest curs	447	20,1
Dos o tres vegades cada mes	46	2,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	18	0,8
Algunes vegades a la setmana	18	0,8
NS	28	1,3
No contesta	57	2,6

La majoria dels alumnes diuen que no han estat víctimes de robatoris o d'actes per fer malbé les seves coses (un 62% a primera ensenyança i un 72% a segona ensenyança), però un 37% a primera ensenyança i un 24% a segona ensenyança diuen que sí que els ha passat alguna vegada durant el curs, normalment només una o dos vegades, si bé hi ha un 7% d'alumnes de primera ensenyança i prop d'un 2% de segona ensenyança que ho han patit una vegada a la setmana o més.

En els casos que han estat víctimes d'accions negatives contra els béns diuen que els ha passat sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	932	100
A l'escola	769	82,5
Fora de l'escola	107	11,5
A tots dos llocs	47	5,0
No contesta	9	1,0

	Freqüències	Percentatges
Total	557	100
A l'escola	485	87,1
Fora de l'escola	39	7,0
A tots dos llocs	21	3,8
No contesta	12	2,2

Fora de l'escola, on?**PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	154	
A casa	35	22,7
Parc	26	16,9
Activitats esportives i instal·lacions esportives,	19	12,3
Carrer	12	7,8
Esplai, ludoteca, casal	9	5,8
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	7	4,5
Casa d'altres	6	3,9
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	6	3,9
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	3	1,9
Fora d'Andorra	2	1,3
Autobús, parada bus	2	1,3
Al costat de casa	2	1,3
Festes, celebracions	1	0,6
A molts llocs	1	0,6
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	0,6
Sense especificar	12	7,8
No sap, no contesta	18	11,7

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	60	
Activitats esportives	9	15,0
Parc	6	10,0
Carrer	5	8,3
Festes, celebracions	3	5,0
Autobús, parada bus	3	5,0
Activitats extraescolars	2	3,3
A casa	2	3,3
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	3,3
Fora d'Andorra	2	3,3
Punt jove, ludoteca	1	1,7
No sap	7	11,7
No contesta	19	31,7

1.5. T'han clavat cops, empentes o puntades de peu?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1097	43,9
Una o dos vegades durant aquest curs	793	31,7
Dos o tres vegades cada mes	225	9,0
Una vegada a la setmana, aproximadament	112	4,5
Algunes vegades a la setmana	257	10,3
NS	1	0,0
No contesta	14	0,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1722	77,5
Una o dos vegades durant aquest curs	333	15,0
Dos o tres vegades cada mes	55	2,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	24	1,1
Algunes vegades a la setmana	46	2,1
NS	4	0,2
No contesta	38	1,7

En relació amb les agressions físiques (cops, empentes, puntades de peu), un 44% dels alumnes de primera ensenyança i un 77,5% dels de segona ensenyança diuen que no n'han patit durant aquest curs, mentre que un 55,5% a primera ensenyança i un 21% a segona ensenyança afirmen que han estat víctimes d'alguna agressió física. Si bé, en la majoria dels casos només els ha passat una o dos vegades durant el curs, destaca que ho han patit amb una freqüència setmanal un 15% a primera ensenyança i un 3% a segona ensenyança.

Els alumnes que han patit aquestes agressions diuen que s'han produït majoritàriament a l'escola.

On va passar?

	Frequències	Percentatges
Total	1388	100
A l'escola	1160	83,6
Fora de l'escola	105	7,6
A tots dos llocs	91	6,6
No contesta	32	2,3

	Frequències	Percentatges
Total	462	100
A l'escola	393	85,1
Fora de l'escola	31	6,7
A tots dos llocs	22	4,8
No contesta	16	3,5

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències Percentatges	
Total	196	
Parc	54	27,6
Carrer	24	12,2
A casa	23	11,7
Activitats esportives i instal·lacions esportives	22	11,2
Esplai , ludoteca, casal	8	4,1
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	4	2,0
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	2	1,0
Fora d'Andorra	2	1,0
Al costat de casa	2	1,0
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	0,5
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	0,5
Autobús, parada bus	1	0,5
Casa d'altres	1	0,5
Sense especificar	21	10,7
A molts llocs	2	1,0
No sap, no contesta	31	15,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències Percentatges	
Total	53	
Carrer	10	18,9
Parc	7	13,2
A casa	4	7,5
Activitats esportives	3	5,7
Al sortir	3	5,7
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	3,8
Autobús, parada bus	2	3,8
No sap	2	3,8
No contesta	21	39,6

1.6. T'han amenaçat per obligar-te a fer coses que no volies fer?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	2158	86,4
Una o dos vegades durant aquest curs	186	7,4
Dos o tres vegades cada mes	47	1,9
Una vegada a la setmana, aproximadament	22	0,9
Algunes vegades a la setmana	58	2,3
NS	11	0,4
No contesta	17	0,7

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	2118	95,3
Una o dos vegades durant aquest curs	34	1,5
Dos o tres vegades cada mes	11	0,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	4	0,2
Algunes vegades a la setmana	11	0,5
NC	3	0,1
No contesta	41	1,8

La majoria dels alumnes tant de primera ensenyança com de segona ensenyança diuen que no han patit coaccions o intimidacions durant aquest curs (un 86% i un 95% respectivament diuen que no els han amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer). Només un 12% dels alumnes de primera ensenyança i un 3% dels de segona ensenyança diuen que sí que els ha passat durant el curs (els casos que han estat víctimes d'aquestes accions negatives una vegada a la setmana o més representen un 3% a primera ensenyança i un 1% a segona ensenyança).

Aquests casos de coacció s'ha produït sobretot a l'escola.

On va passar?

	Frequències	Percentatges
Total	324	100
A l'escola	220	67,9
Fora de l'escola	80	24,7
A tots dos llocs	22	6,8
No contesta	2	0,6

	Frequències	Percentatges
Total	63	100
A l'escola	49	77,8
Fora de l'escola	11	17,5
A tots dos llocs	2	3,2
No contesta	1	1,6

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	102	
A casa	20	19,6
Parc	14	13,7
Carrer	10	9,8
Activitats esportives i instal·lacions esportives	9	8,8
Esplai, ludoteca, casal	4	3,9
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	3	2,9
Casa d'altres	3	2,9
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	2	2,0
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	2	2,0
Fora d'Andorra	1	1,0
Als viatges de l'escola	1	1,0
A molts llocs	1	1,0
Sense especificar	11	10,8
No sap, no contesta	21	20,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	13	
Carrer	2	15,4
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	7,7
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	7,7
A la residència	1	7,7
No sap	4	30,8
No contesta	4	30,8

1.7. T'han fet comentaris molestos, tocaments no volguts, amenaces, insults o assetjaments de tipus sexual, etc.?

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1829	82,3
Una o dos vegades durant aquest curs	244	11,0
Dos o tres vegades cada mes	44	2,0
Una vegada a la setmana, aproximadament	28	1,3
Algunes vegades a la setmana	43	1,9
NC	3	0,1
No contesta	31	1,4

La pregunta sobre assetjament de tipus sexual només s'ha plantejat als alumnes de segona ensenyança, que majoritàriament diuen que no els ha passat durant el curs (82%), tot i que un 16% afirmen que en alguna ocasió han patit comentaris molestos, tocaments no volguts, amenaces, insults o assetjaments de tipus sexual (un 3% diuen que els ha passat una vegada a la setmana o més).

Aquestes accions negatives s'han produït sobretot a l'escola.

On va passar?

	Frequències	Percentatges
Total	362	100
A l'escola	296	81,8
Fora de l'escola	34	9,4
A tots dos llocs	25	6,9
No contesta	7	1,9

Fora de l'escola, on?

	Frequències	Percentatges
Total	59	
Carrer	13	22,0
Autobús, parada bus	5	8,5
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	5	8,5
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	4	6,8
Parc	4	6,8
Activitats extraescolars	2	3,4
A casa	2	3,4
Activitats esportives	1	1,7
Al sortir	1	1,7
No sap	4	6,8
No contesta	20	33,9

Des de principis de curs fins ara, alguns nens o nenes de l'escola s'han ficat amb tu per MOLESTAR-TE?

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
S'han burlat de tu o t'han insultat?								
Mai durant aquest curs	31,2	27,7	34,8	26,8	27,1	33,9	34,4	38,8
Una o dos vegades	31,0	31,1	30,9	30,0	30,7	29,4	34,4	30,3
Dos o tres vegades cada mes	10,2	12,3	8,0	12,8	10,1	10,6	8,5	7,3
Una vegada a la setmana	5,5	6,3	4,6	5,6	6,7	4,8	5,4	3,4
Algunes vegades a la setmana	21,1	21,4	20,8	22,8	24,8	20,2	16,8	19,7
NS	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,0	0,0
No contesta	0,6	0,7	0,4	1,4	0,0	0,5	0,5	0,6
Han fet servir telèfons mòbils o Internet per burlar-se de tu, insultar-te, amenaçar-te...?								
Mai durant aquest curs	87,6	86,8	88,4	87,4	87,1	88,1	89,2	82,6
Una o dos vegades	4,8	4,6	5,0	4,6	4,5	3,9	4,7	10,1
Dos o tres vegades cada mes	2,2	2,4	1,9	1,4	2,8	1,9	2,2	2,8
Una vegada a la setmana	1,0	1,3	0,8	1,4	1,2	0,8	0,5	1,7
Algunes vegades a la setmana	2,7	2,8	2,6	3,0	2,5	3,5	2,2	1,7
NS	0,4	0,5	0,4	0,2	0,6	0,5	0,4	0,6
No contesta	1,3	1,6	0,9	2,0	1,2	1,3	0,9	0,6
T'han deixat de banda o t'han ignorat completament?								
Mai durant aquest curs	52,2	55,3	49,0	48,2	47,8	55,2	55,5	59,0
Una o dos vegades	26,5	24,5	28,5	25,2	29,6	24,7	27,1	22,5
Dos o tres vegades cada mes	6,3	5,9	6,7	9,0	6,2	6,1	4,7	4,5
Una vegada a la setmana	3,1	2,7	3,4	4,8	4,0	2,2	1,8	1,7
Algunes vegades a la setmana	10,4	9,6	11,3	10,6	11,0	10,4	9,9	9,6
NS	0,7	0,9	0,6	0,2	0,8	0,8	0,7	1,7
No contesta	0,8	1,1	0,5	2,0	0,6	0,5	0,2	1,1
T'han robat o t'han fet malbé coses teves?								
Mai durant aquest curs	62,2	58,2	66,4	57,6	62,3	60,8	65,8	68,0
Una o dos vegades	26,3	29,5	22,9	26,2	24,8	27,3	27,7	24,2
Dos o tres vegades cada mes	3,7	3,9	3,5	5,0	3,3	5,0	1,8	3,4
Una vegada a la setmana	2,4	2,4	2,3	3,6	2,6	1,9	1,6	1,7
Algunes vegades a la setmana	4,9	5,2	4,7	6,4	6,2	5,0	2,9	2,2
NS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
No contesta	0,5	0,8	0,2	1,2	0,8	0,0	0,2	0,6
T'han clavat cops, empenyes o puntades de peu?								
Mai durant aquest curs	43,9	36,2	52,0	41,0	38,1	43,2	51,7	51,1
Una o dos vegades	31,7	33,5	29,9	30,0	32,7	35,0	29,7	28,1
Dos o tres vegades cada mes	9,0	11,6	6,2	10,6	10,7	8,7	6,9	6,2
Una vegada a la setmana	4,5	5,7	3,2	4,4	5,4	3,7	4,0	5,6
Algunes vegades a la setmana	10,3	12,3	8,1	13,0	11,9	9,3	7,6	8,4
NS	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
No contesta	0,6	0,6	0,5	1,0	0,9	0,2	0,2	0,6
T'han amenaçat per obligar-te a fer coses que no volies fer?								
Mai durant aquest curs	86,4	85,2	87,6	79,0	83,7	89,1	92,0	89,3
Una o dos vegades	7,4	7,7	7,2	11,2	9,0	5,1	4,9	7,3
Dos o tres vegades cada mes	1,9	2,3	1,4	3,2	2,5	1,3	1,3	0,0
Una vegada a la setmana	0,9	0,9	0,9	1,2	0,9	0,8	0,5	1,1

Algunes vegades a la setmana	2,3	2,7	2,0	4,0	2,8	2,6	0,7	0,0
NS	0,4	0,5	0,4	0,4	0,2	0,8	0,2	1,1
No contesta	0,7	0,9	0,5	1,0	0,9	0,3	0,4	1,1

Durant aquest curs alguns nois/es de l'escola s'han ficat amb tu per MOLESTAR-TE?

SEGONA ENSENYANÇA

	Total	Sexe		Edat				
% Verticals		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
S'han burlat de tu o t'han insultat?								
Mai durant aquest curs	61,3	61,6	60,9	53,2	54,0	58,8	72,5	68,4
Una o dos vegades	22,5	22,7	22,2	25,4	25,8	22,8	18,3	19,8
Dos o tres vegades cada mes	4,5	3,7	5,3	6,6	6,0	5,8	1,5	2,3
Una vegada a la setmana	3,1	3,8	2,4	5,5	3,0	4,3	0,9	2,3
Algunes vegades a la setmana	7,5	6,5	8,4	8,7	9,5	6,5	5,7	7,2
NS	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,4	0,0
No contesta	1,1	1,6	0,5	0,6	1,5	1,9	0,7	0,0
Han fet servir telèfons mòbils o internet per burlar-se de tu, insultar-te...?								
Mai durant aquest curs	89,6	90,4	88,8	91,0	86,5	88,1	92,6	90,9
Una o dos vegades	6,6	4,9	8,3	6,4	9,3	7,5	4,4	4,2
Dos o tres vegades cada mes	1,0	1,0	1,0	0,6	0,9	1,1	0,9	1,5
Una vegada a la setmana	0,3	0,3	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	1,9
Algunes vegades a la setmana	0,9	1,0	0,9	1,2	1,1	1,1	0,6	0,8
No contesta	1,5	2,4	0,6	0,9	2,1	1,9	1,5	0,8
T'han deixat de banda o t'han ignorat completament?								
Mai durant aquest curs	76,0	78,1	73,8	70,2	71,6	74,1	83,0	81,7
Una o dos vegades	15,5	13,3	17,8	18,2	17,8	17,5	11,8	11,0
Dos o tres vegades cada mes	2,1	1,8	2,4	4,3	2,4	1,7	1,3	1,1
Una vegada a la setmana	1,4	1,6	1,2	2,6	1,1	1,1	0,9	1,9
Algunes vegades a la setmana	3,5	3,1	3,8	4,3	4,9	3,4	2,0	2,7
NS	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
No contesta	1,5	2,0	1,0	0,3	2,2	2,2	0,7	1,5
T'han robat o t'han fet malbé coses teves?								
Mai durant aquest curs	72,4	72,9	71,8	69,4	65,8	69,4	81,7	76,4
Una o dos vegades	20,1	18,9	21,3	22,8	26,9	21,8	12,9	14,1
Dos o tres vegades cada mes	2,1	2,2	1,9	1,7	2,2	1,9	1,7	3,4
Una vegada a la setmana	0,8	1,1	0,5	1,2	0,6	0,7	0,7	1,1
Algunes vegades a la setmana	0,8	1,0	0,6	1,2	1,1	0,6	0,4	1,1
NS	1,3	0,9	1,6	1,4	1,1	1,9	1,1	0,4
No contesta	2,6	3,0	2,2	2,3	2,2	3,7	1,5	3,4
T'han clavat cops, empentes o puntades de peu?								
Mai durant aquest curs	77,5	72,3	82,7	66,8	68,2	78,5	90,0	82,5
Una o dos vegades	15,0	17,9	12,0	22,5	21,1	13,8	7,7	9,9
Dos o tres vegades cada mes	2,5	3,2	1,7	4,0	3,2	2,6	0,6	2,7
Una vegada a la setmana	1,1	1,1	1,1	2,6	1,3	0,9	0,0	1,1
Algunes vegades a la setmana	2,1	3,0	1,2	3,5	3,0	1,7	0,9	1,5
NS	0,2	0,3	0,1	0,0	0,6	0,0	0,0	0,4
No contesta	1,7	2,2	1,2	0,6	2,6	2,4	0,7	1,9

T'han amenaçat per obligar-te a fer coses que no volies fer?								
Mai durant aquest curs	95,3	94,3	96,4	94,8	94,4	94,4	97,8	94,7
Una o dos vegades	1,5	1,5	1,5	2,6	2,1	0,9	0,2	3,0
Dos o tres vegades cada mes	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,9	0,0	0,0
Una vegada a la setmana	0,2	0,3	0,1	0,6	0,2	0,2	0,0	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,5	0,6	0,4	0,9	0,0	0,7	0,7	0,0
NS	0,1	0,3	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0
No contesta	1,8	2,5	1,2	0,6	2,4	2,6	1,1	2,3
T'han fet comentaris molestos, tocaments no volguts, amenaces, insults o assetjaments de tipus sexual, etc.?								
Mai durant aquest curs	82,3	82,7	81,9	80,1	78,3	79,5	88,7	85,9
Una o dos vegades	11,0	9,6	12,4	13,9	11,6	13,4	7,2	8,7
Dos o tres vegades cada mes	2,0	1,5	2,4	2,0	3,6	1,9	1,1	0,8
Una vegada a la setmana	1,3	1,6	0,9	1,2	1,5	1,7	0,4	1,9
Algunes vegades a la setmana	1,9	2,4	1,4	2,0	2,2	2,2	1,5	1,5
NS	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,4
No contesta	1,4	2,0	0,8	0,9	2,6	1,3	0,9	0,8

Entre els alumnes de primera ensenyança, hi ha una proporció lleugerament superior de nenes que de nens que diuen que no han patit les diferents accions negatives durant el curs, excepte pel que fa a l'exclusió grupal que hi ha més proporció de nenes que diuen que els ha passat alguna vegada.

Així, entre els alumnes de primera ensenyança destaca que un 71% dels nens per un 64% de les nenes diuen que s'han burlat d'ells o els han insultat, un 41% dels nens per un 33% de les nenes diuen que els han robat o fet malbé les seves coses i un 63% dels nens per un 47% de les nenes han patit algun cop, empenta o puntada de peu. En canvi hi ha més nenes que diuen que les han deixat de banda o les han ignorat (un 50% de les nenes per un 43% dels nens). Si ens centrem en els casos que han patit les accions amb més freqüència (una vegada a la setmana o més), també ho diuen més els nens, destacant un 18% dels nens i un 11% de les nenes que han patit agressions físiques, i només en l'exclusió grupal hi ha més proporció de nenes (un 15% de nenes per un 12% de nens).

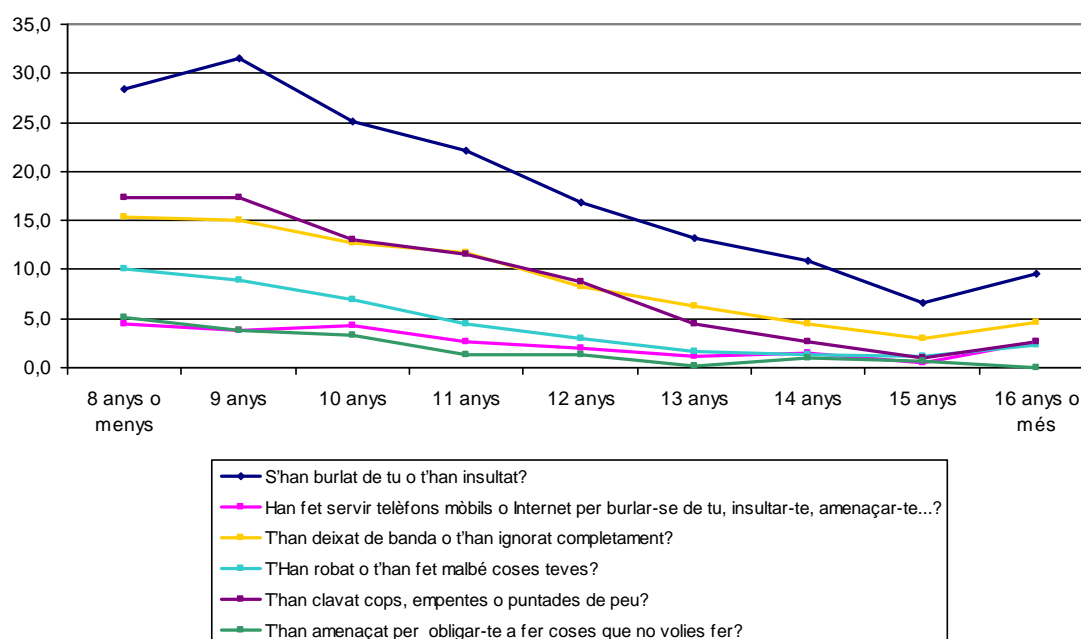
A segona ensenyança, en general, hi ha una proporció lleugerament superior noies que han patit les accions negatives, però amb poca diferència respecte els nois (destacant una diferència més important en relació amb l'exclusió grupal que els ha passat a un 25% de les noies i a un 20% dels nois) excepte en les agressions físiques (haver estat víctimes de cops, empentes o puntades de peu) que ho diuen més els nois (un 25% dels nois per un 16% de les noies). Si considerem només els casos que els ha passat un cop a la setmana o més, un 4% dels nois per un 2% de les noies diuen que han estat víctimes d'agressions físiques, i no hi ha pràcticament diferència en l'exclusió grupal.

En funció de l'edat, tant a primera ensenyança com a segona ensenyança, la tendència general és que en augmentar l'edat disminueix la proporció d'alumnes que han patit les diferents accions negatives, sobretot si ens centrem en els casos que han estat víctimes amb més freqüència (un cop a la setmana o més).

Així doncs, es constata que el tipus més habitual de victimització entre els alumnes són les burles, insults, etc. (accions negatives verbals), si bé en algunes accions hi ha diferències importants en funció del sexe: l'exclusió grupal es produeix més entre les nenes, mentre que entre els nens són més freqüents les agressions físiques. També s'observa que en general totes les accions negatives van disminuint amb l'edat, fet que també es constata en altres estudis sobre aquest tema, i es pot atribuir a l'èxit en el procés de socialització, ja que en augmentar l'edat i el nivell educatiu també augmenta la capacitat dels nois i noies per contenir i reconduir les seves conductes agressives alhora que van incorporant altres estratègies per resoldre els conflictes amb els seus iguals.¹⁹

Accions negatives experimentades un cop a la setmana o més

Alumnes que ha patit alguna de les sis accions negatives estudiades (% sobre la franja d'edat)

¹⁹ Arregui, A.; Martínez, P. (2012). *El maltrato entre iguales en educación primaria y ESO*. Instituto vasco de Evaluación e investigación educativa. Gobierno Vasco.

FREQÜÈNCIA MÀXIMA DE LES ACCIONS NEGATIVES EXPERIMENTADES

Per tal d'establir diferències entre els incidents esporàdics i els continuats s'ha analitzat la freqüència amb què han estat víctimes de qualsevol de les accions negatives que es demanen (ja sigui una sola o més d'una), és a dir, la màxima freqüència amb que han patit alguna de les accions descrites.

Freqüència màxima d'alguna de les set accions negatives experimentades

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	853	38,4
Una o dos vegades durant aquest curs	824	37,1
Dos o tres vegades cada mes	156	7,0
Una vegada a la setmana, aproximadament	95	4,3
Algunes vegades a la setmana	256	11,5
NS	24	1,1
No contesta	14	0,6

En l'enquesta als alumnes de segona ensenyança es va demanar si havien patit set accions negatives, mentre que en l'enquesta de primera ensenyança es demanava per sis accions negatives. Per poder comparar els dos grups s'han calculat, per als alumnes de segona ensenyança, la freqüència de les mateixes sis accions que es demanava a primera ensenyança.

Freqüència màxima d'alguna de les sis accions negatives experimentades

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	393	15,7
Una o dos vegades durant aquest curs	814	32,6
Dos o tres vegades cada mes	323	12,9
Una vegada a la setmana, aproximadament	181	7,2
Algunes vegades a la setmana	777	31,1
NS	8	0,3
No contesta	3	0,1

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	887	39,9
Una o dos vegades durant aquest curs	812	36,5
Dos o tres vegades cada mes	148	6,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	95	4,3
Algunes vegades a la setmana	241	10,8
NS	25	1,1
No contesta	14	0,6

Aquestes dades són un **primer indicador dels maltractaments**, i es pot observar que els alumnes de primera ensenyança diuen amb més freqüència que els de segona ensenyança que han experimentat alguna de les accions una vegada a la setmana (un 7% a primera ensenyança per un 4% a segona ensenyança) i també algunes vegades a la setmana (un 31% i un 11% respectivament). Agrupant aquestes dues categories obtenim que un 38% dels alumnes de primera ensenyança i un 15% dels alumnes de segona ensenyança han estat víctimes d'accions negatives continuades (un cop a la setmana o més).

En l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*, es demanava per cinc accions negatives (les mateixes que en l'enquesta d'Andorra excepte la utilització de telèfons mòbils o Internet per burlar-se, insultar o amenaçar), i igual que a Andorra, també s'observa una disminució dels alumnes que han estat víctimes d'aquestes accions a secundària: la prevalença corresponent a una vegada a la setmana passa del 7% a primària al 3% a secundària, i la de dues o més vegades a la setmana passa del 27% al 7% respectivament. En conjunt, un 34% dels alumnes de primària i un 10% de secundària han estat víctimes d'accions negatives freqüents (a Andorra un 38% i un 15% respectivament).

Alumnat víctima d'accions negatives segons freqüència i nivell educatiu

Distribució de les cinc accions negatives estudiades per freqüència i nivell educatiu

Percentatges horitzontals. 100% : alumnat del nivell educatiu

ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

Nivell educatiu	Percentatges horitzontals respecte a l'alumnat					
	Mai	1 o 2 vegades	3 o 4 vegades	1 cop a la setmana	2 o més cops a la setmana	ns/nc
Educació primària	17,4%	37,6%	10,8%	7,0%	26,7%	0,4%
Educació secundària	55,2%	29,3%	4,3%	3,1%	7,2%	0,9%
Total	40,4%	32,6%	6,9%	4,6%	14,9%	0,7%

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Freqüència màxima d'alguna de les sis accions negatives experimentades, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

	Total	Sexe		Edat				
% Verticals		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Mai durant aquest curs	15,7	13,0	18,5	13,0	12,2	16,5	20,4	18,5
Una o dos vegades durant aquest curs	32,6	30,9	34,3	28,4	30,2	34,3	36,3	34,8
Dos o tres vegades cada mes	12,9	14,8	11,0	14,8	12,9	13,2	11,9	10,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	7,2	8,5	5,9	8,4	7,3	6,7	6,3	8,4
Algunes vegades a la setmana	31,1	32,3	29,9	34,6	37,1	29,1	24,6	27,0
NS	0,3	0,2	0,4	0,2	0,3	0,2	0,4	1,1
No contesta	0,1	0,2	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0

SEGONA ENSENYANÇA

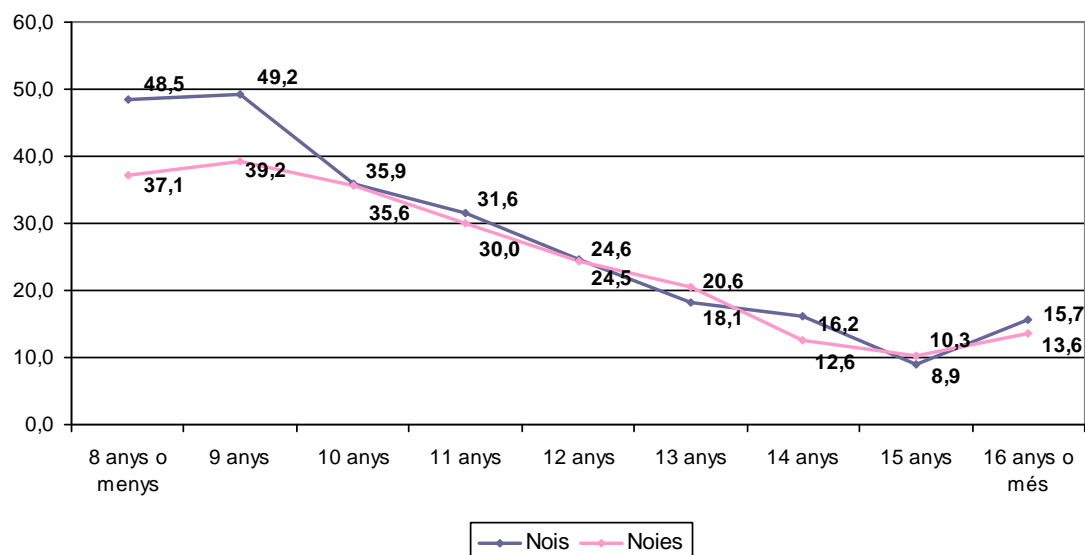
		Sexe		Edat				
% Verticals		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Mai durant aquest curs	39,9	42,5	37,3	28,9	30,5	37,1	54,6	49,0
Una o dos vegades durant aquest curs	36,5	33,8	39,3	41,9	40,7	38,1	31,2	28,9
Dos o tres vegades cada mes	6,7	6,4	7,0	9,0	8,2	7,5	3,5	5,3
Una vegada a la setmana, aproximadament	4,3	5,0	3,5	7,8	3,4	4,7	2,4	4,6
Algunes vegades a la setmana	10,8	10,1	11,6	11,6	15,5	9,7	7,2	10,3
NS	1,1	1,2	1,1	0,6	0,7	1,9	0,7	1,9
No contesta	0,6	1,0	0,3	0,3	0,9	1,1	0,4	0,0

En augmentar l'edat, s'observa una tendència a disminuir la proporció d'alumnes que han patit alguna acció negativa a la setmana o més, excepte en el grup de més edat (16 anys o més) que torna a augmentar respecte el grup anterior.

Entre els alumnes de primera ensenyança hi ha més proporció de nens que de nenes que han estat víctimes d'alguna acció negativa una vegada a la setmana (un 8,5% dels nens per un 6% de les nenes) o algunes vegades a la setmana (un 32% dels nens per un 30% de les nenes), i a segona ensenyança també hi ha una mica més de nois que han experimentat alguna acció negativa una vegada a la setmana (un 5% dels nois per un 3,5% de les noies) però entre els que diuen que els ha passat algunes vegades a la setmana hi ha una mica més de noies.

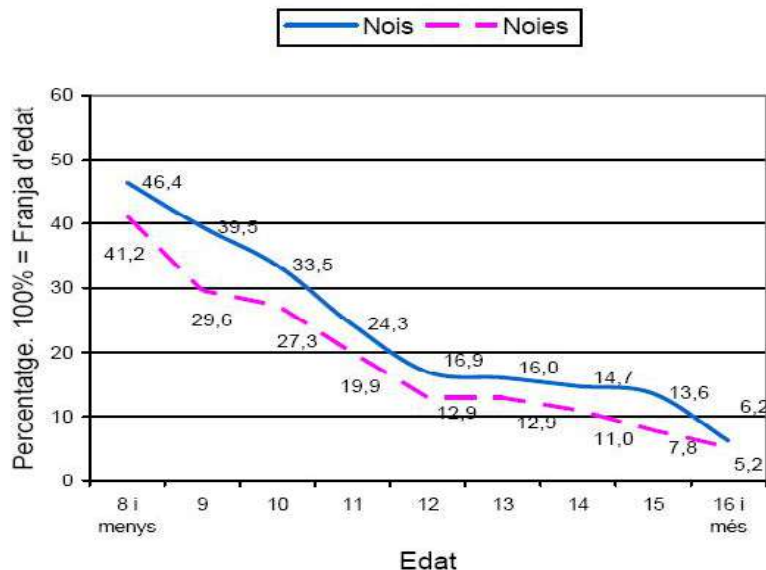

Alumnes víctimes d'accions negatives freqüents (un cop a la setmana o més), segons sexe i edat

Alumnes víctimes d'accions negatives freqüents per gènere i edat

Percentatge d'alumnes que pateixen accions negatives un cop a la setmana o més
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

2. En cas que hagi passat alguna de les situacions anteriors, per què creus que t'ho han fet? (multiresposta)

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1331	
Per la meua manera de ser	355	26,7
Pel meu físic	329	24,7
Perquè tothom ho fa	125	9,4
Per la meua manera de vestir	96	7,2
Per la meua nacionalitat	59	4,4
Per la llengua que parlo	42	3,2
Perquè molesto molt a classe	35	2,6
Perquè sóc un/a acusetat	17	1,3
Altres raons	216	16,2
No contesta	529	39,7

Base: alumnes que diuen que els ha passat alguna de situacions anteriors

Altres

	Freqüències	Percentatges
Total	216	
No ho sé	27	12,5
De broma	15	6,9
Perquè sí, sense cap raó, perquè s'avorreixen	14	6,5
Altres raons, motius personals	12	5,6
Per enveja	9	4,2
Perquè volen molestar	9	4,2
Per sentir-se superiors, fer-se els "xulos", es creuen millors, popularitat	8	3,7
Per diversió	7	3,2
Perquè saben que no faré res, sóc bona persona	7	3,2
Perquè he fet o dit alguna cosa que els ha molestat	6	2,8
Per una altra persona (parella, pares, germans...)	6	2,8
No els caic bé, per com sóc	6	2,8
Pel fet de ser diferents, opinions, gustos	5	2,3
Algun problema entre nosaltres en el passat	4	1,9
Rumors, comentaris	4	1,9
Pel color, país, racisme	4	1,9
Nivell econòmic o social, pobre	2	0,9
Malaltia, trastorn	2	0,9
Van agafar alguna cosa que els hi faltava	2	0,9
Tenen problemes personals o familiars, no estan bé, se senten inferiors	2	0,9
Perquè es veuen amenaçats	2	0,9
Per treure bones notes, "empollons"	2	0,9
Homosexualitat	1	0,5
No contesta	66	30,6

Un 27% dels alumnes de segona ensenyança que han estat víctimes d'alguna de les accions negatives per les quals s'ha preguntat creuen que els ho han fet per la seva manera de ser i un 25% pel seu físic. En menor proporció esmenten altres motius com el fet que tothom ho fa (9%), per la seva manera de vestir (7%), per la seva nacionalitat (4%) o per la llengua en què parlen (3%), perquè molesten a classe (prop d'un 3%) o per

ser un acuseteta (1%). Destaca que un 40% no han contestat aquesta pregunta i un 16% han donat respostes diferents a les que es proposaven en el qüestionari (diuen que els ho han fer de broma, perquè sí o sense cap raó, per motius personals, per enveja, etc.).

Les diferències entre nois i noies i en funció de l'edat no són significatives estadísticament.

Quan el motiu d'aquestes accions és per la nacionalitat o la llengua que parlen s'observa un major percentatge entre els alumnes d'origen portuguès o d'altres països, malgrat que s'ha de tenir en compte que són pocs casos.

Motius segons país de naixement

% Verticals		País de naixement				
		Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres
Total	2222	1639	261	43	183	96
Per la meua manera de ser	26,7	25,8	28,7	32,0	22,8	40,0
Pel meu físic	24,7	24,2	25,0	16,0	23,8	38,3
Altres raons	16,2	17,3	12,2	8,0	12,9	18,3
Perquè tothom ho fa	9,4	10,0	8,5	12,0	5,0	8,3
Per la meua manera de vestir	7,2	6,7	11,0	8,0	6,9	5,0
Per la meua nacionalitat	4,4	2,9	2,4	8,0	11,9	21,7
Per la llengua que parlo	3,2	2,7	1,8	8,0	5,0	10,0
Perquè molesto molt a classe	2,6	2,4	2,4	4,0	2,0	6,7
Perquè sóc un/a acuseteta	1,3	1,4	1,2	0,0	0,0	1,7
No contesta	39,7	40,6	39,6	52,0	40,6	20,0

3. EN RESUM, durant aquest curs, alguns nois o noies de l'escola s'han ficat SOVINT amb tu per MOLESTAR-TE?

PRIMERA ENSENYANÇA

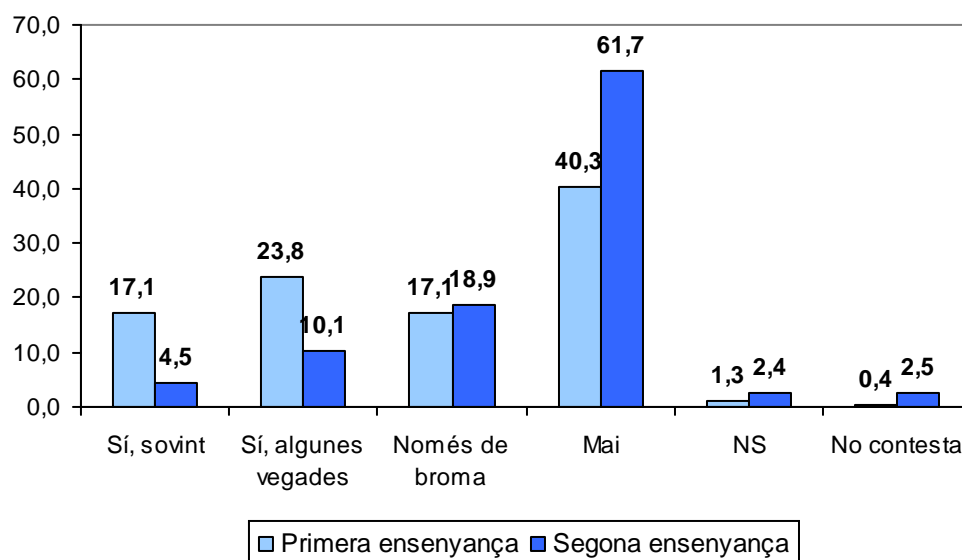
	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	427	17,1
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	595	23,8
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	428	17,1
Mai	1006	40,3
NS	32	1,3
No contesta	11	0,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	100	4,5
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	225	10,1
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	419	18,9
Mai	1370	61,7
NS	53	2,4
No contesta	55	2,5

* NS: inclou els casos que no han contestat si s'han ficat amb ells per molestar-los però que en preguntes posteriors sobre aquests fets sí que contesten.

S'han ficat sovint amb tu per molestar-te?

Amb aquesta pregunta es vol conèixer la percepció global sobre les accions negatives que han sofert els alumnes durant el curs, diferenciant les que es consideren destinades a molestar de les que són considerades com a bromes per part de les víctimes. Es tracta, doncs, d'un **indicador global complementari a partir de la percepció** dels alumnes sobre els maltractaments que puguin haver sofert, ja que en aquest àmbit l'opinió dels afectats és molt important per diferenciar les accions que es consideren destinades a

molestar (i per tant es poden considerar maltractaments) de les que es consideren no intencionals o de broma, que en principi no es consideren maltractament, tot i que pot haver-hi cert solapament.²⁰

Així, un 17% dels alumnes de primera ensenyança i un 4,5% de segona ensenyança diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los i un 24% i un 10% respectivament manifesten que s'han ficat amb ells per molestar-los però només algunes vegades. D'altra banda hi ha un 17% d'alumnes a primera ensenyança i un 19% a segona ensenyança que consideren que les accions negatives que han sofert no eren intencionals, és a dir, consideren que s'han ficat amb ells només per fer una broma.

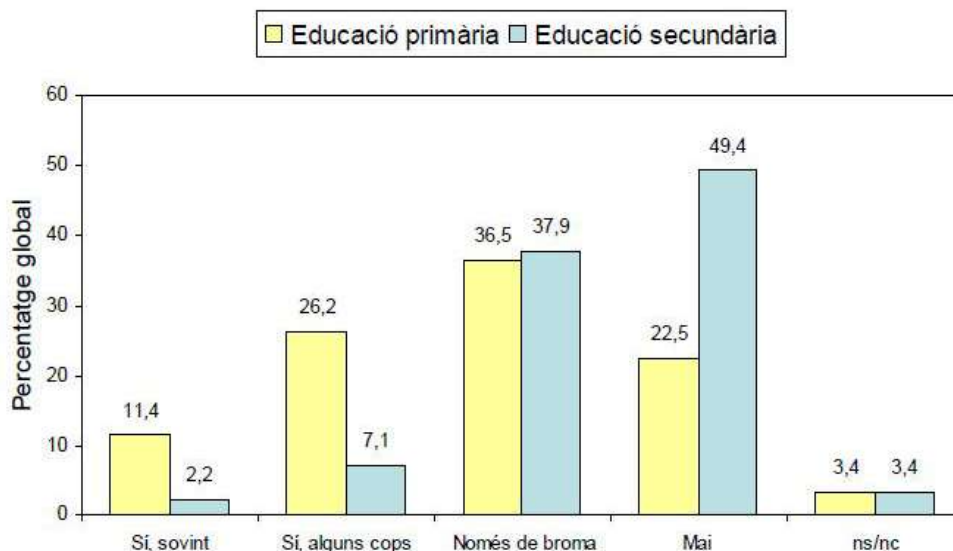
A Catalunya, els resultats mostren una proporció similar d'alumnes que consideren que han estat víctimes d'accions intencionades (un 11% dels alumnes de primària i un 2% de secundària diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los i un 26% i un 7% respectivament els ha passat algunes vegades), però hi ha més percentatge d'alumnes que a Andorra que consideren que les accions eren de broma (un 36,5% d'alumnes a primària i un 38% a secundària), i una menor proporció dels que diuen que mai s'han ficat amb ells per molestar-los (un 22,5% i un 49% respectivament).

Accions negatives intencionades patides

Alumnat que considera que ha estat objecte d'accions negatives intencionades. Dades globals

Pregunta: ...s'han ficat sovint amb tu per molestar-te?

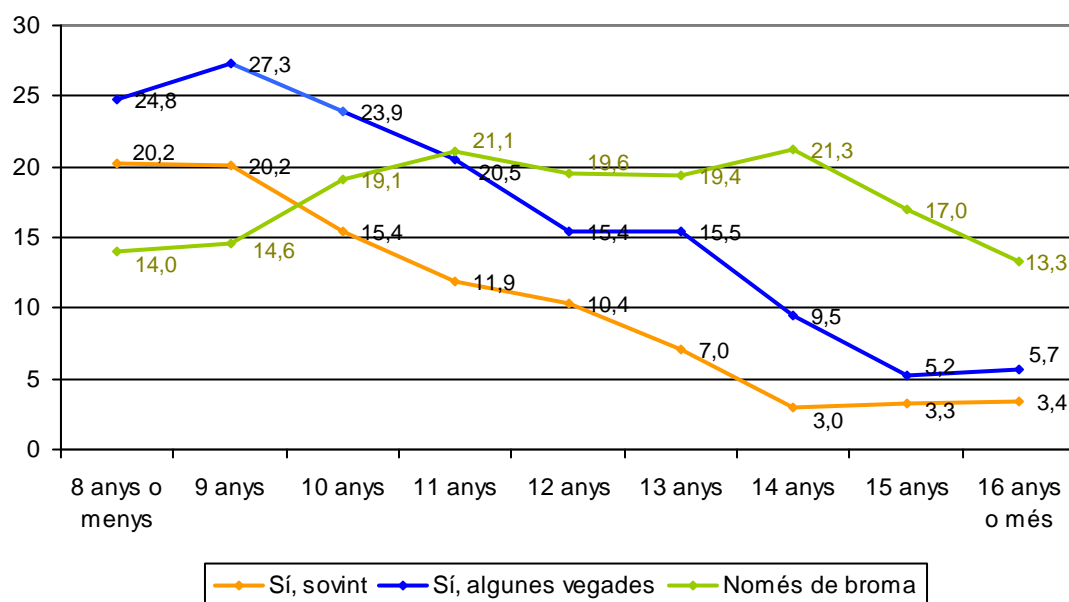
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

²⁰ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 105-106

S'han ficat sovint amb tu per molestar-te, segons edat

Amb aquesta pregunta es confirmen els resultats observats en les preguntes sobre les accions negatives patides personalment, de manera que entre els alumnes de primera ensenyança hi ha més nens consideren que han estat víctimes d'accions per molestar-los (un 19% dels nens per un 15% de les nenes diuen que s'han ficat sovint amb ells/es, i un 25,5% dels nens i un 22% de les nenes diuen que s'hi han ficat algunes vegades), mentre que hi ha més nenes que diuen que mai s'han ficat amb elles (un 44% de les nenes per un 37% dels nens). En canvi, a segona ensenyança les diferències entre nois i noies no són significatives estadísticament, tot i que hi ha una mica més de noies que diuen que s'han ficat amb elles sovint o algunes vegades, i més de nois que diuen que no s'han ficat mai amb ells (resultats que concorden amb els obtinguts en les preguntes sobre les accions negatives patides personalment).

En augmentar l'edat tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que consideren que s'han ficat amb ells amb intenció de molestar-los (tot i que entre els alumnes de primera ensenyança augmenta la proporció dels que han patit accions sovint en el darrer tram d'edat). En les accions no intencionals (les que es consideren de broma) no s'observa aquesta tendència a disminuir amb l'edat.

S'han ficat sovint amb tu per molestar-te, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	17,1	19,1	15,0	20,2	20,2	15,4	11,9	19,1
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	23,8	25,5	22,1	24,8	27,3	23,9	20,6	18,0
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	17,1	17,0	17,2	14,0	14,6	19,1	21,0	16,3
Mai	40,3	36,8	43,9	38,4	36,6	40,4	44,7	44,4
NS	1,3	0,9	1,6	1,6	0,9	1,1	1,6	1,1
No contesta	0,4	0,7	0,2	1,0	0,5	0,0	0,2	1,1

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	4,5	4,3	4,7	6,4	6,5	3,0	3,3	3,4
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	10,1	8,6	11,7	14,5	15,1	9,5	5,2	5,7
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	18,9	17,9	19,8	21,7	19,3	21,3	17,0	13,3
Mai	61,7	63,4	59,9	53,8	53,5	61,4	70,1	71,9
NS	2,4	2,8	2,0	2,3	2,6	2,1	2,2	3,0
No contesta	2,5	3,0	2,0	1,4	3,0	2,8	2,2	2,7

En general hi ha més alumnes de primera ensenyança que diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los entre els que estan insatisfets amb la seva aparença, amb els amics, amb l'escola o amb els mestres, respecte els que estan satisfets amb aquestes aspectes, i també augmenta la proporció dels que han patit aquesta situació entre els alumnes que diuen que estan malament o molt malament amb els companys.

Aquestes relacions també s'observen a segona ensenyança, de manera que hi ha més proporció de nois o noies que diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los entre els que no estan satisfets amb ells mateixos, amb l'escola, amb les relacions amb altres persones, i també entre els que no tenen un amic/amiga especial, els que han estat baixos d'ànims quasi tots els dies, i els que estan malament o molt malament amb els seus companys.

En conclusió, s'ha manifestat que els alumnes que pateixen sovint algun tipus de burla, agressió, etc., es mostren més insegurs, tenen en major proporció una autoimatge negativa i un estat d'ànim pitjor que els alumnes que no ho pateixen.

A partir d'aquestes dades no podem assegurar si la inseguretat, l'autoestima i el baix estat d'ànim són les conseqüències de les accions negatives o el maltractament o si aquestes variables actuen com a condicionants perquè es produeixi aquest

maltractament per part dels companys. Probablement, es doni una influència recíproca, de manera que ambdós factors es retroalimentin.

És a dir, no podem saber si són causes o conseqüències, però, el que podem afirmar és que la inseguretat, la inestabilitat emocional, etc., és major entre els alumnes que pateixen algun tipus de maltractament a l'escola.

S'han ficat sovint amb tu per molestar-te, segons relació amb els companys

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Molt bé	Bé	Regular	Malament	Molt malament	No ho sé	No contesta
Total	2499	1392	723	231	30	18	67	38
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	17,1	12,2	17,7	30,7	56,7	66,7	34,3	15,8
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	23,8	20,3	27,4	33,3	30,0	22,2	17,9	31,6
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	17,1	15,7	20,2	15,6	10,0	11,1	22,4	18,4
Mai	40,3	49,8	33,2	19,9	3,3	0,0	22,4	28,9
NS	1,3	1,5	1,2	0,4	0,0	0,0	1,5	0,0
No contesta	0,4	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	1,5	5,3

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Molt bé	Bé	Regular	Malament	Molt malament	No ho sé	No contesta
Total	2222	936	904	250	39	23	22	48
Sí, s'han ficat SOVINT amb mi	4,5	1,6	2,3	13,6	43,6	47,8	4,5	2,1
Sí, s'han ficat amb mi però només algunes vegades	10,1	5,7	11,2	21,6	17,9	17,4	9,1	8,3
Sí, s'han ficat amb mi però només per fer-me una BROMA	18,9	14,5	23,0	22,8	10,3	8,7	22,7	14,6
Mai	61,7	73,7	59,4	37,6	20,5	13,0	54,5	54,2
NS	2,4	2,0	2,4	2,0	2,6	8,7	0,0	8,3
No contesta	2,5	2,5	1,7	2,4	5,1	4,3	9,1	12,5

Accions negatives continuades (un cop a la setmana o més)

Cal tenir en compte que un alumne pot ser víctima de més d'un tipus d'acció negativa continuada de manera que s'acumulen diferents formes de maltractament i augmenta la seva freqüència. Per aproximar-nos als alumnes especialment afectats s'ha construït una variable en què se sumen els diferents tipus d'accions negatives continuades que ha patit cada alumne durant el curs, filtrant els casos que opinen que només s'havien ficat amb ells de broma. És a dir, s'ha sumat quants tipus d'accions negatives han experimentat durant el curs de les sis analitzades, sense comptar els casos que en la pregunta sobre la percepció global dels fets han considerat que es tractava de bromes o que no els hi ha fet mai.²¹

Alumnes que han experimentat accions negatives continuades a l'escola, segmentats pel nombre d'accions

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No són víctimes d'accions o només de broma	1467	58,7
Menys d'un cop a la setmana	410	16,4
Un tipus d'acció negativa a la setmana o més	287	11,5
Dos tipus d'acció negativa a la setmana o més	165	6,6
Tres tipus d'acció negativa a la setmana o més	82	3,3
Quatre tipus d'acció negativa a la setmana o més	47	1,9
Cinc tipus d'acció negativa a la setmana o més	22	0,9
Sis tipus d'acció negativa a la setmana o més	4	0,2
NS	5	0,2
No contesta	10	0,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No són víctimes d'accions o només de broma	1820	81,9
Menys d'un cop a la setmana	143	6,4
Un tipus d'acció negativa a la setmana o més	99	4,5
Dos tipus d'acció negativa a la setmana o més	54	2,4
Tres tipus d'acció negativa a la setmana o més	10	0,5
Quatre tipus d'acció negativa a la setmana o més	7	0,3
Cinc tipus d'acció negativa a la setmana o més	3	0,1
Sis tipus d'acció negativa a la setmana o més	1	0,0
NS	8	0,4
No contesta	77	3,5

Així, es pot observar que en conjunt un 24% dels alumnes de primera ensenyança i un 8% dels alumnes de segona ensenyança diuen que han estat víctimes d'alguna acció negativa a la setmana o més durant el curs (sense comptar els que han considerat que es

²¹ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 08

tractava de bromes), si bé en la majoria dels casos només han patit un tipus d'acció negativa (un 11,5% a primera ensenyança i un 4,5% a segona ensenyança) o dos tipus (un 6,6% a primera ensenyança i un 2,4% a segona ensenyança), mentre que un 3,3% a primera ensenyança i un 0,5% a segona ensenyança afirmen que han patit tres tipus d'accions negatives, i els casos més greus que han patit quatre, cinc o sis tipus d'accions negatives representen un 3% dels alumnes de primera ensenyança i un 0,5% dels de segona ensenyança.

4. Fins a quin punt et semblen importants totes les coses que t'han fet per molestar-te? És a dir, fins a quin punt t'han dolgut o t'han fet ràbia TOTES JUNTES?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1022	100
Molt importants	240	23,5
Bastant importants	275	26,9
Poc importants	210	20,5
Gens importants	107	10,5
No ho sé	180	17,6
No contesta	10	1,0

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	325	100
Molt importants	66	20,3
Bastant importants	108	33,2
Poc importants	89	27,4
Gens importants	29	8,9
No ho sé	27	8,3
No contesta	6	1,8

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades

Habitualment en les investigacions sobre el *bullying* no s'utilitzen valoracions subjectives, sinó que s'estableix una tipologia de maltractaments i es mesura l'ocurrència d'aquests fets, però en l'ESCEC sí que s'inclou una pregunta en què el propi alumne que ha patit alguna acció negativa valora fins a quin punt li semblen importants totes les coses que li han fet per molestar-lo. La valoració subjectiva per part de la víctima aporta una informació molt útil per interpretar els fets, ja que una mateixa acció es pot considerar com a més o menys important en funció de les circumstàncies en què s'ha produït (pot haver-hi causes que es consideren agreujants, atenuants o eximents, segons el context).²²

En l'Enquesta de convivència escolar d'Andorra també s'ha formulat aquesta pregunta valorativa als alumnes que diuen que han patit accions negatives, seleccionant només els casos que pensen que les accions que han patit eren intencionals (és a dir, els

²² Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 109

alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades), ja que si s'inclouen els que pensen que s'han ficat amb ells per fer-los una broma disminueix la importància atribuïda a les accions negatives (s'incrementen les valoracions de poca o gens importància). Així doncs, un 23,5% dels alumnes de primera ensenyança que han patit accions negatives intencionals consideren que en conjunt són molt importants i un 27% bastant importants, mentre que un 31% les consideren poc o gens importants. Entre els alumnes de segona ensenyança, que han patit accions negatives intencionals, un 20% consideren que són molt importants, un 33% bastant importants i un 36% poc o gens importants.

Per tenir una visió global de la importància atribuïda a les accions negatives s'ha calculat aquesta dada sobre el total de l'alumnat, no només sobre els que han estat objecte d'accions negatives intencionals (orientades a molestar-los), sinó incloent també els que consideren que aquestes accions han estat de broma i els que no han experimentat mai cap acció negativa. D'aquesta manera es constata que la importància que atribueixen els alumnes a les accions destinades a molestar-los disminueix al passar de primera ensenyança a segona ensenyança: prop d'un 21% d'alumnes de primera ensenyança consideren que les accions negatives que han patit són molt o bastant importants (un 10% molt importants i un 11% bastant importants), mentre que a segona ensenyança els que diuen que són molt o bastant importants representen un 8% (un 3% molt importants i un 5% bastant importants).

Valoració de les accions negatives intencionals (% sobre el total d'alumnes)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt importants	240	9,6
Bastant importants	275	11,0
Poc importants	210	8,4
Gens importants	107	4,3
No ho sé	180	7,2
No informen d'accions per molestar (mai o només de broma)	1434	57,4
No contesta	53	2,1

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt importants	66	3,0
Bastant importants	108	4,9
Poc importants	89	4,0
Gens importants	29	1,3
No ho sé	27	1,2
No informen d'accions per molestar (mai o només de broma)	1789	80,5
No contesta	114	5,1

En l'enquesta de Catalunya es va demanar la valoració de la importància de les accions negatives patides a partir d'una escala entre 0 (no tenen gens d'importància, no m'han dolgut gens, no m'han fet gens de ràbia) i 10 (tenen moltíssima importància, m'han dolgut molt, m'han fet molta ràbia), i els resultats també es presenten agrupats en quatre segments que utilitzarem per fer la comparació amb les dades d'Andorra:

Valoració de 0 a 4: importància nul·la, baixa o molt baixa gens importants

Valoració de 5 a 6: importància intermèdia poc importants

Valoració de 7 a 8: importància alta bastant importants

Valoració de 9 a 10: importància molt alta molt importants

Així, hi ha un 14% dels alumnes de primària i un 2% dels de secundària que han valorat les accions intencionades que han patit entre 9 i 10 (molt importants), i un 6% i un 3% respectivament les han valorat entre 7 i 8 (bastant importants), mentre que un 8% a primària i un 2% a secundària li han donat una valoració de 5 a 6 (poc importants) i un 11% i un 3% respectivament una valoració de 0 a 4 (gens importants). Un 59% a primària i un 87% a secundària no informen d'accions per molestar (mai o només de broma).

Agrupant els casos que consideren les accions com a molt i bastant importants (un 20% a primària i un 5% a secundària), s'observa que els percentatges són molt similars de l'enquesta de convivència escolar d'Andorra (un 21% a primera ensenyança i un 8% a segona ensenyança).

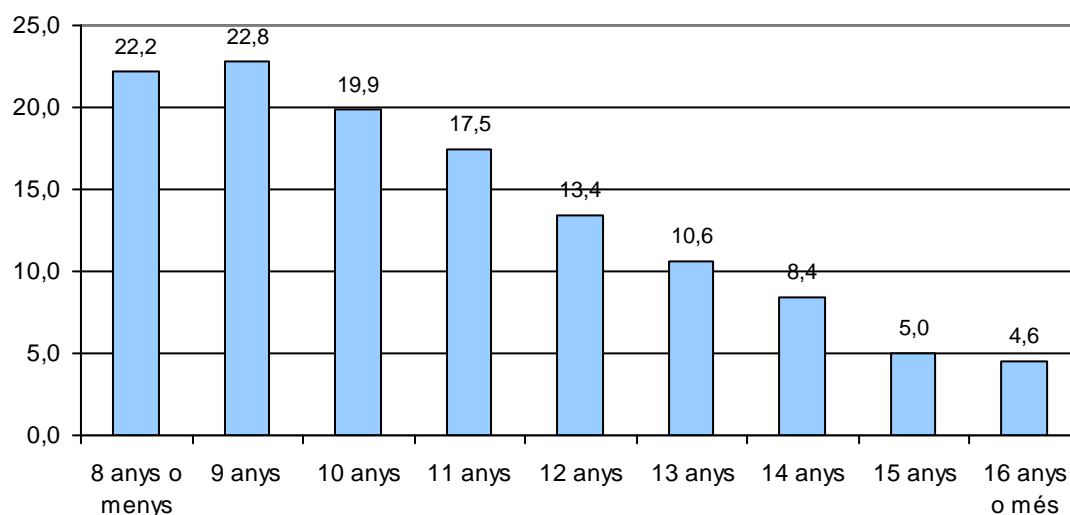
Distribució de l'alumnat per a la valoració de les accions negatives patides

ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre

Percentatges horitzontals						
Nivell educatiu	Informen d'accions <i>per molestar</i> Valoracions de la importància en l'escala de 0 a 10				No informen d'accions <i>per molestar</i>	ns/no
	De 0 a 4	De 5 a 6	De 7 a 8	De 9 a 10		
Primària	10,9	8,4	5,8	14,2	58,9	1,7
Secundària	2,8	2,4	2,9	2,3	87,2	2,3
TOTAL	6,0	4,8	4,0	7,0	76,2	1,7

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Alumnes que es consideren víctimes d'accions negatives molt o bastant importants, segons edat (% sobre la franja d'edat)

En augmentar l'edat va disminuint la proporció d'alumnes que consideren que les accions negatives que han experimentat són molt o bastant importants.

INDICADORS GLOBALS

Cal assenyalar la dificultat d'establir indicadors globals, ja que en les edats analitzades (entre els 8 i els 16 anys) hi ha diferències molt importants en el nivell de desenvolupament personal i els problemes dels alumnes. Tot i això, en l'ECESC ²³ es proposa un sistema d'indicadors que tinguin en compte la prevalença de les accions negatives freqüents (sobretot les que es produeixen un cop a la setmana o més), la percepció de la víctima sobre la intencionalitat de les accions negatives (si les considera destinades a molestar i si considera que és víctima d'aquestes accions negatives sovint), i la importància global que la víctima atribueix als fets (fins a quin punt li han dolgut o li han fet ràbia).

Així es calculen dos indicadors globals: **l'indicador global de maltractaments enregistrats** que es construeix a partir de les accions negatives que s'han patit un cop a la setmana o més, segmentades d'acord amb la importància global que la víctima atribueix als fets, i **l'indicador global de maltractaments percebuts** a partir de la percepció que té la víctima tant de la naturalesa de les agressions com de la freqüència dels fets, és a dir, si se sent sovint víctima d'accions destinades a molestar-la o només algunes vegades, segmentant les respostes per la importància global que la mateixa víctima atribueix als fets.

²³ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 114

Indicador global de maltractaments enregistrats seleccionant la subpoblació de víctimes d'accions negatives un cop a la setmana o més i segmentant-la en els nivells d'importància que les pròpies víctimes han atribuït a les accions negatives experimentades.

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No han estat víctimes d'accions negatives continuades	1541	61,7
Consideren que NO els han tractat malament o només de broma	347	13,9
Gens important	57	2,3
Poc important	97	3,9
Bastant important	164	6,6
Molt important	162	6,5
NS/NC valoració importància	127	5,1
No contesta	4	0,2
TOTAL (incloent accions sense importància)	958	38,3

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No han estat víctimes d'accions negatives continuades	1886	84,9
Consideren que NO els han tractat malament o només de broma	143	6,4
Gens important	13	0,6
Poc important	34	1,5
Bastant important	70	3,2
Molt important	48	2,2
NS/NC valoració importància	22	1,0
No contesta	6	0,3
TOTAL (incloent accions sense importància)	336	15,1

Aquest indicador permet comprovar que un 13,1% dels alumnes de primera ensenyança i un 5,4% dels de segona ensenyança formen el grup més afectat pels maltractaments (són alumnes que han experimentat alguna acció negativa un cop a la setmana o més i ho consideren molt o bastant important). Un 3,9% dels alumnes de primera ensenyança i un 1,5% de segona ensenyança consideren els maltractaments poc importants i un 2,3% a primera ensenyança i un 0,6% a segona ensenyança gens importants, a més d'un 14% a primera ensenyança i un 6% a segona ensenyança que consideren que no els han tractat malament o només de broma (tot i que en la pregunta anterior diuen que han sofert alguna de les accions negatives almenys un cop a la setmana).

A Catalunya, segons les dades de l'indicador global de maltractaments enregistrats, un 12,6% dels alumnes de primària i un 3% dels de secundària han patit alguna acció negativa almenys un cop a la setmana i les valoren amb una importància alta o molt alta, resultats mot similars als d'Andorra (un 13,1% a primera ensenyança i un 5,2% a segona ensenyança).

Cap a un indicador global de maltractaments enregistrats

Alumnes que han estat víctimes d'accions negatives un cop a la setmana o més

- Víctimes d'accions negatives en els cinc àmbits de victimització estudiats un cop a la setmana o més
- Segmentació de les accions negatives patides d'acord amb la valoració de la seva importància

ECESC, curs 2005-2006. 1r trimestre. Proposta d'indicadors per a primària i secundària

		Percentatge respecte al nivell	
		Total alumnat primària = 100%	
		Total alumnat secundària = 100%	
		Primària	Secundària
Consideren que NO els han tractat malament o només de broma		11,6	4,8
Valoració de la importància global de les molèsties. Escala de 0 a 10 0 = No tenen gens d'importància 10 = Tenen moltíssima importància	Puntuacions de 0 a 4	4,5	1,1
	Puntuacions de 5 i 6	4,5	1,0
	Puntuacions de 7 i 8	3,2	1,7
	Puntuacions de 9 i 10	9,4	1,3
ns/nc la valoració de la importància		0,5	0,4
TOTAL (accions sense importància aparent incloses)		33,7	10,3

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

En aquest punt cal assenyalar que s'han detectat contradiccions entre les dades de les accions negatives declarades pels alumnes i la percepció o consideració com a maltractaments de les accions experimentades. Hi ha casos que informen d'accions negatives un cop a la setmana o més, que més endavant diuen que ningú s'ha ficat amb ells per molestar-los o que consideren aquests fets poc o gens important. Aquesta contradicció també s'observa en l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, i s'argumenta que aquestes dades semblen reflectir "un clima de convivència on cert nivell de conflictivitat es considera normal i on es produeixen amb freqüència enfrontaments de baixa intensitat entre nois i noies de força equivalent",²⁴ ja que no totes les accions negatives entre iguals es consideren maltractaments.

D'altra banda també hi ha alumnes que consideren que es fiquen sovint amb ells per molestar-los i li donen molta o bastanta importància a aquests fets, tot i que en la pregunta sobre les accions negatives experimentades declaren que només els ha passat ocasionalment (alguna vegada durant el curs), és a dir, amb una freqüència per sota del llindar a partir del qual es poden considerar maltractaments (algun cop a la setmana).

Davant aquesta situació en què alguns casos que informen d'accions negatives continuades consideren que no tenen importància, mentre que altres que han experimentat les accions ocasionalment les consideren importants, es proposa crear un indicador global de maltractaments percebuts (diferenciant entre els que diuen que es fiquen amb ells sovint i algunes vegades).

²⁴ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 115

Indicador global de maltractaments percebuts seleccionant la subpoblació d'alumnes que diuen que es fiquen amb ells sovint o algunes vegades amb la intenció de molestar-los, i segmentant-la segons la importància atribuïda als fets.

Indicador global de maltractaments percebuts: SOVINT

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No es fiquen amb ells o només de broma	2072	82,9
Gens important	41	1,6
Poc important	55	2,2
Bastant important	107	4,3
Molt important	141	5,6
No contesta	83	3,3
TOTAL (incloent accions sense importància)	427	17,1

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No es fiquen amb ells o només de broma	2122	95,5
Gens important	4	0,2
Poc important	11	0,5
Bastant important	39	1,8
Molt important	36	1,6
No contesta	10	0,5
TOTAL (incloent accions sense importància)	100	4,5

Amb aquest indicador dels maltractament percebuts s'observa que un 10% dels alumnes de primera ensenyança i un 3,4% dels de segona ensenyança valoren les accions intencionals més freqüents (les que han experimentat sovint) com a molt o bastant importants.

Indicador global de maltractaments percebuts: ALGUNES VEGADES

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No es fiquen amb ells o només de broma	1904	76,2
Gens important	66	2,6
Poc important	155	6,2
Bastant important	168	6,7
Molt important	99	4,0
No contesta	107	4,3
TOTAL (incloent accions sense importància)	595	23,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No es fiquen amb ells o només de broma	1997	89,9
Gens important	25	1,1
Poc important	78	3,5
Bastant important	69	3,1
Molt important	30	1,4
No contesta	23	1,0
TOTAL (incloent accions sense importància)	225	10,1

Si considerem els casos que diuen que s'han ficat amb ells alguna vegada, un 11% dels alumnes de primera ensenyança i un 4,5% dels de segona ensenyança valoren aquestes accions com a bastant o molt importants.

A Catalunya, segons l'indicador global de maltractaments percebuts, hi ha un 7,8% d'alumnes de primària i un 1,5% a secundària que diuen que s'han ficat sovint amb ells i valoren les molèsties com a molt o bastant importants (a Andorra un 9,9% i un 3,4% respectivament a primera i segona ensenyança). Si es consideren els alumnes que diuen que s'han ficat amb ells alguna vegada, l'indicador global de maltractaments percebuts mostra que a Catalunya hi ha un 11,3% a primària i un 3,2% a secundària que consideren que aquestes accions tenen molta o bastanta importància, resultats molt similars als d'Andorra (un 10,7% a primera ensenyança i un 4,5% a segona ensenyança).

Cap a un indicador global de maltractaments percebuts: SOVINT

Alumnes que opinen que s'han ficat *sovint* amb ells per molestar-los

- Segmentació de les accions negatives patides d'acord amb la valoració de la seva importància
ECESC, curs 2005-2006. 1r trimestre. Proposta d'indicadors per a primària i secundària

		Percentatge respecte al nivell	
		Total alumnat de primària = 100%	
		Total alumnat secundària = 100%	
		Primària	Secundària
Valoració de la importància global de les molèsties. Escala de 0 a 10	Puntuacions de 0 a 4	2,4	0,4
	Puntuacions de 5 i 6	1,4	0,3
0 = No tenen gens d'importància 10= Tenen moltíssima importància	Puntuacions de 7 i 8	1,4	0,6
	Puntuacions de 9 i 10	6,4	0,9
ns/nc la valoració de la importància		0,2	0,1
TOTAL (accions sense importància aparent incloses)		11,9	2,3

*La no resposta restant, tractada com a perduda per motius de comparabilitat (n ponderat = 354, sobre 10.414)

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Cap a un indicador global de maltractaments percebuts: ALGUNES VEGADES

Alumnes que opinen que s'han ficat *algunes vegades* o *sovint* amb ells per molestar-los

- Segmentació de les accions negatives patides d'acord amb la valoració de la seva importància
ECESC, curs 2005-2006. 1r trimestre. Proposta d'indicadors per a primària i secundària

		Percentatge respecte al nivell	
		Total alumnat de primària = 100%	
		Total alumnat secundària = 100%	
		Primària	Secundària
Valoració de la importància global de les molèsties. Escala de 0 a 10	Puntuacions de 0 a 4	8,6	2,1
	Puntuacions de 5 i 6	6,5	1,7
0 = No tenen gens d'importància 10= Tenen moltíssima importància	Puntuacions de 7 i 8	4,2	2,0
	Puntuacions de 9 i 10	7,1	1,2
ns/nc la valoració de la importància*		0,7	0,3
TOTAL (accions sense importància aparent incloses)		27,1	7,4

*La no resposta restant, tractada com a perduda per motius de comparabilitat (n ponderat = 354, sobre 10.414)

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

5. I tu, què has fet quan altres alumnes t'han tractat malament? (Multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	1054	
Ho he dit al meu pare o la meva mare	544	51,6
Ho he dit als mestres	534	50,7
Ho he dit a amics/amigues	321	30,5
M'hi he tornat	264	25,0
No he fet res	173	16,4
Ho he dit a altres persones	103	9,8
No contesta	20	1,9

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Frequències	Percentatges
Total	378	
Ho he dit a amics o amigues	153	40,5
Ho he dit al meu pare o a la meva mare	147	38,9
No he fet res	107	28,3
M'hi he tornat	98	25,9
Ho he dit als meus professors o professores	86	22,8
Ho he dit a altres persones	31	8,2
No contesta	18	4,8

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Aquesta pregunta i les següents, s'han fet als alumnes que han estat víctimes d'accions negatives intencionades, és a dir els que en la pregunta sobre la percepció global diuen que s'han ficat sovint amb ells o algunes vegades per molestar-los (un 40,9% dels alumnes de primera ensenyança i un 14,6% dels de segona ensenyança), més els casos que tot i que no van contestar aquesta pregunta, en les següents donaven a entendre que sí que es consideren afectats (un 1,3% a primera ensenyança i un 2,4% a segona ensenyança). Això representa una submostra de 1.054 alumnes de primera ensenyança i 378 de segona ensenyança que diuen que han patit accions negatives intencionades, segons la seva percepció subjectiva.

Entre els alumnes que manifesten que s'han ficat amb ells per molestar-los, l'estratègia més habitual entre els de primera ensenyança és acudir als pares (52%) o als mestres (51%), mentre que un 30,5% ho han dit als amics, un 25% s'hi ha tornat i un 16% no ha fet res. En canvi, els alumnes de segona ensenyança ho diuen amb més freqüència als amics (40,5%), i en segon lloc, als pares (39%), mentre que un 28% no han fet res, un 26% s'hi ha tornat i un 23% ho han dit als professors.

Així doncs, es constata que entre els alumnes de primera ensenyança és més freqüent dir-ho als mestres i als pares, i en l'etapa de segona ensenyança disminueix de manera important el percentatge dels que informen als professors i augmenta la proporció dels que ho diuen als amics i els casos que no han fet res davant una situació de victimització.

S'observa una diferència en la resposta dels nens i les nenes de primera ensenyança que són víctimes d'accions negatives intencionades, ja que les nenes diuen en major proporció que els nens que ho han dit als pares, als mestres, i fins i tot a amics o a altres persones, mentre que els nens diuen més que les nenes que s'hi ha tornat (tot i que en primer lloc també ho diuen als pares i als mestres). A segona ensenyança també destaca que hi ha més noies que nois que ho han dit als pares i als amics, mentre que els nois diuen en major proporció que s'hi han tornat (de fet és l'opció més esmentada entre els nois).

Què has fet quan altres alumnes t'han tractat malament, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	1054	582	472	233	312	252	189	68
Ho he dit al meu pare o la meva mare	51,6	45,7	58,9	56,2	54,8	47,2	54,0	30,9
Ho he dit als mestres	50,7	45,2	57,4	61,8	52,2	48,8	42,9	33,8
Ho he dit a amics/amigues	30,5	27,0	34,7	24,9	28,5	34,1	32,8	38,2
Ho he dit a altres persones	9,8	8,1	11,9	8,6	7,4	8,7	14,3	16,2
M'hi he tornat	25,0	34,9	12,9	20,2	25,3	27,0	28,0	25,0
No he fet res	16,4	16,8	15,9	14,6	14,1	17,9	18,0	23,5
No contesta	1,9	2,1	1,7	1,3	1,3	1,6	2,6	5,9

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	378	175	203	80	130	78	58	32
Ho he dit al meu pare o a la meva mare	38,9	30,3	46,3	43,8	41,5	38,5	32,8	28,1
Ho he dit als meus professors/es	22,8	24,0	21,7	35,0	19,2	17,9	22,4	18,8
Ho he dit a amics o amigues	40,5	33,1	46,8	53,8	40,0	30,8	36,2	40,6
Ho he dit a altres persones	8,2	11,4	5,4	10,0	7,7	6,4	10,3	6,3
M'hi he tornat	25,9	34,3	18,7	23,8	26,2	25,6	27,6	28,1
No he fet res	28,3	26,9	29,6	12,5	28,5	28,2	36,2	53,1
No contesta	4,8	5,7	3,9	1,3	5,4	6,4	5,2	6,3

6. Et sembla que necessites ajuda per evitar que altres alumnes et tractin malament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
Sí, molta ajuda	164	15,6
Sí, força ajuda	155	14,7
Sí, una mica d'ajuda	408	38,7
No necessito ajuda	289	27,4
No contesta	38	3,6

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
Sí, molta ajuda	38	10,1
Sí, força ajuda	39	10,3
Sí, una mica d'ajuda	103	27,2
No, no necessito ajuda	192	50,8
No contesta	6	1,6

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Un 69% dels alumnes de primera ensenyança que han estat víctimes d'accions negatives intencionades diuen que necessiten ajuda (un 39% una mica d'ajuda, i un 30% molta o força ajuda), mentre que un 27% diuen que no necessiten ajuda. Entre els alumnes de segona ensenyança aproximadament un 48% diuen que necessiten ajuda (un 27% una mica d'ajuda i un 20% molta o força ajuda), mentre que un 51% diuen que no necessiten ajuda.

Necessitat d'ajuda (% sobre el total d'alumnes)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2449	100
Sí, molta ajuda	164	6,6
Sí, força ajuda	155	6,2
Sí, una mica d'ajuda	408	16,3
No necessito ajuda	289	11,6
No contesta	38	1,5
No els han tractat malament o només de broma	1445	57,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, molta ajuda	38	1,7
Sí, força ajuda	39	1,8
Sí, una mica d'ajuda	103	4,6
No, no necessito ajuda	192	8,6
No contesta	6	0,3
No els han tractat malament o només de broma	1844	83,0

Calculant el percentatge sobre el total d'alumnes, s'observa que els casos que necessiten ajuda representen un 29% del total d'alumnes de primera ensenyança i un 8% del total d'alumnes de segona ensenyança.

No s'observen diferències significatives entre nens i nenes, però en augmentar l'edat sí que disminueix la necessitat d'ajuda. De fet, agrupant tots els casos que necessiten ajuda (ja sigui molta, força o una mica), s'observa que un 73% dels alumnes de menys edat que han estat víctimes d'alguna acció negativa intencionada diuen que necessiten ajuda i aquest percentatge va disminuint amb l'edat fins arribar a un 31% dels alumnes de 16 anys o més, alhora que augmenta el percentatge dels alumnes que no necessiten ajuda (d'un 22% dels més petits que no en necessiten ajuda a un 66% dels més grans).

Necessitat d'ajuda, segons el sexe i l'edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	1054	582	472	233	312	252	189	68
Sí, molta ajuda	15,6	16,2	14,8	19,7	15,4	14,3	11,1	19,1
Sí, força ajuda	14,7	14,3	15,3	18,9	15,7	10,3	12,2	19,1
Sí, una mica d'ajuda	38,7	37,6	40,0	34,8	42,6	42,5	34,9	30,9
No necessito ajuda	27,4	29,0	25,4	22,3	24,4	29,8	36,5	25,0
No contesta	3,6	2,9	4,4	4,3	1,9	3,2	5,3	5,9

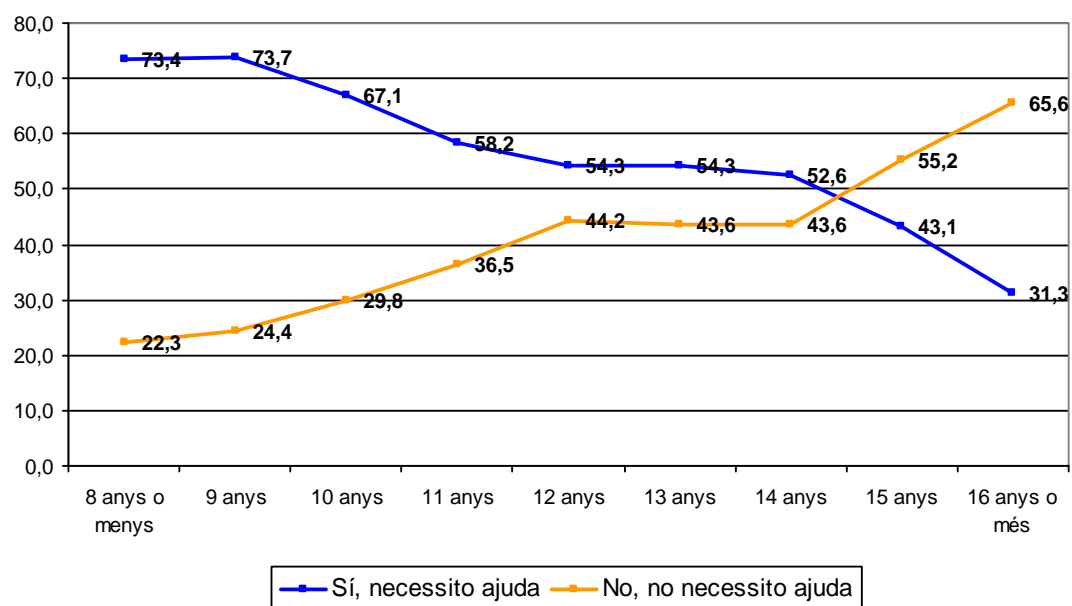
Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Sexe			Edat				
	Noi	Noia		12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	378	175	203	80	130	78	58	32
Sí, molta ajuda	10,1	13,1	7,4	10,0	9,2	10,3	13,8	6,3
Sí, força ajuda	10,3	10,9	9,9	6,3	13,1	10,3	5,2	18,8
Sí, una mica d'ajuda	27,2	21,7	32,0	27,5	30,8	32,1	24,1	6,3
No, no necessito ajuda	50,8	52,6	49,3	56,3	46,2	43,6	55,2	65,6
No contesta	1,6	1,7	1,5	0,0	0,8	3,8	1,7	3,1

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Necessitat d'ajuda, segons l'edat

7. Hi ha algú que t'ajudi quan altres alumnes et tracten malament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
No m'ajuda ningú	203	19,3
Sí	833	79,0
No contesta	18	1,7

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
No m'ajuda ningú	98	25,9
Sí	252	66,7
No contesta	28	7,4

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

En la majoria dels casos, els alumnes que han estat víctimes d'accions negatives intencionades diuen que hi ha algú que els ajuda: un 79% dels alumnes de primera ensenyança i un 67% dels alumnes de segona ensenyança, mentre que un 19% i un 26% respectivament diuen que no els ajuda ningú. En general, els casos que compten amb l'ajuda d'algú, quan altres alumnes els tracten malament, diuen que reben aquesta ajuda sobretot dels amics o companys (un 76% dels alumnes de primera ensenyança i un 80% dels de segona ensenyança), i de la família (un 24% i un 29% respectivament) o els professors o tutors (un 14% a primera ensenyança i un 13% a segona ensenyança).

Qui? (multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	833	
Amics, companys	631	75,8
Família (pares, germans...)	200	24,0
Professors, tutors	116	13,9
Psicòleg	4	0,5
Altres respostes	53	6,4
No contesta	50	6,0

Base:alumnes que diuen que hi ha algú que els ajuda

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	252	
Amics	202	80,2
Família (pares, germans...)	73	29,0
Professors, tutors	33	13,1
Altres respostes	9	3,6
Psicòleg	3	1,2
No contesta	20	7,9

Base:alumnes que diuen que hi ha algú que els ajuda

A partir d'aquesta pregunta es pot veure quants dels alumnes que han expressat que sí que necessiten ajuda en tenen, i s'observa que a primera ensenyança entre els que han patit accions negatives intencionades hi ha un 11% que diuen que necessiten ajuda però no els ajuda ningú (un 5,6% molta o força ajuda i un 5,5% una mica d'ajuda), i a segona ensenyança un 12% dels alumnes necessiten ajuda (un 7% molta o força ajuda i un que 5% una mica d'ajuda) però no tenen ajuda de ningú. Aquests casos conformen el grup d'alumnes afectats per accions negatives per molestar-los que se senten desatesos, ja que diuen que necessiten ajuda i no en tenen.

Necessitat d'ajuda i ajuda rebuda

PRIMERA ENSENYANÇA

% Totals		No m'ajuda ningú	Sí	No contesta
Total	1054	19,3	79,0	1,7
Sí, molta ajuda	15,6	2,8	12,5	0,2
Sí, força ajuda	14,7	2,8	11,8	0,2
Sí, una mica d'ajuda	38,7	5,5	32,8	0,4
No necessito ajuda	27,4	8,2	19,1	0,2
No contesta	3,6	0,0	2,8	0,8

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
Necessita molta o força ajuda i no en té	59	5,6
Necessita una mica d'ajuda i no en té	58	5,5
Necessita ajuda i en té	602	57,1
No necessita ajuda	289	27,4
No contesta	46	4,4

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

% Totals		No m'ajuda ningú	Sí	No contesta
Total	378	25,9	66,7	7,4
Sí, molta ajuda	10,1	4,8	4,2	1,1
Sí, força ajuda	10,3	2,4	7,1	0,8
Sí, una mica d'ajuda	27,2	5,0	20,4	1,9
No, no necessito ajuda	50,8	13,5	34,1	3,2
No contesta	1,6	0,3	0,8	0,5

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
Necessita molta o força ajuda i no en té	27	7,1
Necessita una mica d'ajuda i no en té	19	5,0
Necessita ajuda i en té	120	31,7
No necessita ajuda	192	50,8
No contesta	20	5,3

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

8. Els teus mestres/professors saben que altres alumnes et tracten malament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1482	100
Sí, ho saben tot	224	15,1
Sí, saben algunes coses	545	36,8
No	252	17,0
No ho sé	398	26,9
No contesta	63	4,3

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	797	100
Sí, ho saben tot	73	9,2
Sí, saben algunes coses	126	15,8
No	279	35,0
No ho sé	235	29,5
No contesta	84	10,5

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

Entre els alumnes de primera ensenyança que diuen que alguns companys de l'escola s'han ficat amb ells, incloent els casos que ho consideren de broma, més de la meitat (52%) diuen que els seus mestres saben que altres alumnes els tracten malament (un 15% creuen que ho saben tot i un 37% creuen que saben algunes coses), mentre que un 17% diuen que els mestres no en saben res i un 27% no saben si els mestres n'estan al corrent.

A segona ensenyança només un 25% dels alumnes que diuen que alguns companys s'han ficat amb ells, pensen que els seus professors saben que els tracten malament (un 9% diuen que els professors ho saben tot i un 16% pensen que només saben algunes coses), mentre que un 35% diuen que els professors no en saben res i un 30% dubten si ho saben o no.

Els casos que els alumnes no saben si els mestres o professors estan al corrent dels fets, es pot pensar que no ho estan o que no ho consideren maltractaments, ja que els actes evidents de maltractaments comportarien una intervenció per part dels docents. Així, aparentment, hi ha molts casos que es produeixen maltractaments entre els alumnes que els mestres o professors desconeixen.

Els nens de primera ensenyança diuen, en un percentatge lleugerament superior que les nenes, que en els casos que altres alumnes els maltracten, els mestres ho saben tot. Mentre que a segona ensenyança hi ha més noies que nois que diuen que els professors coneixen aquests fets, però també hi ha més noies que diuen que els professors no ho saben. En augmentar l'edat, va augmentant el percentatge d'alumnes que diuen que els mestres o professors no estan al cas d'aquestes accions, tot i que en funció de l'edat les diferències no són estadísticament significatives.

Coneixement per part dels mestres/professors, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	1482	800	682	303	406	371	305	97
Sí, ho saben tot	15,1	16,9	13,0	19,1	14,8	11,9	13,4	21,6
Sí, saben algunes coses	36,8	36,8	36,8	41,9	40,4	34,0	31,8	32,0
No	17,0	16,8	17,3	13,5	15,0	19,1	20,0	18,6
No ho sé	26,9	27,0	26,7	21,1	27,1	30,2	29,2	23,7
No contesta	4,3	2,6	6,2	4,3	2,7	4,9	5,6	4,1

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	797	375	422	155	233	192	150	67
Sí, ho saben tot	9,2	8,3	10,0	8,4	10,3	9,9	10,0	3,0
Sí, saben algunes coses	15,8	16,8	14,9	25,2	15,0	15,1	10,0	11,9
No	35,0	29,6	39,8	29,7	31,3	39,6	38,0	40,3
No ho sé	29,5	34,4	25,1	27,1	32,2	28,6	28,7	29,9
No contesta	10,5	10,9	10,2	9,7	11,2	6,8	13,3	14,9

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

Els teus mestres/professors saben que altres alumnes et tracten malament? (Només accions intencionades)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
Sí, ho saben tot	186	17,6
Sí, saben algunes coses	404	38,3
No	173	16,4
No ho sé	239	22,7
No contesta	52	4,9
No maltractats o només de broma		

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
Sí, ho saben tot	53	14,0
Sí, saben algunes coses	84	22,2
No	129	34,1
No ho sé	88	23,3
No contesta	24	6,3
No maltractats o només de broma		

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Si tenim en compte només els casos que consideren que han patit accions negatives intencionades (excloent els que pensen que s'han ficat amb ells només de broma), entre els alumnes de primera ensenyança un 56% diuen que els mestres ho saben (un 18% tot i un 38% algunes coses), mentre que un 16% diuen que els mestres no ho saben i un 23% dubten si n'estan al corrent. Entre els alumnes de segona ensenyança afectats per accions negatives intencionades, un 36% diuen que els professors saben que pateixen aquests maltractaments (un 14% diuen que ho saben tot i un 22% que saben algunes coses), però un 34% diuen que els professors no en saben res i un 23% ho dubten.

**Els teus mestres/professors saben que altres alumnes et tracten malament?
(Només accions intencionades, % sobre total alumnes)**

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, ho saben tot	186	7,4
Sí, saben algunes coses	404	16,2
No	173	6,9
No ho sé	239	9,6
No contesta	52	2,1
No maltractats o només de broma	1445	57,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, ho saben tot	53	2,4
Sí, saben algunes coses	84	3,8
No	129	5,8
No ho sé	88	4,0
No contesta	24	1,1
No maltractats o només de broma	1844	83,0

Calculant els percentatges sobre el total d'alumnes, hi hauria un 7% a primera ensenyança i un 6% a segona ensenyança que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los; els mestres o professors no en saben res, i un 10% i un 4% respectivament diuen que no saben si els mestres o professors estan al cas d'aquesta situació.

El coneixement per part dels docents no està relacionat amb la satisfacció amb mestres o professors, ja que el creuament d'aquestes dades no resulta estadísticament significatiu.

9. El teu pare o la teva mare saben que altres alumnes de l'escola et tracten malament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1482	100
Sí, ho saben tot	522	35,2
Sí, saben algunes coses	528	35,6
No	239	16,1
No ho sé	133	9,0
No contesta	60	4,0

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	797	100
Sí, ho saben tot	137	17,2
Sí, saben algunes coses	151	18,9
No	282	35,4
No ho sé	129	16,2
No contesta	98	12,3

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

Entre els alumnes que diuen que alguns companys de l'escola s'han ficat amb ells, incloent els casos que ho consideren de broma, un 71% dels de primera ensenyança diuen que els seus pares coneixen aquests fets (un 35% creuen que ho saben tot i un 36% creuen que saben algunes coses), mentre que un 16% diuen que els pares no en saben res i un 9% dubte si n'estan a corrent.

Pel que fa als alumnes de segona ensenyança, un 36% diuen que els seus pares saben que alguns companys s'han ficat amb ells (un 17% diuen que ho saben tot i un 19% pensen que només saben algunes coses), mentre que un 35% diuen que els seus pares no en saben res i un 16% no saben si n'estan al corrent.

Això ens indica que en l'àmbit familiar també hi ha molts casos en què no es coneixen aquestes situacions, tot i que els pares n'estan més informats que els docents, sobretot entre els que diuen que ho saben tot, que entre els alumnes de primera ensenyança passa d'un 15% que diuen que els mestres ho saben tot a un 35% que diuen que els pares ho saben tot. Entre els alumnes de segona ensenyança passa d'un 9% que diuen que els professors ho saben tot a un 17% que diuen que els pares ho saben tot. Per tant, els alumnes informen més d'aquests fets als pares que als docents, sobretot a primera ensenyança.

Tant a primera ensenyança com a segona ensenyança, hi ha una mica més de nenes que diuen que els seus pares ho saben tot i un percentatge una mica més alt de nens que de nenes que diuen que els pares no ho saben, i amb l'edat també tendeix a augmentar el percentatge dels que diuen que els pares no saben res.

Coneixement per part dels pares, segons sexe i edat**PRIMERA ENSENYANÇA**

		Sexe		Edat				
% Verticals		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	1482	800	682	303	406	371	305	97
Sí, ho saben tot	35,2	33,0	37,8	35,0	40,1	32,9	33,1	30,9
Sí, saben algunes coses	35,6	36,6	34,5	39,3	34,0	34,5	35,4	36,1
No	16,1	17,6	14,4	13,5	13,8	18,3	17,4	21,6
No ho sé	9,0	9,8	8,1	7,6	9,1	9,7	9,5	8,2
No contesta	4,0	3,0	5,3	4,6	3,0	4,6	4,6	3,1

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

SEGONA ENSENYANÇA

		Sexe		Edat				
% Verticals		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	797	375	422	155	233	192	150	67
Sí, ho saben tot	17,2	10,9	22,7	20,0	18,9	15,6	14,7	14,9
Sí, saben algunes coses	18,9	18,7	19,2	26,5	19,7	18,8	13,3	11,9
No	35,4	36,3	34,6	27,1	32,6	37,0	46,0	35,8
No ho sé	16,2	21,9	11,1	16,1	17,6	16,7	12,0	19,4
No contesta	12,3	12,3	12,3	10,3	11,2	12,0	14,0	17,9

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, algunes vegades, de broma + NS

El teu pare o la teva mare saben que altres alumnes de l'escola et tracten malament?**(Només accions intencionades)****PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
Sí, ho saben tot	400	38,0
Sí, saben algunes coses	369	35,0
No	161	15,3
No ho sé	80	7,6
No contesta	44	4,2

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
Sí, ho saben tot	93	24,6
Sí, saben algunes coses	88	23,3
No	130	34,4
No ho sé	39	10,3
No contesta	28	7,4

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Considerant només els casos que han patit accions negatives intencionades (sense tenir en compte els que pensen que s'han ficat amb ells només de broma), un 73% dels alumnes de primera ensenyança diuen que els seus pares ho saben (un 38% tot i un 35% algunes coses), mentre que un 15% diuen que els pares no en saben res i un 8% no saben si n'estan al corrent. A segona ensenyança un 48% dels alumnes afectats per accions negatives intencionades diuen que els seus pares ho saben (un 25% diuen que ho saben tot i un 23% que saben algunes coses), un 34% diuen que els pares no en saben res i un 10% ho dubten.

El teu pare o la teva mare saben que altres alumnes de l'escola et tracten malament?

(Només accions intencionades, % sobre total alumnes)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, ho saben tot	400	16,0
Sí, saben algunes coses	369	14,8
No	161	6,4
No ho sé	80	3,2
No contesta	44	1,8
No maltractats o només de broma	1445	57,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, ho saben tot	93	4,2
Sí, saben algunes coses	88	4,0
No	130	5,9
No ho sé	39	1,8
No contesta	28	1,3
No maltractats o només de broma	1844	83,0

Sobre el total d'alumnes representen un 6% d'alumnes, tant a primera ensenyança com a segona ensenyança que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los i els seus pares no en saben res, i un 3% i un 2% respectivament dubten de si els pares ho saben.

Coneixement conjunt de les accions negatives per part dels adults (només accions intencionades)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Total	Els pares ho saben				
% Totals		Sí, ho saben tot	Sí, saben algunes coses	No	No ho sé	No contesta
Total	1054	38,0	35,0	15,3	7,6	4,2
Els mestres ho saben						
Sí, ho saben tot	17,6	11,4	4,1	1,8	0,3	0,1
Sí, saben algunes coses	38,3	15,4	16,4	3,9	2,6	0,1
No	16,4	4,2	5,4	6,4	0,4	0,1
No ho sé	22,7	6,5	8,8	2,9	4,3	0,1
No contesta	4,9	0,5	0,3	0,3	0,1	3,8

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

		Els pares ho saben				
% Totals		Sí, ho saben tot	Sí, saben algunes coses	No	No ho sé	No contesta
Total	378	24,6	23,3	34,4	10,3	7,4
Els professors ho saben						
Sí, ho saben tot	14,0	9,5	2,4	0,8	0,5	0,8
Sí, saben algunes coses	22,2	7,4	7,7	5,0	1,1	1,1
No	34,1	4,0	7,9	20,4	1,3	0,5
No ho sé	23,3	3,4	4,0	7,7	7,4	0,8
No contesta	6,3	0,3	1,3	0,5	0,0	4,2

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Per tenir una aproximació al coneixement conjunt per part dels adults dels casos d'alumnes que declaren que s'han ficat amb ells per molestar-los, s'han creuat les dades del coneixement per part dels pares i el coneixement per part dels mestres/professors i s'han agrupat en cinc grups seguint l'escala categòrica de l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*: coneixement molt alt per part dels adults (ho saben tot, tant els mestres o professors com els pares), coneixement alt (uns ho saben tot i altres algunes coses), coneixement mitjà (tots dos saben algunes coses, o uns ho saben tot i altres no ho saben), coneixement baix (uns saben algunes coses i els altres no saben res) i coneixement molt baix (ni pares ni mestres o professors saben res).

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1054	100
Coneixement molt alt	120	11,4
Coneixement alt	205	19,4
Coneixement mitjà	314	29,8
Coneixement baix	222	21,1
Coneixement molt baix	153	14,5
No contesta	40	3,8

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	378	100
Coneixement molt alt	36	9,5
Coneixement alt	37	9,8
Coneixement mitjà	66	17,5
Coneixement baix	77	20,4
Coneixement molt baix	146	38,6
No contesta	16	4,2

Base:alumnes que diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint o algunes vegades + NS

Segons aquesta agrupació, un 31% dels alumnes de primera ensenyança i un 19% de segona ensenyança diuen que el coneixement per part dels adults de les accions negatives intencionades que han patit és alt o molt alt, un 30% i un 17,5% respectivament declaren un coneixement mitjà, mentre que un 36% dels alumnes de primera ensenyança i un 59% de segona ensenyança declaren un coneixement baix o molt baix per part dels adults.

Aquests resultats indiquen que el nivell d'informació dels adults sobre les accions negatives intencionades, que es pateixen a l'escola, és baix. Per tant, caldria millorar aquest coneixement ja que en molts casos és necessària la intervenció dels pares o mestres per resoldre aquestes situacions. Tot i que segurament en molts casos les pròpies víctimes intenten encobrir la seva situació –per vergonya o per altres raons–, cosa que dificulta la detecció d'aquesta per part dels adults.

3.5. ACCIONS NEGATIVES REALITZADES (PERSPECTIVA DEL VICTIMITZADOR)

En aquest apartat es vol conèixer les accions negatives que els alumnes han reconegut que han fet (com a autors o victimitzadors) contra els seus companys o companyes d'escola, la percepció subjectiva d'aquestes accions (si les consideren destinades a molestar o per fer una broma), i la valoració de la importància que ells donen a aquestes accions.

1. Fins ara hem parlat només de coses que t'han fet a tu, però ara voldríem saber les que tu has fet a altres alumnes de l'escola.
Durant aquest curs, t'has ficat amb altres nens o nenes de l'escola per MOLESTAR-LOS?

PRIMERA ENSENYANÇA

Percentatges	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS*	No contesta
MALTRACTAMENT VERBAL Te n'has burlat o els has insultat	54,3	29,1	5,5	2,9	6,4	0,3	1,5
CIBERBULLYING Has fet servir telèfons mòbils o internet per burlar-te, insultar, amenaçar a altres companys...	93,6	2,2	0,7	0,4	1,0	0,2	1,8
EXCLUSIÓ SOCIAL Els has deixat de banda o els has ignorat completament	67,1	22,1	3,1	1,9	3,6	0,6	1,5
AGRESSIÓ A LES PERTINENCES Els has robat o has fet malbé coses seves	92,4	4,4	0,6	0,4	0,7	0,1	1,4
MALTRACTAMENT FÍSIC Els has clavat cops, empentes o puntades de peu	64,7	24,4	3,7	1,9	3,7	0,1	1,5
AMENACES I COACCIONS Els has amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer	93,6	2,8	0,5	0,5	0,4	0,4	1,7

* NS: inclou els casos que no han contestat la freqüència amb què els han fet alguna de les accions negatives però que en preguntes posteriors sobre aquests fets sí que contesten.

Durant aquest curs, t'has ficat amb altres nois o noies de l'escola per MOLESTAR-LOS?

SEGONA ENSENYANÇA

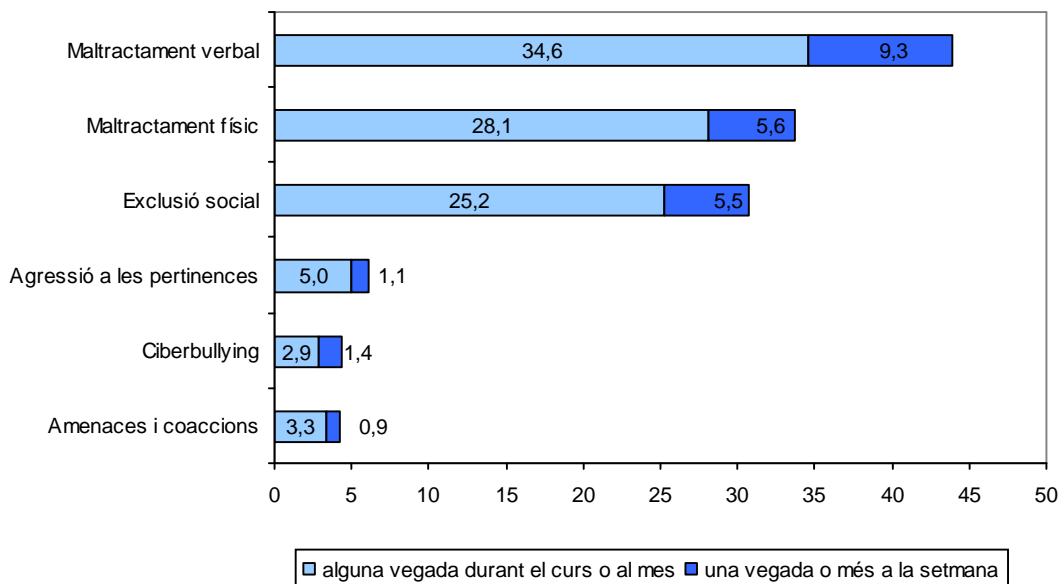
Percentatges	Mai durant aquest curs	Una o dos vegades	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana	Algunes vegades a la setmana	NS*	No contesta
MALTRACTAMENT VERBAL Te n'has burlat o els has insultat	66,1	22,6	2,9	2,1	3,6	0,2	2,5
CIBERBULLYING Has fet servir telèfons mòbils o internet per burlar-te, insultar, amenaçar a altres companys...	92,5	3,6	0,7	0,1	0,8	0,1	2,3
EXCLUSIÓ SOCIAL Els has deixat de banda o els has ignorat completament	75,9	14,6	1,7	0,9	3,5	0,5	2,9
AGRESSIÓ A LES PERTINENCES Els has robat o has fet malbé coses seves	93,8	2,6	0,4	0,1	0,3	0,2	2,6
MALTRACTAMENT FÍSIC Els has clavat cops, empentes o puntades de peu	83,9	10,7	1,1	0,6	1,0	0,1	2,6
AMENACES I COACCIONS Els has amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer	95,9	0,8	0,3	0,2	0,1	0,3	2,4
ASSETJAMENT SEXUAL Els has fet comentaris molestos, tocaments no volguts, insults o seguiments de tipus sexual, etc.	87,0	8,0	0,9	0,6	0,9	0,1	2,4

* NS: inclou els casos que no han contestat la freqüència amb què els han fet alguna de les accions negatives però que en preguntes posteriors sobre aquests fets sí que contesten.

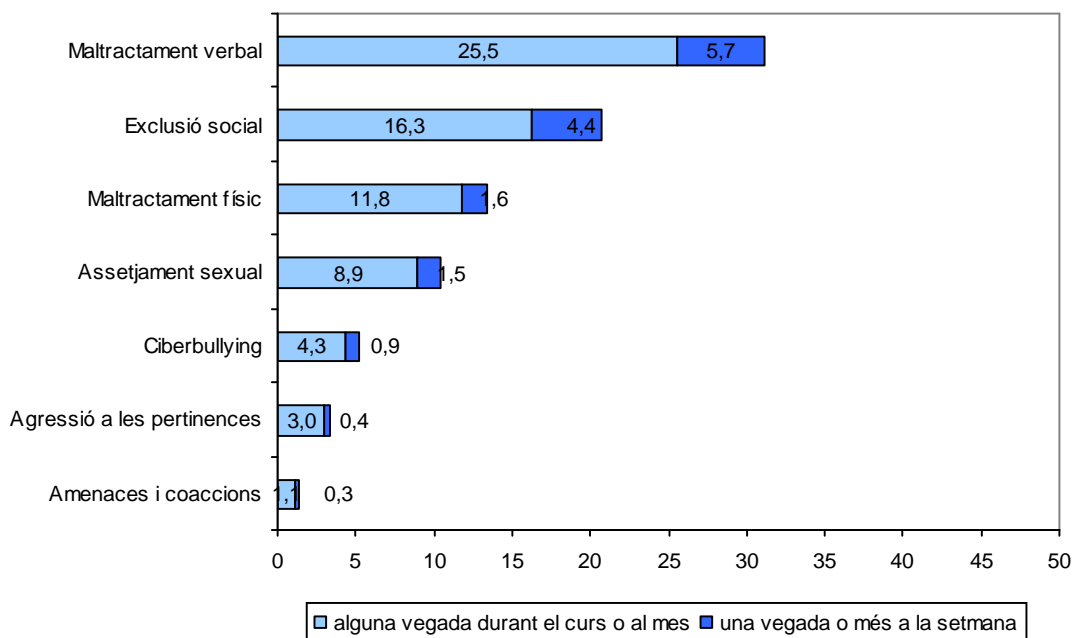
Igual que en el cas de les víctimes, el percentatge d'alumnes que reconeixen que s'han ficat amb altres companys per molestar-los disminueix en augmentar la freqüència, fins arribar a un cop a la setmana i en la darrera categoria (algunes vegades a la setmana) augmenta lleugerament. En aquesta qüestió, cal llegir els resultats amb cautela, ja que és probable que en alguns casos es produeixi una ocultació de la resposta a l'hora de reconèixer les accions negatives realitzades.

Accions negatives reconegudes

PRIMERA ENSENYANÇA

SEGONA ENSENYANÇA

Les accions negatives que més reconeixen haver fet els alumnes durant el curs són les burles o els insults (un 44% a primera ensenyança i un 31% a segona ensenyança), les agressions físiques (un 34% dels alumnes de primera ensenyança i un 13% dels de segona ensenyança diuen que han fet cops, empentes o puntades de peu), i l'exclusió relacional (deixar de banda o ignorar completament ho han fet un 31% dels alumnes de

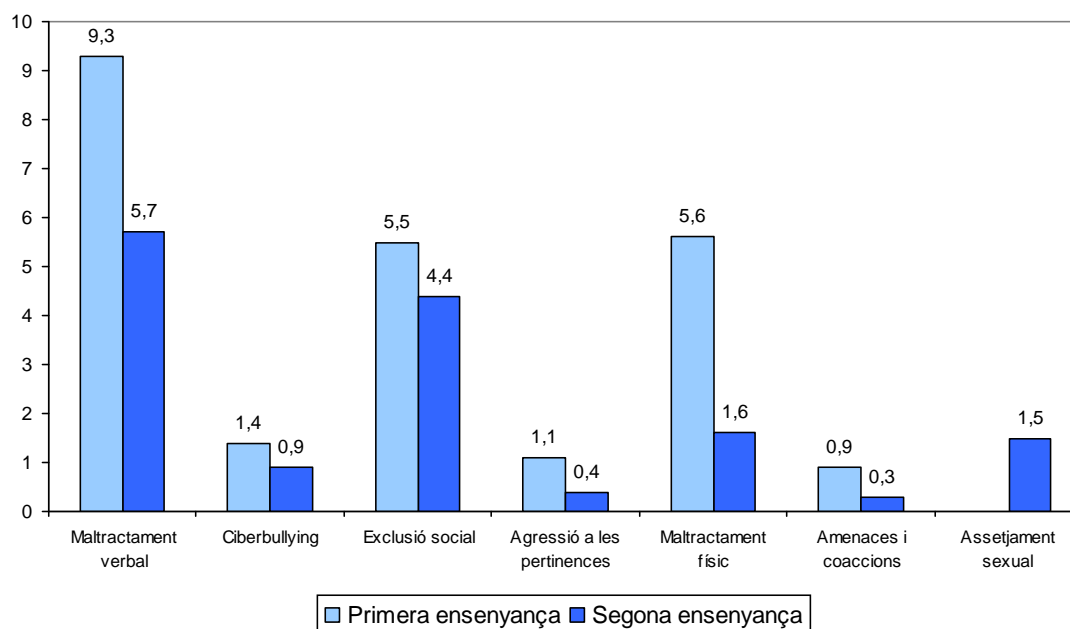
primera ensenyança i un 21% dels de segona ensenyança), si bé en la majoria dels casos es tracta d'accions puntuals que només les han fet una o dues vegades durant el curs.

Aquestes accions també són les que més reconeixen que han fet amb una freqüència setmanal (una vegada a la setmana o més), tant a primera ensenyança com a segona ensenyança. Així, un 9% dels alumnes de primera ensenyança i un 6% dels de segona ensenyança diuen que han insultat o s'han burlat d'algun company un cop a la setmana o més, prop d'un 6% a primera ensenyança i un 2% a segona ensenyança diuen que han clavats cops, empentes o puntades de peu, i un 5,5% a primera ensenyança i un 4% a segona ensenyança diuen que han ignorat o deixat de banda algun company de l'escola cada setmana.

D'altra banda, les accions que han fet amb menys freqüència són les accions contra els béns (robar o fer malbé les coses), les coaccions i amenaces (obligar a fer coses que no volien fer) i els insults o burles mitjançant telèfon mòbil o internet, tant a primera ensenyança com a segona ensenyança.

Sense treure importància a les accions que es produeixen amb menys freqüència, centrarem l'atenció en els casos que reconeixen que han fet accions negatives un cop a la setmana o més, ja que representen un grup de risc en què aquests comportaments contraris a la convivència són molt habituals.

Accions negatives reconegudes un cop a la setmana o més

1.1. Te n'has burlat o els has insultat?**PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1358	54,3
Una o dos vegades durant aquest curs	726	29,1
Dos o tres vegades cada mes	137	5,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	72	2,9
Algunes vegades a la setmana	161	6,4
NS	7	0,3
No contesta	38	1,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1469	66,1
Una o dos vegades durant aquest curs	503	22,6
Dos o tres vegades cada mes	64	2,9
Una vegada a la setmana, aproximadament	46	2,1
Algunes vegades a la setmana	80	3,6
NS	5	0,2
No contesta	55	2,5

La majoria dels alumnes de primera ensenyança (54%) i de segona ensenyança (66%) diuen que mai s'han burlat o han insultat a altres alumnes durant aquest curs, mentre que un 44% i un 31% respectivament admeten que sí que ho han fet, si bé en la majoria dels casos només ha passat una o dos vegades durant el curs. Un 9% a primera ensenyança i un 6% a segona ensenyança reconeixen que ho han fet un cop a la setmana o més.

Aquest tipus d'acció negativa ha passat sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	1103	100
A l'escola	935	84,8
Fora de l'escola	95	8,6
A tots dos llocs	54	4,9
No contesta	19	1,7

	Freqüències	Percentatges
Total	698	100
A l'escola	551	78,9
Fora de l'escola	56	8,0
A tots dos llocs	70	10,0
No contesta	21	3,0

Fora de l'escola, on?**PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	149	
Parc	30	20,1
Carrer, plaça, poble	22	14,8
Activitats esportives i instal·lacions esportives	18	12,1
A casa	13	8,7
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	5	3,4
Casa d'altres	4	2,7
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	3	2,0
Esplai, ludoteca, casal	3	2,0
Fora d'Andorra	2	1,3
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	1,3
Al costat de casa	1	0,7
Autobús, parada bus	1	0,7
A molts llocs	1	0,7
Sense especificar	26	17,4
No sap	16	10,7
No contesta	2	1,3

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	126	
Carrer	25	19,8
Parc	18	14,3
Activitats esportives	7	5,6
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	5	4,0
A casa	4	3,2
Autobús, parada bus	3	2,4
Al sortir	2	1,6
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	0,8
No sap	17	13,5
No contesta	47	37,3

1.2. Has fet servir telèfons mòbils o internet (xats, correus electrònics, xarxes socials com el Facebook) per burlar-te d'altres companys, insultar-los, amenaçar-los o obligar-los a fer coses que no volien fer?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	2340	93,6
Una o dos vegades durant aquest curs	56	2,2
Dos o tres vegades cada mes	18	0,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	11	0,4
Algunes vegades a la setmana	24	1,0
NS	5	0,2
No contesta	45	1,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	2055	92,5
Una o dos vegades durant aquest curs	79	3,6
Dos o tres vegades cada mes	15	0,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	2	0,1
Algunes vegades a la setmana	18	0,8
NS	3	0,1
No contesta	50	2,3

Un 94% dels alumnes de primera ensenyança i un 92,5% de segona ensenyança diuen que durant aquest curs no s'han burlat, ni han insultat o amenaçat mitjançant telèfons mòbils o internet a cap company. Només reconeixen que ho han fet un 4% dels alumnes de primera ensenyança i un 5% dels alumnes de segona ensenyança, en la majoria dels casos només una o dos vegades durant el curs. Al voltant d'un 1% admeten que ho han fet amb una freqüència setmanal.

Aquests assetjament mitjançant telèfons mòbils o internet (*ciberbullying*) s'ha dut a terme majoritàriament fora de l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	114	100
A l'escola	43	37,7
Fora de l'escola	57	50,0
A tots dos llocs	9	7,9
No contesta	5	4,4

	Freqüències	Percentatges
Total	117	100
A l'escola	27	23,1
Fora de l'escola	61	52,1
A tots dos llocs	20	17,1
No contesta	9	7,7

Fora de l'escola, on?**PRIMERA ENSENYANÇA**

	Freqüències	Percentatges
Total	66	
A casa	31	47,0
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	5	7,6
Casa d'altres	4	6,1
Carrer, plaça, poble	4	6,1
Parc	3	4,5
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	3	4,5
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	2	3,0
Sense especificar	10	15,2
No sap	5	7,6
No contesta	1	1,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	81	
A casa	25	30,9
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	12	14,8
Casa d'altres	4	4,9
Carrer	3	3,7
Parc	2	2,5
Al sortir	1	1,2
A la residència	1	1,2
Fora d'Andorra	1	1,2
No sap	13	16,0
No contesta	20	24,7

1.3. Els has deixat de banda o els has ignorat completament?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1677	67,1
Una o dos vegades durant aquest curs	553	22,1
Dos o tres vegades cada mes	77	3,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	48	1,9
Algunes vegades a la setmana	91	3,6
NS	15	0,6
No contesta	38	1,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1686	75,9
Una o dos vegades durant aquest curs	325	14,6
Dos o tres vegades cada mes	37	1,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	21	0,9
Algunes vegades a la setmana	77	3,5
NC	11	0,5
No contesta	65	2,9

Un 67% dels alumnes de primera ensenyança i un 76% dels de segona ensenyança diuen que no han ignorat o deixat de banda als companys durant aquest curs, mentre que un 31% i un 21% respectivament reconeixen que sí que ho han fet. En la major part dels casos ho han fet només una o dos vegades durant el curs, però un 5,5% dels alumnes de primera ensenyança i un 4,5% de segona ensenyança diuen que ha passat un cop a la setmana o més.

Els casos que han fet aquesta acció diuen majoritàriament que ha passat a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	784	100
A l'escola	630	80,4
Fora de l'escola	97	12,4
A tots dos llocs	44	5,6
No contesta	13	1,7

	Freqüències	Percentatges
Total	471	100
A l'escola	385	81,7
Fora de l'escola	44	9,3
A tots dos llocs	27	5,7
No contesta	15	3,2

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	141	
Carrer, plaça, poble	18	12,8
Parc	18	12,8
Activitats esportives i instal·lacions esportives	18	12,8
A casa	11	7,8
Esplai , ludoteca, casal	4	2,8
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	3	2,1
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	0,7
Casa d'altres	1	0,7
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	1	0,7
Fora d'Andorra	1	0,7
Al costat de casa	1	0,7
Als viatges de l'escola	1	0,7
A molts llocs	1	0,7
Sense especificar	14	9,9
No sap	8	5,7
No contesta	40	28,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	71	
Carrer	15	21,1
Parc	6	8,5
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	4	5,6
A casa	4	5,6
Al sortir	1	1,4
Activitats extraescolars	1	1,4
Activitats esportives	1	1,4
Casa d'altres	1	1,4
Fora d'Andorra	1	1,4
Autobús, parada bus	1	1,4
No sap	9	12,7
No contesta	28	39,4

1.4. Els has robat o has fet malbé coses seves?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	2308	92,4
Una o dos vegades durant aquest curs	111	4,4
Dos o tres vegades cada mes	15	0,6
Una vegada a la setmana, aproximadament	9	0,4
Algunes vegades a la setmana	18	0,7
NS	2	0,1
No contesta	36	1,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	2084	93,8
Una o dos vegades durant aquest curs	57	2,6
Dos o tres vegades cada mes	9	0,4
Una vegada a la setmana, aproximadament	3	0,1
Algunes vegades a la setmana	7	0,3
NC	4	0,2
No contesta	58	2,6

Pel que fa a les accions contra els béns (robatoris o fer malbé les coses d'altres alumnes) la majoria dels alumnes diuen que no ho han fet mai (un 92% a primera ensenyança i un 94% a segona ensenyança). Només un 6% a primera ensenyança i un 3% a segona ensenyança admeten que sí que ho han fet alguna vegada durant el curs, gairebé en tots els casos només ha passat una o dos vegades, i tan sols un 1% d'alumnes de primera ensenyança i prop d'un 0,5% de segona ensenyança diuen que ho han fet una vegada a la setmana o més.

Els alumnes que han fet aquestes accions diuen que ha passat sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	155	100
A l'escola	111	71,6
Fora de l'escola	25	16,1
A tots dos llocs	14	9,0
No contesta	5	3,2

	Freqüències	Percentatges
Total	80	100
A l'escola	55	68,8
Fora de l'escola	13	16,3
A tots dos llocs	10	12,5
No contesta	2	2,5

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	39	
A casa	9	23,1
Carrer, plaça, poble	4	10,3
Parc	3	7,7
Activitats esportives i instal·lacions esportives	3	7,7
Esplai, ludoteca, casal	3	7,7
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	2	5,1
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	5,1
Casa d'altres	1	2,6
Fora d'Andorra	1	2,6
Sense especificar	6	15,4
No sap	4	10,3
No contesta	1	2,6

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	23	
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	4,3
A casa	1	4,3
Festes, celebracions	1	4,3
No sap	5	21,7
No contesta	15	65,2

1.5. Els has clavat cops, empentes o puntades de peu?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	1618	64,7
Una o dos vegades durant aquest curs	609	24,4
Dos o tres vegades cada mes	93	3,7
Una vegada a la setmana, aproximadament	47	1,9
Algunes vegades a la setmana	92	3,7
NS	2	0,1
No contesta	38	1,5

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1865	83,9
Una o dos vegades durant aquest curs	237	10,7
Dos o tres vegades cada mes	25	1,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	14	0,6
Algunes vegades a la setmana	22	1,0
NC	2	0,1
No contesta	57	2,6

Un 65% dels alumnes de primera ensenyança i un 84% dels de segona ensenyança diuen que no han fet mai cops, empentes, puntades de peu a altres companys durant aquest curs, però un 34% a primera ensenyança i un 13% a segona ensenyança admeten que sí que ho han fet alguna vegada (en la majoria dels casos només una o dos vegades durant el curs, i només ho han fet amb una freqüència setmanal un 6% a primera ensenyança i prop d'un 2% a segona ensenyança).

Aquestes agressions s'han produït sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	843	100
A l'escola	699	82,9
Fora de l'escola	78	9,3
A tots dos llocs	50	5,9
No contesta	16	1,9

	Freqüències	Percentatges
Total	300	100
A l'escola	218	72,7
Fora de l'escola	37	12,3
A tots dos llocs	22	7,3
No contesta	23	7,7

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	128	
Parc	19	14,8
Carrer, plaça, poble	18	14,1
A casa	17	13,3
Activitats esportives i instal·lacions esportives,	10	7,8
Esplai, ludoteca, casal	9	7,0
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	5	3,9
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	3	2,3
Fora d'Andorra	3	2,3
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	2	1,6
Al costat de casa	2	1,6
Casa d'altres	1	0,8
Autobús, parada bus	1	0,8
Sense especificar	9	7,0
A molts llocs	1	0,8
No sap	28	21,9

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	59	
Parc	9	15,3
Carrer	8	13,6
Activitats esportives	3	5,1
Autobús, parada bus	2	3,4
Casa d'altres	1	1,7
No sap	11	18,6
No contesta	25	42,4

1.6. Els has amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer (per exemple, els has obligat a fer-te els deures, a donar-te diners, etc)?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	2340	93,6
Una o dos vegades durant aquest curs	70	2,8
Dos o tres vegades cada mes	13	0,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	13	0,5
Algunes vegades a la setmana	11	0,4
NS	9	0,4
No contesta	43	1,7

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	2131	95,9
Una o dos vegades durant aquest curs	18	0,8
Dos o tres vegades cada mes	7	0,3
Una vegada a la setmana, aproximadament	4	0,2
Algunes vegades a la setmana	2	0,1
NC	7	0,3
No contesta	53	2,4

En relació amb les amenaces o coaccions la majoria dels alumnes diuen que no ho han fet mai durant aquest curs (un 94% a primera ensenyança i un 96% a segona ensenyança). Només un 4% dels alumnes de primera ensenyança i poc més d'un 1% dels de segona ensenyança diuen que sí que ho han fet alguna vegada (els casos que ho han fet una vegada a la setmana o més representen un 1% a primera ensenyança i menys d'un 0,5% a segona ensenyança).

Aquests fets s'ha produït sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	116	100
A l'escola	86	74,1
Fora de l'escola	20	17,2
A tots dos llocs	9	7,8
No contesta	1	0,9

	Freqüències	Percentatges
Total	38	100
A l'escola	18	47,4
Fora de l'escola	8	21,1
A tots dos llocs	5	13,2
No contesta	7	18,4

Fora de l'escola, on?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	29	
A casa	8	27,6
Parc	5	17,2
Carrer, plaça, poble	2	6,9
Fora de l'escola, a l'entrar o sortir	1	3,4
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	1	3,4
Altres activitats extraescolars (idiomes, música, pintura, etc)	1	3,4
Esplai , ludoteca, casal	1	3,4
Activitats esportives i instal·lacions esportives	1	3,4
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	3,4
A molts llocs	1	3,4
Sense especificar	8	27,6
No sap	5	17,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	13	
Carrer	1	7,7
Parc	1	7,7
No sap	4	30,8
No contesta	7	53,8

1.7. Els has fet comentaris molestos, tocaments no volguts, insults o seguiments de tipus sexual, etc)?

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1933	87,0
Una o dos vegades durant aquest curs	177	8,0
Dos o tres vegades cada mes	21	0,9
Una vegada a la setmana, aproximadament	14	0,6
Algunes vegades a la setmana	21	0,9
NC	2	0,1
No contesta	54	2,4

La pregunta sobre assetjament de tipus sexual només s'ha plantejat als alumnes de segona ensenyança, que majoritàriament diuen que no ho han fet mai durant el curs (87%). De manera que només un 10% reconeixen que en alguna ocasió han fet comentaris molestos, tocaments no volguts, amenaces, insults o assetjaments de tipus sexual (un 1,5% diuen que ho han fet una vegada a la setmana o més).

Aquestes accions negatives s'han produït sobretot a l'escola.

On va passar?

	Freqüències	Percentatges
Total	235	100
A l'escola	175	74,5
Fora de l'escola	22	9,4
A tots dos llocs	24	10,2
No contesta	14	6,0

Fora de l'escola, on?

	Freqüències	Percentatges
Total	46	
Carrer	10	21,7
Parc	5	10,9
Activitats esportives	2	4,3
Internet, xarxes socials, facebook, missatges telefònics	2	4,3
A casa	2	4,3
Festes, celebracions	2	4,3
Activitats extraescolars	1	2,2
Al sortir	1	2,2
Locals públics (centre comercial, bar, biblioteca)	1	2,2
Autobús, parada bus	1	2,2
No sap	4	8,7
No contesta	17	37,0

Durant aquest curs, t'has ficat amb altres nens o nenes de l'escola per MOLESTAR-LOS?

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Te n'has burlat o els has insultat?								
Mai durant aquest curs	54,3	44,8	64,3	57,0	52,4	54,9	54,4	51,7
Una o dos vegades durant aquest curs	29,1	32,5	25,4	23,8	30,5	28,6	32,2	30,3
Dos o tres vegades cada mes	5,5	7,5	3,4	6,2	5,6	5,3	5,1	5,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	2,9	4,4	1,3	4,2	2,6	3,0	1,6	3,4
Algunes vegades a la setmana	6,4	8,8	3,9	5,6	6,8	6,7	6,0	7,9
NS	0,3	0,5	0,1	0,6	0,2	0,3	0,2	0,0
No contesta	1,5	1,5	1,6	2,6	1,9	1,1	0,5	1,7
Has fet servir telèfons mòbils o internet per burlar-te, insultar, amenaçar...?								
Mai durant aquest curs	93,6	92,3	95,0	92,2	93,0	94,7	94,6	93,3
Una o dos vegades durant aquest curs	2,2	2,8	1,6	2,6	2,9	1,1	2,4	2,2
Dos o tres vegades cada mes	0,7	0,5	0,9	0,4	0,6	1,1	0,5	1,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,4	0,6	0,2	0,4	0,6	0,5	0,2	0,6
Algunes vegades a la setmana	1,0	1,4	0,5	1,0	0,6	1,0	1,3	1,1
NS	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,0
No contesta	1,8	2,0	1,6	3,2	2,0	1,4	0,7	1,7
Els has deixat de banda o els has ignorat completament?								
Mai durant aquest curs	67,1	64,8	69,5	69,8	63,6	67,7	66,9	70,8
Una o dos vegades durant aquest curs	22,1	21,4	22,9	16,8	23,9	22,3	25,1	20,8
Dos o tres vegades cada mes	3,1	3,1	3,0	2,4	4,5	3,2	2,7	0,6
Una vegada a la setmana, aproximadament	1,9	2,6	1,2	3,6	2,0	1,0	0,9	3,4
Algunes vegades a la setmana	3,6	5,4	1,8	4,0	3,6	4,3	2,7	3,4
NS	0,6	0,7	0,5	0,8	0,8	0,3	0,7	0,0
No contesta	1,5	2,0	1,1	2,6	1,7	1,1	0,9	1,1
Els has robat o has fet malbé coses seves?								
Mai durant aquest curs	92,4	89,6	95,2	91,2	91,0	92,0	94,9	93,8
Una o dos vegades durant aquest curs	4,4	5,8	3,0	5,4	5,0	4,2	3,6	3,4
Dos o tres vegades cada mes	0,6	0,9	0,3	0,4	0,9	0,6	0,4	0,6
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,4	0,3	0,4	0,0	0,8	0,6	0,0	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,7	1,3	0,1	0,6	0,8	1,1	0,4	0,6
NS	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0
No contesta	1,4	2,0	0,9	2,2	1,6	1,3	0,7	1,7
Els has clavat cops, empentes o puntades de peu?								
Mai durant aquest curs	64,7	51,3	78,8	67,2	60,8	63,9	68,0	65,2
Una o dos vegades durant aquest curs	24,4	32,7	15,7	21,8	25,3	25,4	24,1	25,8
Dos o tres vegades cada mes	3,7	5,6	1,7	3,0	5,4	4,0	2,0	3,9
Una vegada a la setmana, aproximadament	1,9	2,6	1,1	1,2	2,0	2,2	2,4	0,6
Algunes vegades a la setmana	3,7	5,8	1,5	3,8	4,7	3,2	3,1	3,4
NS	0,1	0,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
No contesta	1,5	1,9	1,1	2,6	1,9	1,3	0,5	1,1
Els has amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer?								
Mai durant aquest curs	93,6	92,6	94,7	93,2	92,6	92,5	96,4	94,4
Una o dos vegades durant aquest curs	2,8	3,7	1,9	3,8	3,1	2,6	1,6	3,4

Dos o tres vegades cada mes	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,0
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,5	0,4	0,7	0,4	0,6	1,0	0,2	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,4	0,6	0,2	0,0	0,6	1,0	0,0	0,6
NS	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,6	0,2	0,0
No contesta	1,7	1,9	1,6	1,6	2,2	1,8	1,3	1,7

Durant aquest curs, t'has ficat amb altres nois o noies de l'escola per MOLESTAR-LOS?

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals	Total	Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Te n'has burlat o els has insultat?								
Mai durant aquest curs	66,1	59,0	73,3	65,6	62,8	66,6	70,8	62,7
Una o dos vegades durant aquest curs	22,6	25,7	19,5	24,6	25,4	21,5	20,3	21,7
Dos o tres vegades cada mes	2,9	4,2	1,5	2,6	2,2	3,5	2,2	4,6
Una vegada a la setmana, aproximadament	2,1	3,0	1,1	1,4	1,5	2,8	1,5	3,8
Algunes vegades a la setmana	3,6	5,0	2,2	4,3	4,5	2,6	3,0	4,2
NS	0,2	0,3	0,2	0,0	0,7	0,0	0,2	0,0
No contesta	2,5	2,7	2,3	1,4	2,8	3,0	2,0	3,0
Has fet servir telèfons mòbils o internet per burlar-te, insultar...?								
Mai durant aquest curs	92,5	91,9	93,0	93,9	91,0	92,5	93,7	90,9
Una o dos vegades durant aquest curs	3,6	3,3	3,8	3,5	4,3	2,6	3,1	4,9
Dos o tres vegades cada mes	0,7	0,6	0,7	0,0	0,9	0,6	0,7	1,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,1	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,8	1,2	0,5	1,2	0,6	0,6	1,3	0,4
NS	0,1	0,1	0,2	0,0	0,4	0,2	0,0	0,0
No contesta	2,3	2,7	1,8	1,4	2,6	3,4	1,1	2,7
Els has deixat de banda o els has ignorat completament?								
Mai durant aquest curs	75,9	73,9	77,9	76,3	72,3	77,1	78,4	74,9
Una o dos vegades durant aquest curs	14,6	14,0	15,3	14,7	17,4	15,1	12,5	12,2
Dos o tres vegades cada mes	1,7	1,9	1,4	0,6	1,7	0,9	3,1	1,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,7	0,7	1,9
Algunes vegades a la setmana	3,5	4,7	2,3	4,6	3,9	2,1	2,2	6,5
NS	0,5	0,7	0,3	0,6	0,7	0,4	0,6	0,0
No contesta	2,9	3,9	1,9	2,3	3,0	3,7	2,4	3,0
Els has robat o has fet malbé coses seves?								
Mai durant aquest curs	93,8	91,6	96,0	93,6	94,6	93,8	95,0	89,7
Una o dos vegades durant aquest curs	2,6	3,7	1,4	4,0	1,9	2,1	2,0	4,2
Dos o tres vegades cada mes	0,4	0,6	0,2	0,3	0,2	0,6	0,4	0,8
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,3	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,4	1,9
NS	0,2	0,3	0,1	0,3	0,4	0,0	0,2	0,0
No contesta	2,6	3,4	1,8	1,4	2,8	3,4	2,0	3,4
Els has clavat cops, empentes o puntades de peu?								
Mai durant aquest curs	83,9	77,6	90,3	80,3	79,8	85,1	90,2	81,7
Una o dos vegades durant aquest curs	10,7	14,9	6,4	15,6	13,5	8,8	6,1	11,8
Dos o tres vegades cada mes	1,1	1,4	0,8	0,9	1,3	1,7	0,4	1,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,6	1,1	0,2	0,9	0,7	0,4	0,9	0,0
Algunes vegades a la setmana	1,0	1,6	0,4	0,6	1,1	1,1	1,1	0,8

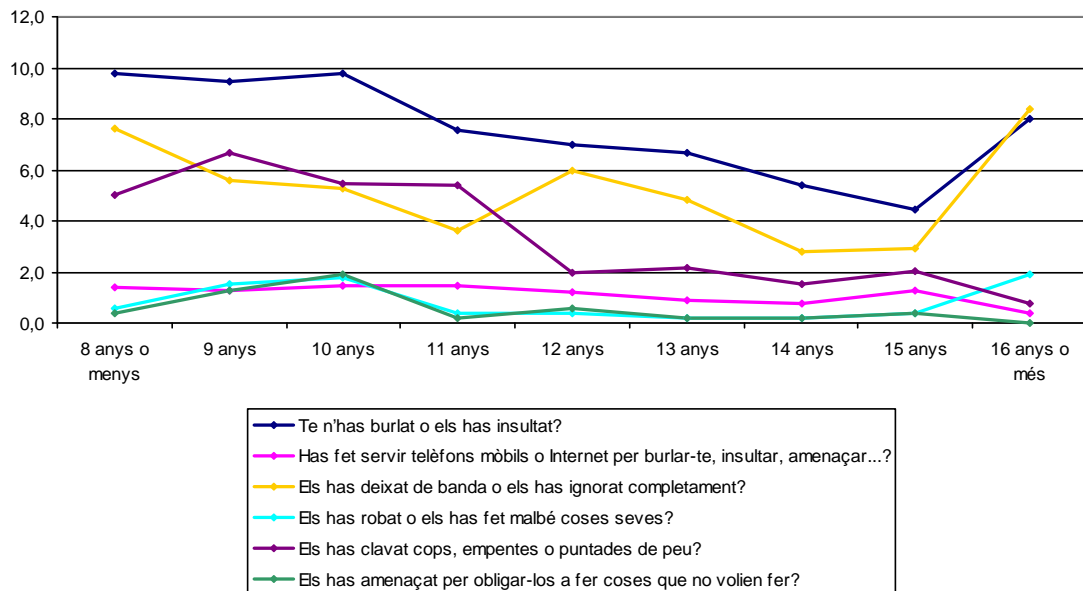
NS	0,1	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
No contesta	2,6	3,2	1,9	1,7	3,2	3,0	1,3	4,2
Els has amenaçat per obligar-los a fer coses que no volien fer?								
Mai durant aquest curs	95,9	95,0	96,8	97,4	95,3	95,3	96,9	94,3
Una o dos vegades durant aquest curs	0,8	1,1	0,5	0,9	0,6	0,7	0,7	1,5
Dos o tres vegades cada mes	0,3	0,4	0,3	0,0	0,6	0,2	0,2	0,8
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,2	0,3	0,1	0,6	0,2	0,0	0,2	0,0
Algunes vegades a la setmana	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
NS	0,3	0,4	0,2	0,0	0,4	0,6	0,4	0,0
No contesta	2,4	2,8	2,0	1,2	3,0	3,0	1,5	3,4
Els has fet comentaris molestos, tocaments no volguts, insults o seguiments de tipus sexual, etc.?								
Mai durant aquest curs	87,0	83,0	91,0	84,4	83,9	88,1	91,7	84,8
Una o dos vegades durant aquest curs	8,0	10,0	5,9	12,1	9,0	7,3	4,8	8,4
Dos o tres vegades cada mes	0,9	1,4	0,5	0,6	1,3	1,1	0,7	0,8
Una vegada a la setmana, aproximadament	0,6	1,0	0,3	0,6	0,7	0,2	0,6	1,5
Algunes vegades a la setmana	0,9	1,4	0,5	0,9	0,9	0,7	0,9	1,5
NS	0,1	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
No contesta	2,4	2,9	2,0	1,4	3,7	2,6	1,3	3,0

Tant a primera ensenyança com a segona ensenyança, s'observa que hi ha més noies que nois que diuen que no han fet mai les accions negatives durant el curs, és a dir, hi ha més nois que admeten que han dut a terme les diferents accions, tot i que en el cas de les amenaces o coaccions les diferències no són estadísticament significatives.

En funció de l'edat a primera ensenyança, les diferències no són significatives en les diferents accions, i a segona ensenyança sí que resulten significatives (excepte en la utilització de telèfons mòbils per burlar-se, insultar o amenaçar, i en els casos que reconeixen que han amenaçat als companys per obligar a fer-los coses que no volien fer). En general, tot i que la relació no sempre és significativa, es pot observar que en augmentar l'edat, tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que admeten que han fet les diferents accions negatives un cop a la setmana o més, sobretot al canviar de nivell educatiu (especialment pel que fa a les burles i les agressions físiques), però aquesta disminució no és tan clara com en el cas dels alumnes que diuen que han estat víctimes d'aquestes accions.

Accions negatives reconegudes un cop a la setmana o més

Alumnes que han fet alguna de les sis accions negatives estudiades (% sobre la franja d'edat).

FREQÜÈNCIA MÀXIMA DE LES ACCIONS NEGATIVES RECONEGUDES

Tot seguit es presenta la incidència global dels casos que reconeixen ser víctimitzadors, és a dir, la freqüència màxima amb la qual els alumnes diuen que han fet alguna acció negativa (qualsevol de les que s'ha demanat).

Freqüència màxima d'alguna de les set accions negatives reconegudes

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1159	52,2
Una o dos vegades durant aquest curs	690	31,1
Dos o tres vegades cada mes	93	4,2
Una vegada a la setmana, aproximadament	68	3,1
Algunes vegades a la setmana	169	7,6
NS	12	0,5
No contesta	31	1,4

Als alumnes de segona ensenyança se'ls va demanar si havien fet set tipus d'accions negatives, mentre que a primera ensenyança es demanava per sis accions negatives. Per poder comparar els dos grups s'ha calculat la freqüència de les mateixes sis accions en els dos grups.

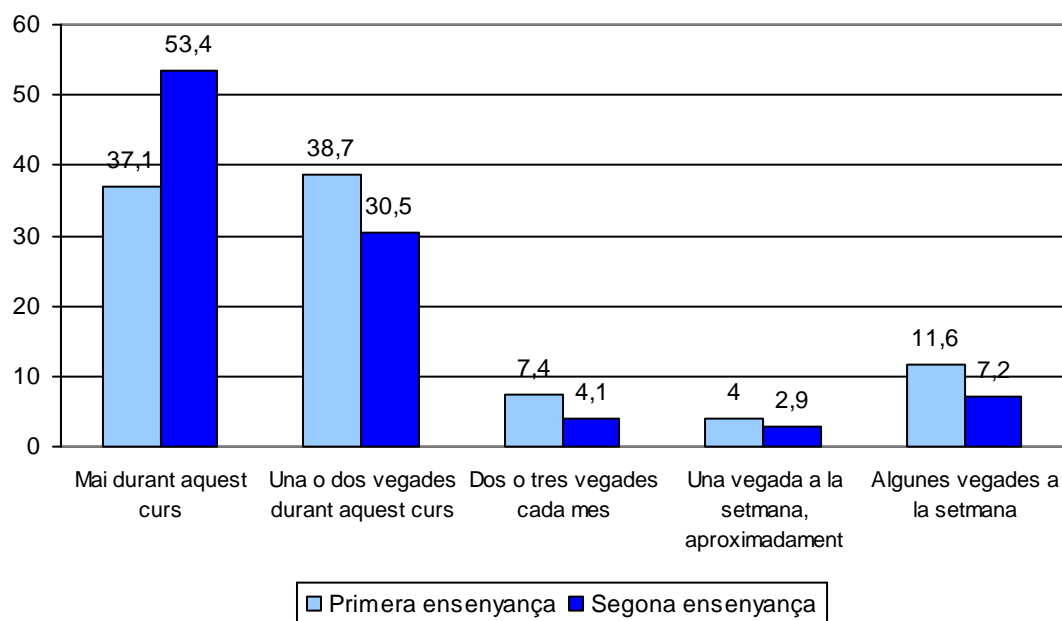
Freqüència màxima d'alguna de les sis accions negatives reconegudes

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Mai durant aquest curs	926	37,1
Una o dos vegades durant aquest curs	967	38,7
Dos o tres vegades cada mes	184	7,4
Una vegada a la setmana, aproximadament	100	4,0
Algunes vegades a la setmana	291	11,6
NS	13	0,5
No contesta	18	0,7

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Mai durant aquest curs	1187	53,4
Una o dos vegades durant aquest curs	677	30,5
Dos o tres vegades cada mes	90	4,1
Una vegada a la setmana, aproximadament	64	2,9
Algunes vegades a la setmana	160	7,2
NS	12	0,5
No contesta	32	1,4

Així podem veure que els alumnes de primera ensenyança reconeixen, amb més freqüència que els de segona ensenyança, que han dut a terme alguna de les accions una vegada a la setmana (un 4% els alumnes de primera ensenyança per un 3% els de segona ensenyança) i algunes vegades a la setmana (un 12% i un 7% respectivament). És a dir, que prop d'un 16% dels alumnes de primera ensenyança i un 10% dels alumnes

de segona ensenyança reconeixen que han fet alguna acció negativa contra els seus companys de manera continuada (una vegada a la setmana o més), però aquesta diferència no és tan clara com en el cas de les víctimes (un 38% dels alumnes de primera ensenyança i un 15% dels alumnes de segona ensenyança declaren que han estat víctimes d'accions negatives continuades un cop a la setmana o més).

A Catalunya també s'observa que la diferència al passar d'un nivell educatiu a un altre no és tan intensa en el cas dels victimitzadors, ja que el nombre d'alumnes que reconeixen que han dut a terme accions negatives un cop a la setmana o més disminueix del 9% a l'educació primària al 8% a la secundària, mentre que en el cas de les víctimes es reduïa aproximadament a una tercera part (del 34% al 10%). Aquests percentatges són una mica inferiors als d'Andorra, tot i que a l'hora de comparar els resultats cal tenir en compte que en l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* només es demanava per cinc accions negatives mentre que a Andorra eren sis accions.

Alumnat que es reconeix autor d'accions negatives

Distribució de les cinc accions negatives estudiades per freqüència i nivell educatiu
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

Nivell educatiu	Percentatges horitzontals respecte del nivell educatiu de l'alumnat					
	Mai	1 o 2 vegades	3 o 4 vegades	1 cop a la setmana	2 o més cops a la setmana	ns/nc
Educació primària	41,1	44,1	5,6	2,4	6,4	0,4
Educació secundària	52,7	34,2	4,9	2,2	5,6	0,4
Total	48,2	38,1	5,1	2,3	5,9	0,4

Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006

Frequència màxima d'alguna de les sis accions negatives reconegudes, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Mai durant aquest curs	37,1	27,7	46,8	41,4	34,9	36,3	36,5	37,1
Una o dos vegades durant aquest curs	38,7	40,0	37,3	32,2	38,8	39,6	42,5	41,6
Dos o tres vegades cada mes	7,4	8,8	5,9	7,8	8,2	7,2	7,1	4,5
Una vegada a la setmana, aproximadament	4,0	5,3	2,6	5,0	4,5	3,7	2,9	3,9
Algunes vegades a la setmana	11,6	16,6	6,4	11,6	12,6	11,9	10,3	11,8
NS	0,5	0,6	0,4	0,8	0,3	0,6	0,5	0,0
No contesta	0,7	0,9	0,5	1,2	0,8	0,6	0,2	1,1

SEGONA ENSENYANÇA

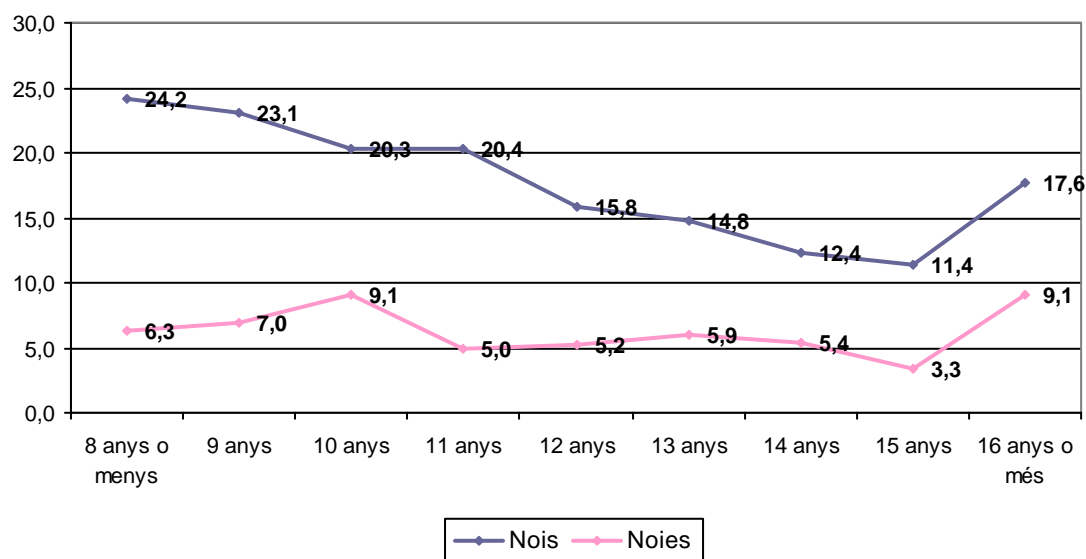
% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Mai durant aquest curs	53,4	46,5	60,3	52,3	47,5	55,8	58,9	51,0
Una o dos vegades durant aquest curs	30,5	32,6	28,4	34,4	34,8	28,4	27,1	27,8
Dos o tres vegades cada mes	4,1	5,1	3,0	2,9	4,1	3,9	4,6	4,6
Una vegada a la setmana, aproximadament	2,9	3,9	1,8	2,3	2,8	3,9	1,8	3,8
Algunes vegades a la setmana	7,2	9,4	5,0	7,8	8,0	5,4	5,9	11,0
NS	0,5	0,6	0,5	0,0	0,9	0,6	0,7	0,0
No contesta	1,4	1,8	1,1	0,3	1,9	2,1	0,9	1,9

Hi ha més proporció de nens que de nenes que han fet alguna acció negativa una vegada a la setmana o més (un 22% dels nens per un 9% de les nenes a primera ensenyança, i un 13% dels nois per un 7% de les noies a segona ensenyança).

En augmentar l'edat, tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que han fet alguna acció negativa a la setmana o més. Entre els alumnes de primera ensenyança, la relació no és significativa i en el grup de més edat (16 anys o més) torna a augmentar respecte el grup anterior.

En canvi, en totes les edats s'observa que la diferència entre nois i noies que reconeixen que han fet accions negatives cada setmana és molt més àmplia que en el cas de la victimització, de manera que si bé és cert que hi ha més nois que noies entre les víctimes d'accions negatives, encara predominen més els nois entre els victimitzadors. No tenim suficients elements d'anàlisi per constatar si els nois realment participen més en aquestes accions o són més sincers a l'hora de reconèixer la seva actuació.

Victimitzadors habituals (un cop a la setmana o més), segons sexe i edat

Total accions negatives habituals reconegudes (un cop a la setmana o més)

Un mateix alumne pot haver fet diferents accions negatives, per això també es presenta de forma segmentada els alumnes que admeten que han fet accions negatives habitualment (almenys un cop a la setmana), segons el nombre d'accions que ha fet, el que ens permet veure la freqüència amb què fan aquestes accions.

Aquests resultats mostren que entre els alumnes que reconeixen que han dut a terme accions negatives una vegada a la setmana o més (un 16% dels alumnes de primera ensenyança i un 10% dels alumnes de segona ensenyança) la major part diuen que han fet una o dues accions a la setmana, però hi ha un subgrup especialment conflictiu que representen aproximadament un 2% dels alumnes de primera ensenyança i un 0,5% dels alumnes de segona ensenyança que es poden qualificar de multiagressors, ja que admeten que han fet de tres a cinc accions negatives a la setmana.

Alumnes que han fet accions negatives continuades a l'escola, segmentats pel nombre d'accions

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
No informa de cap acció negativa habitual	2077	83,1
Un tipus d'acció negativa a la setmana o més	244	9,8
Dos tipus d'acció negativa a la setmana o més	99	4,0
Tres tipus d'acció negativa a la setmana o més	40	1,6
Quatre tipus d'acció negativa a la setmana o més	5	0,2
Cinc tipus d'acció negativa a la setmana o més	3	0,1
Sis tipus d'acció negativa a la setmana o més	0	0,0
No contesta	31	1,2

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
No informa de cap acció negativa habitual	1954	87,9
Un tipus d'acció negativa a la setmana o més	170	7,7
Dos tipus d'acció negativa a la setmana o més	43	1,9
Tres tipus d'acció negativa a la setmana o més	6	0,3
Quatre tipus d'acció negativa a la setmana o més	3	0,1
Cinc tipus d'acció negativa a la setmana o més	2	0,1
Sis tipus d'acció negativa a la setmana o més	0	0,0
No contesta	44	2,0

Tot i que els alumnes que reconeixen ser autors d'accions negatives habituals són pocs casos, un dels problemes més importants dels maltractaments a l'escola és l'existència d'un entorn més ampli on aquestes agressions de vegades s'observen amb indiferència o fins i tot complicitat.²⁵

²⁵ Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya*, curs 2005-2006, pàg. 140-141

FREQÜÈNCIA DE LES ACCIONS EXPERIMENTADES I REALITZADES

PRIMERA ENSENYANÇA

			Freqüència accions realitzades (agressor)					
	% Totals		Mai durant aquest curs	Una o dos vegades durant el curs	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana o més	NS	No contesta
	Total	2499	37,1	38,7	7,4	15,6	0,5	0,7
Freqüència accions experimentades (víctima)	Mai durant aquest curs	15,7	11,5	3,0	0,3	0,8	0,2	0,0
	Una o dos vegades durant el curs	32,6	13,6	15,0	1,6	1,9	0,2	0,3
	Dos o tres vegades cada mes	12,9	3,1	6,4	1,7	1,7	0,0	0,0
	Una vegada a la setmana o més	38,3	8,7	14,2	3,8	11,2	0,2	0,2
	NS	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	No contesta	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1

PRIMERA ENSENYANÇA

			Freqüència accions realitzades (agressor)					
	% Totals		Mai durant aquest curs	Una o dos vegades durant el curs	Dos o tres vegades cada mes	Una vegada a la setmana o més	NS	No contesta
	Total	2222	53,4	30,5	4,1	10,1	0,5	1,4
Freqüència accions experimentades (víctima)	Mai durant aquest curs	39,9	27,5	8,2	1,2	2,6	0,1	0,2
	Una o dos vegades durant el curs	36,5	17,4	14,3	1,4	3,1	0,1	0,2
	Dos o tres vegades cada mes	6,7	1,8	3,2	0,5	1,0	0,0	0,1
	Una vegada a la setmana o més	15,1	5,7	4,7	0,9	3,4	0,2	0,2
	NS	1,1	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
	No contesta	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5

També resulta interessant comparar les respostes dels alumnes que diuen que han experimentat alguna acció negativa i els que diuen que les han realitzat ells, és a dir que són alhora víctimes i agressors. En aquests casos, aparentment, no es manifesta una situació de desequilibri de poder entre víctima i agressor, o almenys no només són víctimes de les accions negatives sinó que també són victimitzadors.

Així, un 11,2% del total d'alumnes de primera ensenyança diuen que han experimentat alguna acció negativa un cop a la setmana o més però també n'han realitzat alguna amb aquesta freqüència. És a dir, que del 38,3% d'alumnes que han experimentat alguna acció negativa un cop a la setmana o més, una part també han realitzat alguna acció un cop a la setmana o més (11,2%), mentre que la resta ho han fet amb menys freqüència (un 3,8% ho ha fet alguna vegada al mes, un 14,2% només alguna vegada durant el curs) o no ho ha fet mai (8,7%), i per tant en aquests casos sí que s'intueix un desequilibri de poder entre agressor i víctima, ja que la freqüència amb què han patit alguna acció negativa és superior a la freqüència amb què han fet aquestes accions com a agressors.

Tanmateix, del 15,6% d'alumnes de primera ensenyança que han realitzat alguna acció negativa amb una freqüència setmanal, la major part (11,2%) diuen que també han estat víctimes d'alguna acció negativa a la setmana, mentre que la resta ho han experimentat amb menys freqüència (un 1,7% alguna vegada al mes i un 1,9% alguna vegada durant el curs) o no han estat víctimes de cap acció negativa (0,8%), i per tant han actuat sobretot com a agressors. Així doncs, destaca que la majoria d'alumnes que reconeixen que han fet alguna acció negativa, també han estat víctimes d'aquestes accions per part dels companys. Potser per això estan més disposats a reconèixer que han actuat com a agressors, ja que aquests enfrontaments, tot i que es produeixen amb molta freqüència, estarien emmarcats dins la conflictivitat entre iguals de força equivalent (no són exclusivament víctimes o agressors).

En la resta de combinacions d'aquestes dues preguntes la freqüència de les agressions, ja sigui com a víctima o com a agressor, és menor, i per tant està per sota del llindar a partir del qual es poden considerar maltractaments (algun cop a la setmana).

A segona ensenyança, un 3,4% del total d'alumnes diuen que han estat víctimes d'alguna acció negativa un cop a la setmana o més i alhora han realitzat alguna acció negativa. Si ens centrem en els casos que han estat víctimes d'alguna acció negativa a la setmana (15,1%), a banda d'aquest 3,4% que també han fet alguna acció negativa a la setmana, hi ha gairebé un 1% que ho han fet alguna vegada al mes i un 4,7% alguna vegada durant el curs, mentre que un 5,7% diuen que no ho han fet mai, i per tant són principalment víctimes.

Entre els que han fet alguna acció negativa a la setmana (10,1%), hi ha el 3,4% que també han estat víctimes amb una freqüència setmanal, mentre que un 1% ho han estat alguna vegada al mes, un 3,1% alguna vegada durant el curs i un 2,6% mai han estat víctimes, és a dir que han fet aquestes accions negatives però no les han experimentat.

Aquestes dades indiquen que cal relativitzar el percentatge global d'alumnes que han estat víctimes o agressors, perquè encara que la freqüència sigui setmanal, una part d'aquests casos aparentment no es troben en situació de desequilibri de poder (no són exclusivament víctimes o agressors).

2. En cas que hagi passat alguna de les situacions anteriors, per què ho has fet? (multiresposta)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1552	
No ho sé	386	24,9
Perquè molesta molt a classe	354	22,8
Per la seva manera de ser	258	16,6
Perquè és un/a acuseteta	156	10,1
Pel seu físic	125	8,1
Per la llengua que parla	110	7,1
Perquè tothom ho fa	46	3,0
Per la seva nacionalitat	33	2,1
Per la seva manera de vestir	29	1,9
Altres raons	295	19,0
No contesta	263	16,9

Base: alumnes que diuen que ha passat alguna de situacions anteriors

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	1032	
No ho sé	219	21,2
Per la seva manera de ser	177	17,2
Perquè molesta molt a classe	137	13,3
Pel seu físic	88	8,5
Perquè és un/a acuseteta	67	6,5
Perquè tothom ho fa	60	5,8
Per la seva manera de vestir	46	4,5
Per la llengua que parla	28	2,7
Per la seva nacionalitat	24	2,3
Altres raons	198	19,2
No contesta	322	31,2

Base: alumnes que diuen que ha passat alguna de situacions anteriors

Els alumnes de primera ensenyança, que han fet alguna de les accions negatives, diuen que ho han fet perquè aquests companys molesten molt a classe (23%), per la seva manera de ser (17%), perquè és un acuseteta (10%) o pel seu físic (8%). A segona ensenyança diuen que el motiu pel qual ho han fet és la seva manera de ser (17%), perquè molesta a classe (13%), pel seu físic (8,5%) o perquè és un acuseteta (6,5%), però destaca que tant uns com altres en primer lloc diuen que no ho saben.

Altres raons

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	295	
Pega, insulta, provoca, se'n burla, molesta	163	55,3
A mi també m'ho fan	34	11,5
Fer-li una broma	18	6,1
Per defensar-me	15	5,1
És pesat/da	13	4,4
Em fa enfadar	10	3,4
És creu el/la millor , li agrada sempre manar	6	2,0
No som amics/amigues	4	1,4
Diu mentides, fa trapes	4	1,4
Critica molt	3	1,0
Per defensar els meus amics	3	1,0
Ho he fet sense voler	2	0,7
No em deixen jugar	1	0,3
Altres raons sense especificar	12	4,1
No ho sé	2	0,7
No contesta	6	2,0

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	199	
Perquè m'han molestat, insultat, per defensar-me, també m'ho han fet a mi...	102	51,5
Perquè no em cau bé, pesat, cregut, "xuleta"...	16	8,1
Per fer broma	14	7,1
Perquè em vaig enfadar, problemes amb aquella persona	8	4,0
Homosexualitat o característiques personals	2	1,0
S'ho mereixia	2	1,0
Han molestat a un amic meu	2	1,0
Altres	11	5,6
NS	7	3,5
No contesta	34	17,6

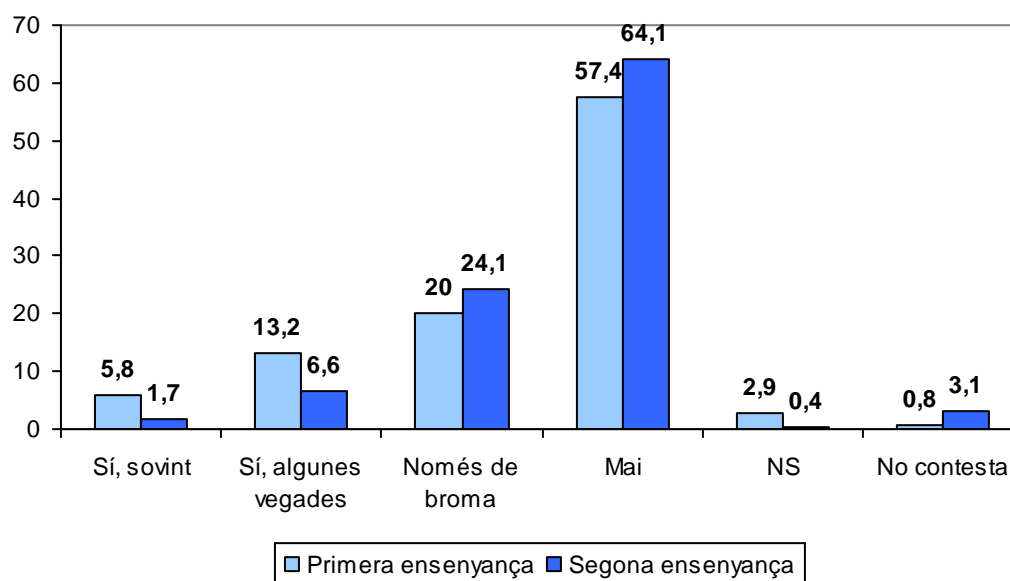
3. EN RESUM, durant aquest curs, t'has ficat SOVINT amb altres nois o noies de l'escola per MOLESTAR-LOS?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Sí, sovint	144	5,8
Sí, però només algunes vegades	331	13,2
Sí, però només per fer una BROMA	499	20,0
Mai	1434	57,4
NS	72	2,9
No contesta	19	0,8

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Sí, sovint	38	1,7
Sí, però només algunes vegades	147	6,6
Sí, però només per fer una BROMA	535	24,1
Mai	1424	64,1
NS	9	0,4
No contesta	69	3,1

En aquesta pregunta es demana als alumnes sobre les accions negatives en conjunt, si les han dut a terme per molestar els companys o si consideren que només són per fer una broma. La majoria diuen que mai han fet cap acció negativa (un 57% a primera ensenyança i un 64% a segona ensenyança) i un 20% dels alumnes de primera ensenyança i un 24% de segona ensenyança diuen que ho han fet només de broma, mentre que un 13% i un 6% respectivament reconeixen que ho han fet però només alguna vegada, i un 6% a primera ensenyança i menys d'un 2% a segona ensenyança admeten que han dut a terme aquestes accions sovint.

Així, els alumnes de primera ensenyança reconeixen haver fet alguna acció negativa en major proporció que els de segona ensenyança, però cal interpretar aquestes dades amb compte pels problemes d'ocultació que es poden produir quan es demana sobre l'autoinculpació.

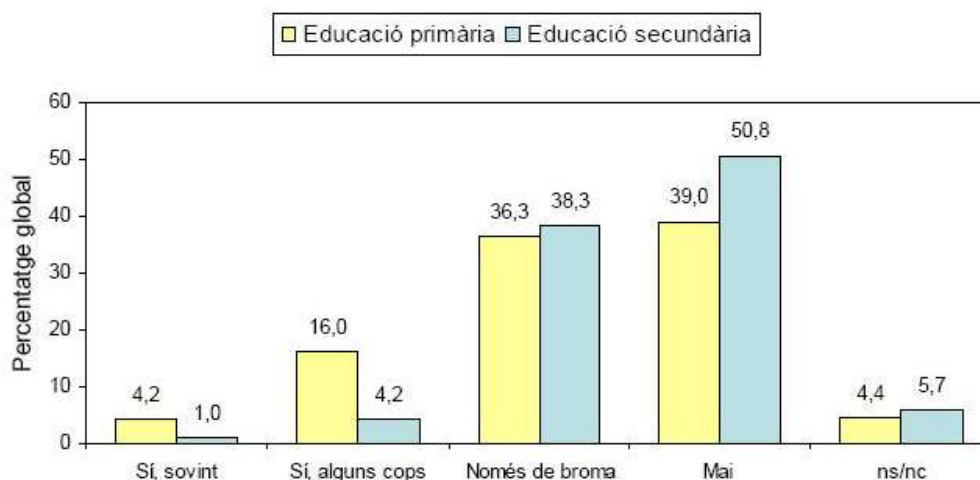
A Catalunya hi ha una proporció similar d'alumnes que diuen que han realitzat accions amb la intenció de molestar a altres companys o companyes: un 4% dels alumnes de primària i un 1% de secundària diuen que s'han ficat sovint amb altres companys per molestar-los i un 16% i un 4,2% respectivament ho han fet algunes vegades. D'altra banda, hi ha més percentatge d'alumnes que a Andorra que diuen que les accions eren de broma (un 36,3% d'alumnes a primària i un 38,3% a secundària), i una menor proporció dels que diuen que mai s'han ficat amb ells per molestar-los (un 39% i un 50,8% respectivament).

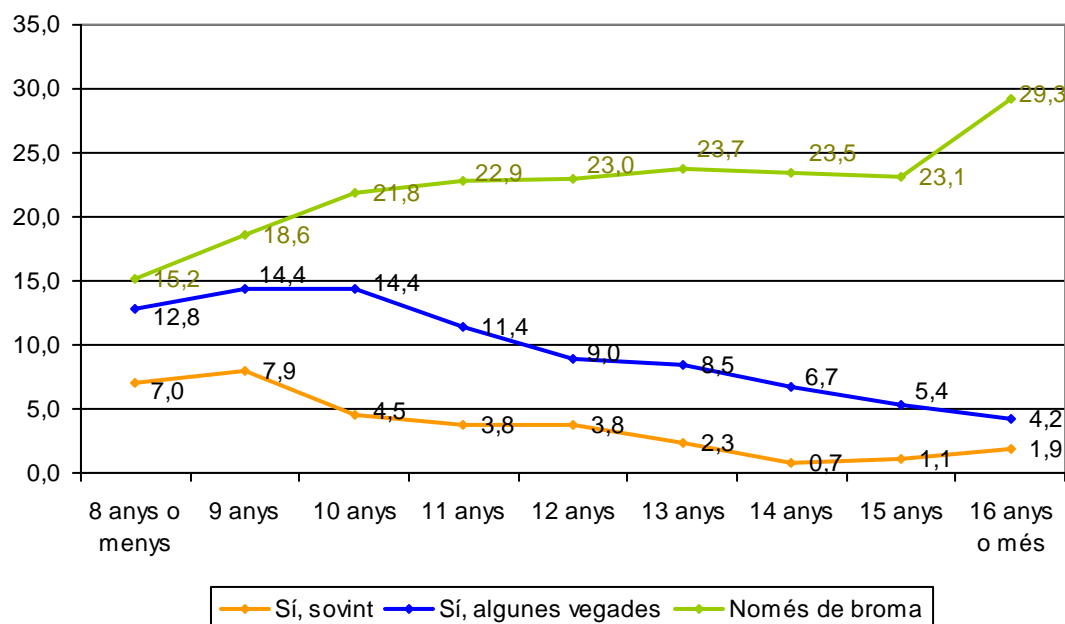
Agressions intencionades contra altres companys i companyes

Alumnat que considera que ha realitzat accions amb la intenció de molestar. Dades globals

Pregunta: ...t'has ficat sovint amb ells per molestar-los?

ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació primària i secundària

T'has ficat sovint amb altres nois o noies de l'escola per molestar-los, segons edat

Entre els alumnes de primera ensenyança, hi ha més nens que reconeixen que han dut a terme accions per molestar a algun company de l'escola (un 8% dels nens per un 4% de les nenes diuen que ho han fet sovint, i un 17% dels nens i un 10% de les nenes diuen que ho han fet alguna vegada), o que ho han fet només de broma (un 25% dels nens per un 15% de les nenes), mentre que hi ha més nenes que diuen que mai ho han fet (un 69% de les nenes per un 46% dels nens). A segona ensenyança, també hi ha més noies que diuen que mai han fet cap acció negativa durant el curs (un 71% de les noies per un 57% dels nois), i més nois que ho han fet sovint, algunes vegades o de broma (un 3%, un 7% i un 29% dels nois, per un 1%, 6% i 19% de les noies).

Tot i que la relació en funció de l'edat no és significativa estadísticament, s'observa que en augmentar l'edat tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que admeten que han fet alguna acció negativa als companys amb intenció de molestar-los, mentre que les accions no intencionals (les que es consideren de broma) sembla que augmenten amb l'edat.

T'has ficat sovint amb altres nois o noies de l'escola per molestar-los, segons sexe i edat

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Nen	Nena	8 anys o menys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys o més
Total	2499	1280	1219	500	645	623	553	178
Sí, sovint	5,8	7,6	3,9	7,0	7,9	4,5	3,8	5,1
Sí, però només algunes vegades	13,2	16,6	9,7	12,8	14,4	14,4	11,4	11,8
Sí, però només per fer una BROMA	20,0	24,8	14,9	15,2	18,6	21,8	22,8	23,0
Mai	57,4	46,3	69,0	61,0	55,5	55,7	58,8	55,6
NS	2,9	3,7	2,1	3,0	2,6	3,0	2,7	3,4
No contesta	0,8	1,0	0,5	1,0	0,9	0,5	0,5	1,1

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sexe		Edat				
		Noi	Noia	12 anys o menys	13 anys	14 anys	15 anys	16 anys o més
Total	2222	1115	1107	346	535	536	542	263
Sí, sovint	1,7	2,8	0,6	3,5	2,1	0,7	1,1	1,9
Sí, però només algunes vegades	6,6	7,4	5,8	7,5	8,4	6,7	5,4	4,2
Sí, però només per fer una BROMA	24,1	29,0	19,2	23,1	23,7	23,5	23,1	29,3
Mai	64,1	57,1	71,1	61,8	61,7	65,3	68,1	61,2
NS	0,4	0,5	0,3	0,6	0,7	0,4	0,2	0,0
No contesta	3,1	3,1	3,1	3,5	3,4	3,4	2,2	3,4

Igual que passava en el cas de les víctimes, també hi ha més alumnes de primera ensenyança que admeten que s'han ficat amb altres nens o nenes per molestar-los que estan insatisfets amb la seva aparença, amb els amics, amb l'escola o amb els mestres, i entre els alumnes que diuen que estan malament o molt malament amb els companys.

A segona ensenyança, tot i que les diferències en relació amb les variables de benestar subjectiu són significatives no són tan clares (hi ha una proporció lleugerament superior d'alumnes que s'han ficat sovint amb algun company per molestar-lo entre els que declaren que estan menys satisfets amb ells mateixos, amb els professors, els que no tenen algun amic especial, i els que estan baixos d'ànims amb més freqüència), i també entre els que pensen que quan un company maltracta un noi o noia s'ho mereixia.

T'has ficat sovint amb altres nois o noies de l'escola per molestar-los, segons relació amb els companys

PRIMERA ENSENYANÇA

% Verticals		Bé o molt bé	Regular	Malament o molt malament	No ho sé	No contesta
Total	2499	2115	231	48	67	38
Sí, sovint	5,8	4,9	9,1	12,5	9,0	18,4
Sí, però només algunes vegades	13,2	12,5	18,6	22,9	11,9	10,5
Sí, però només per fer una BROMA	20,0	19,7	22,5	14,6	20,9	23,7
Mai	57,4	59,3	46,3	47,9	55,2	34,2
NS	2,9	2,8	3,0	2,1	1,5	10,5
No contesta	0,8	0,8	0,4	0,0	1,5	2,6

T'has ficat sovint amb altres nois o noies de l'escola per molestar-los, segons si té un amic especial

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sí, tinc un o més d'un/a amic/amiga	No, no tinc cap amic/amiga especial	No contesta
Total	2222	2091	114	17
Sí, sovint	1,7	1,5	5,3	0,0
Sí, però només algunes vegades	6,6	6,5	9,6	0,0
Sí, però només per fer una BROMA	24,1	24,5	17,5	11,8
Mai	64,1	64,0	66,7	52,9
NS	0,4	0,4	0,0	5,9
No contesta	3,1	3,0	0,9	29,4

T'has ficat sovint amb altres nois o noies de l'escola per molestar-los, segons si creuen que s'ho mereixien

SEGONA ENSENYANÇA

% Verticals		Sí, normalment s'ho mereixia	Sí, s'ho mereixia algunes vegades	No, mai ningú es mereix ser tractat malament
Total	2222	87	545	1567
Sí, sovint	1,7	9,2	2,4	1,1
Sí, però només algunes vegades	6,6	17,2	11,7	4,3
Sí, però només per fer una BROMA	24,1	29,9	35,4	20,0
Mai	64,1	37,9	46,4	72,0
NS	0,4	0,0	0,7	0,3
No contesta	3,1	5,7	3,3	2,4

4. Fins a quin punt creus que els han semblat importants totes les coses que els has fet per molestar-los? És a dir, fins a quin punt els ha dolgut o els ha fet ràbia (totes les coses que els has fet juntes)?

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	475	100
Molt importants	90	18,9
Bastant importants	93	19,6
Poc importants	120	25,3
Gens importants	41	8,6
No ho sé	112	23,6
No contesta	19	4,0

Base:alumnes que diuen que han fet accions negatives a altres companys sovint o algunes vegades per molestar-los

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	185	100
Molt importants	19	10,3
Bastant importants	25	13,5
Poc importants	70	37,8
Gens importants	32	17,3
No ho sé	38	20,5
No contesta	1	0,5

Base:alumnes que diuen que han fet accions negatives a altres companys sovint o algunes vegades per molestar-los

Seleccionant només els casos que admeten que s'han ficat amb altres per molestar-los (sovint o algunes vegades), s'observa que un 19% dels alumnes de primera ensenyança que han fet accions negatives intencionals consideren que en conjunt són molt importants i un 20% les consideren bastant importants, mentre que un 34% pensen que són poc o gens importants. A segona ensenyança, un 10% dels alumnes que fet accions negatives intencionals consideren que són molt importants, un 13,5% bastant importants i un 55% poc o gens importants. No s'observen diferències significatives en funció del sexe ni l'edat dels alumnes.

Tot seguit es presenta la importància atribuïda a les accions negatives calculant el percentatge sobre el total de l'alumnat, no només sobre els que reconeixen que han dut a terme accions negatives intencionals. Així es constata que la importància que atribueixen els alumnes a les accions que han dut a terme per molestar a altres nois o noies és menor a segona ensenyança: prop d'un 8% d'alumnes de primera ensenyança consideren que les accions negatives que han fet són molt o bastant importants (un 4% molt importants i un 4% bastant importants), mentre que a segona ensenyança només un 2% diuen que són molt o bastant importants (un 1% molt importants i un 1% bastant importants).

Valoració de les accions negatives intencionals (% sobre el total d'alumnes)

PRIMERA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2499	100
Molt importants	90	3,6
Bastant importants	93	3,7
Poc importants	120	4,8
Gens importants	41	1,6
Mai	1434	57,4
Només de broma	499	20,0
No ho sé	112	4,5
No contesta	110	4,4

SEGONA ENSENYANÇA

	Freqüències	Percentatges
Total	2222	100
Molt importants	19	0,9
Bastant importants	25	1,1
Poc importants	70	3,2
Gens importants	32	1,4
No ho sé	38	1,7
Mai	1424	64,1
Només de broma	535	24,1
No contesta	79	3,6

4. RESUM

BENESTAR SUBJECTIU

Els alumnes estan majoritàriament satisfets amb la seva aparença, amb els amics o companys, amb els mestres o professors i amb l'escola.

La majoria dels alumnes de primera ensenyança estan molt o bastant satisfets amb els seus amics (92%), amb la seva aparença (91%), amb l'escola i els mestres (90%) i amb les coses que fan durant el seu temps lliure (88%).

Entre els alumnes de segona ensenyança, el grau de satisfacció amb els professors, l'escola i els companys també és força alt: un 77,5% estan satisfets amb els seus professors, un 77% amb l'escola, un 77% consideren que els seus professors els animen a expressar les seves opinions a classe i un 78% creuen que la majoria dels seus companys de classe són amables i estan disposats a ajudar. La majoria també se senten segurs (81%) i estan satisfets amb ells mateixos (82%), amb la seva aparença (80,5%), i amb les relacions amb la resta de persones (92%).

La majoria dels alumnes es troben bé amb els companys de l'escola.

Un 85% dels alumnes de primera ensenyança i un 83% dels de segona ensenyança diuen que es troben bé o molt bé amb els companys de l'escola, mentre que un 9% a primera ensenyança i un 11% a segona ensenyança diuen que es troben regular, i un 2% i un 3% respectivament diuen que estan malament o molt malament. Tot i que només una minoria dels alumnes es troben malament amb els companys de l'escola, cal prestar atenció a aquests casos perquè la insatisfacció amb els companys sovint està relacionada amb situacions negatives en l'entorn escolar (maltractaments, exclusió grupal, etc.).

La majoria dels alumnes de segona ensenyança tenen algun amic de confiança.

El 94% dels alumnes de segona ensenyança tenen algun amic o amiga de confiança que els ajuda quan ho necessiten (un 96% de les noies i un 93% dels nois), i només un 5% diuen que no tenen cap amic d'aquest tipus (un 7% dels nois per un 4% de les noies).

Hi ha més noies que nois que han tingut un estat d'ànim baix en els darrers mesos, i també és més freqüent entre els que es troben malament amb els companys i els que no tenen algun amic de confiança.

Un 10% dels alumnes de segona ensenyança diuen que en els darrers sis mesos, gairebé tots els dies han tingut un estat d'ànim baix, un 31% algun cop a la setmana, un altre 31% algun cop al mes i un 27% mai o gairebé mai. Les noies declaren amb més freqüència que en els darrers mesos han tingut un estat d'ànim baix quasi tots els dies (un 12 % de les noies per un 7% dels nois) o algun cop a la setmana (un 36% de les noies per un 25% dels nois), mentre que hi ha més nois que diuen que no han estat mai o gairebé mai baixos d'ànims (un 36% dels nois per un 19% de les noies). Hi ha una relació significativa entre l'estat d'ànim i el fet de tenir amics íntims i tenir bona relació

amb els companys de l'escola (els alumnes que no tenen cap amic/amiga especial i els alumnes que mantenen relacions insatisfactòries amb els seus companys diuen en major proporció que han sentit diàriament un estat anímic baix).

PERCEPCIÓ SOBRE ELS MALTRACTAMENTS

La percepció que hi ha casos de maltractament a la pròpia classe és superior entre els alumnes de primera ensenyança que entre els de segona ensenyança.

Un 55% dels alumnes de primera ensenyança creuen que hi ha nens o nenes que maltracten algun company de la seva classe, un 22% creuen que no n'hi ha i un altre 22% no ho saben, mentre que a segona ensenyança un 64% dels alumnes creuen que a la seva classe no hi ha nois o noies maltractats, davant un 35% que pensen que sí que n'hi ha. És a dir, la percepció dels casos de maltractament a classe disminueix de forma important en passar d'un nivell educatiu a l'altre, i en conseqüència també s'observa que en augmentar l'edat va disminuint el percentatge dels que creuen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe, alhora que augmenta la proporció dels que diuen que no n'hi ha. Si s'analitza la percepció de maltractaments a la pròpia classe, segons la relació amb els companys, destaca que els alumnes que diuen que es troben regular, malament o molt malament amb els companys són els que diuen en major proporció que hi ha casos de maltractaments a la seva classe.

A segona ensenyança és més alta la percepció que hi ha maltractaments a l'escola que a la pròpia classe.

Un 65% dels alumnes de segona ensenyança creuen que hi ha casos de maltractaments a l'escola (gairebé un 47% creuen que hi ha pocs casos i un 18% pensen que n'hi ha bastants), un 13,5% creuen que no n'hi ha i un 20% no ho saben. Per tant, la percepció de l'existència de maltractaments a tota l'escola és superior que quan la pregunta es refereix a l'entorn més proper (el grup classe). D'altra banda també s'observa que els alumnes que tenen pitjor relació amb els seus companys tenen una major percepció de l'existència de maltractaments a la seva escola.

La majoria dels alumnes de segona ensenyança que diuen que hi ha casos de maltractaments a la seva classe creuen que els professors ho saben i ho aturen o almenys intenten evitar-ho.

Un 23% dels alumnes de segona ensenyança, que creuen que a la seva classe hi ha nois o noies maltractats, diuen que els seus professors ho saben i ho aturen la majoria de vegades, un altre 23% opinen que els professors ho saben i intenten evitar-ho, però no se'n surten, un 16% pensen que els professors ho saben i ho aturen alguna vegada i un 14% diuen que ho saben però no fan res, mentre que un 23% diuen que no ho saben.

L'actitud davant els casos de maltractaments presenciats és més proactiva entre els alumnes de primària.

En relació amb l'actitud quan es presencia algun maltractament a l'escola destaca que entre els alumnes de primera ensenyança predominen les actituds més proactives en defensa de la víctima (un 30% intenten que facin les paus, un 25% van a buscar un

mestre o adult i un 19% ajuden i defensen el nen/a que tracten malament), i entre els alumnes de segona ensenyança augmenten les conductes d'ignorància i evitació (un 9,5% diuen que només miren sense fer res i els és igual el que passa, i un 22% només miren sense fer res, tot i que voldrien ajudar la víctima, mentre que a primera ensenyança ho diuen un 3% i un 10%, respectivament).

En aquest sentit, podríem dir que l'adolescent és més procliu al contagi social. La por a ser inclòs dins del cercle de victimització i convertir-se en blanc d'agressions, impedeix que l'alumne que sent que hauria de fer alguna cosa per ajudar a la víctima, no ho faci.

Els principals motius que s'atribueixen com a causa de les agressions per part dels companys són la manera de ser i el físic de la víctima.

Quant a la percepció sobre els motius pels quals els alumnes maltracten algun company destaca que els alumnes de primera ensenyança consideren que és per la seva manera de ser (43%) o pel seu físic (31%), i els alumnes de segona ensenyança també opinen que els motius principals són el físic (64%) i la seva manera de ser (60%).

Els alumnes creuen majoritàriament que ningú mereix ser tractat malament pels companys.

La majoria dels alumnes opinen que ningú es mereix ser tractat malament pels companys (un 60% a primera ensenyança i un 70,5% a segona ensenyança), tot i que un 32% i un 24,5% respectivament diuen que algunes vegades els nois o noies que són maltractats s'ho mereixen.

L'opinió sobre la disciplina a l'escola està bastant dividida entre els que pensen que hi ha la necessària i els que pensen que n'hi ha menys o no n'hi ha; el percentatge és una mica inferior entre els que pensen que n'hi ha més de la que cal.

Un 36% dels alumnes de segona ensenyança creuen que a la seva escola hi ha la disciplina que hi ha d'haver, mentre que prop d'un 35% pensen que n'hi ha menys o no n'hi ha i un 24% pensen que n'hi ha més de la que cal. Els nois diuen en un percentatge superior que les noies que hi ha més disciplina de la que cal, mentre que les noies diuen amb més freqüència que els nois que hi ha la disciplina que hi ha d'haver o que n'hi ha una mica menys de la que cal.

Els alumnes de menys edat i les noies són els que tenen més por de ser maltractats pels companys de l'escola, i també s'incrementa aquest sentiment de por entre els que estan malament amb els company.

Un 44% dels alumnes de primera ensenyança admeten que tenen por que els altres nens o nenes de l'escola els tractin malament durant aquest curs (un 11,5% hi pensen sovint i els fa molta por i un 33% hi pensen alguna vegada i els fa una mica de por) davant un 29% dels alumnes de segona ensenyança (un 6,5% hi pensen sovint i els fa molta por i un 22% hi pensen alguna vegada i els fa una mica de por). Aquesta por està correlacionada amb l'edat i el gènere, ja que les noies i els alumnes de menys edat són els que més diuen que tenen por (en augmentar l'edat va disminuint el percentatge d'alumnes que tenen por, i en cada edat hi ha més noies que nois que experimenten

aquest sentiment de por). El fet que tinguin més por els alumnes de menys edat i les noies pot estar relacionat amb la força física, perquè es poden sentir més febles davant una situació de maltractament (més dificultats per defensar-se). També que hi ha una associació significativa entre els sentiments de por a ser maltractats i les relacions amb els companys, de manera que els alumnes que estan malament o molt malament amb els companys són els que en major proporció senten molta por a ser maltractats.

ACCIONS NEGATIVES EXPERIMENTADES (PERSPECTIVA DE LA VÍCTIMA)

Les accions negatives experimentades amb més freqüència són les burles i els insults, seguides de les agressions físiques a primera ensenyança i les accions contra els béns a segona ensenyança.

Les accions negatives que en major proporció han experimentat durant el curs, tant els alumnes de primera ensenyança com els de segona ensenyança, són les burles o els insults (prop d'un 68% els alumnes de primera ensenyança i un 38% dels alumnes de segona ensenyança diuen que s'han burlat d'ells o els han insultat alguna vegada, en la majoria dels casos només una o dues vegades durant el curs). En segon lloc, entre els alumnes de primera ensenyança, destaquen les agressions físiques amb un 55,5% que diuen els han fet cops, empentes o puntades de peu alguna vegada durant el curs, seguides de l'exclusió relacional (un 46% diuen que els han ignorat o deixat de banda alguna vegada) i les accions contra els béns (un 37% diuen que els han robat o fet malbé les seves coses). Entre els alumnes de segona ensenyança, després dels insults o burles, destaca un 24% que diuen que els han robat o fet malbé les seves coses, un 22,5% diuen que els han ignorat o deixat de banda i un 21% han rebut algun cop, empenta o puntada de peu, majoritàriament només una o dues vegades durant el curs. Les accions que menys han experimentat són les amenaces per obligar-los a fer coses que no volien fer (un 12% dels alumnes de primera ensenyança i un 3% dels alumnes de segona ensenyança) i les burles, insults o amenaces a través de telèfons mòbils o internet (un 11% dels alumnes de primera ensenyança i un 9% dels alumnes de segona ensenyança).

El nombre d'alumnes afectats per accions negatives disminueix en augmentar la freqüència dels fets.

El percentatge de nois i noies, que han estat objecte de les diferents accions negatives, va disminuint en augmentar la freqüència dels fets fins arribar a la categoria d'una vegada a la setmana, si bé el nombre d'afectats torna a augmentar en la categoria d'algunes vegades a la setmana. En aquest estudi s'estableix com a llindar de referència les accions negatives experimentades una vegada a la setmana o més, ja que en aquest grup es troben la majoria de casos de maltractament a l'escola.

Els alumnes de primera ensenyança han experimentant amb més freqüència alguna acció negativa que els de segona ensenyança.

Considerant conjuntament per a cada alumne la freqüència màxima amb què han estat objecte d'alguna de les accions, hi ha un 7% d'alumnes a primera ensenyança per un 4% a segona ensenyança que han experimentat alguna de les accions una vegada a la

setmana i un 31% i un 11% respectivament algunes vegades a la setmana. Agrupant aquestes dues categories es constata que un 38% dels alumnes de primera ensenyança i un 15% dels alumnes de segona ensenyança han estat víctimes d'alguna acció negativa continuada (un cop a la setmana o més).

El nombre d'alumnes afectats per accions negatives disminueix amb l'edat; entre els nois són més habituals les agressions físiques i entre les noies l'exclusió grupal.

En augmentar l'edat, tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que han patit alguna acció negativa a la setmana o més, i en general entre els alumnes de primària hi ha més nens que nenes que han estat víctimes de les diferents accions negatives continuades, excepte pel que fa a l'exclusió grupal que hi ha més proporció de nenes. A segona ensenyança hi ha una proporció lleugerament superior de noies que han patit les accions negatives, excepte en les agressions físiques, que ho diuen més els nois, i en relació amb les coaccions o amenaces, que ho diuen en un percentatge similar.

Els alumnes que han experimentat accions negatives creuen que els ho han fet per la seva manera de ser i pel físic.

Un 27% dels alumnes de segona ensenyança que han estat víctimes d'alguna de les accions negatives creuen que els ho han fet per la seva manera de ser i un 25% pel seu físic. Aquestes també són les causes més esmentades quan es demanava pels motius de maltractament entre companys a l'escola.

Hi ha més afectats per accions negatives intencionals entre els alumnes de primera ensenyança que a segona ensenyança.

En demanar la percepció sobre les accions negatives que han sofert els alumnes durant el curs, s'ha diferenciat entre les accions que es consideren destinades a molestar (intencionals) i les que són considerades com a bromes per part de les víctimes (no intencionals). L'opinió dels afectats és molt important, ja que les accions destinades a molestar es poden considerar maltractaments, mentre que les no intencionals o de broma, en principi, no es consideren maltractament. Així, un 17% dels alumnes de primera ensenyança i un 4,5% de segona ensenyança diuen que s'han ficat amb ells per molestar-los sovint, i un 24% i un 10% respectivament diuen que només algunes vegades, mentre que un 17% d'alumnes a primera ensenyança i un 19% a segona ensenyança consideren que les accions negatives eren de broma.

Amb l'edat disminueix la proporció d'alumnes que han estat víctimes d'accions negatives intencionals, i a primera ensenyança hi ha més casos entre els nens.

En augmentar l'edat, tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que consideren que s'han ficat amb ells amb intenció de molestar-los, mentre que en les accions que es consideren de broma no s'observa aquesta tendència a disminuir amb l'edat. Entre els alumnes de primera ensenyança hi ha més nens que nenes que consideren que han estat víctimes d'accions per molestar-los i hi ha més nenes que diuen que mai s'han ficat amb elles, mentre que a segona ensenyança les diferències entre nois i noies no són significatives, tot i que hi ha una mica més de noies que diuen que s'han ficat amb elles i més de nois que diuen que no s'han ficat mai amb ells.

Hi ha més alumnes afectats per accions negatives intencionals entre els que estan insatisfets, els que han estat baixos d'ànims, els que estan malament amb els companys..

També s'observa una relació entre la percepció subjectiva dels maltractaments experimentats i el benestar subjectiu i les relacions amb els companys, de manera que hi ha més alumnes de primera ensenyança que diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los entre els que estan insatisfets amb ells mateixos, amb l'escola o amb els mestres, i entre els que estan malament o molt malament amb els companys. A segona ensenyança també hi ha més proporció d'alumnes que diuen que s'han ficat sovint amb ells per molestar-los entre els que han estat baixos d'ànims quasi tots els dies, i els que estan malament o molt malament amb els seus companys.

Més de la meitat dels alumnes afectats per accions negatives les consideren molt o bastant importants i un de cada tres les considera poc o gens importants.

D'altra banda s'ha demanat la valoració subjectiva per part de les víctimes sobre la importància de les accions negatives que han experimentat, valoració que resulta molt útil per interpretar els fets ja que una mateixa acció es pot considerar com a més o menys important en funció de les circumstàncies en què s'ha produït. Així, seleccionant només els casos que pensen que les accions que han patit eren intencionals, un 23,5% dels alumnes de primera ensenyança afectats per aquestes accions consideren que en conjunt són molt importants i un 27% bastant importants, mentre que un 31% les consideren poc o gens importants. Entre els alumnes de segona ensenyança que han patit accions negatives intencionals un 20% consideren que són molt importants, un 33% bastant importants i un 36% poc o gens importants.

Sobre el total d'alumnes, la importància que atribueixen a les accions destinades a molestar-los disminueix al passar de primera ensenyança a segona ensenyança i en augmentar l'edat.

Considerant la valoració de la importància de les accions negatives que han experimentat sobre el total de l'alumnat, no només sobre els que han estat objecte d'accions negatives intencionals, s'observa que prop d'un 21% dels alumnes de primera ensenyança consideren que les accions negatives que han patit són molt o bastant importants (un 10% molt importants i un 11% bastant importants), mentre que a segona ensenyança els que diuen que són molt o bastant importants representen un 8% del total d'alumnes (un 3% molt importants i un 5% bastant importants).

En el mateix sentit, s'observa que en augmentar l'edat va disminuint la proporció d'alumnes que consideren que les accions negatives, que han experimentat, són molt o bastant importants (d'un 22% dels que tenen 8-9 anys a un 5% dels de 15-16 anys).

Indicador global de maltractaments enregistrats.

Segons l'indicador global de maltractaments enregistrats un 13,1% dels alumnes de primera ensenyança i un 5,4% dels de segona ensenyança formen el grup més afectat

pels maltractaments: són alumnes que han experimentat alguna acció negativa, almenys un cop a la setmana i les consideren molt o bastant importants.

Indicador global de maltractaments percebuts

Segons l'indicador global de maltractaments percebuts, un 10% dels alumnes de primera ensenyança i un 3,4% dels de segona ensenyança afirmen que han experimentat accions intencionals sovint i les consideren molt o bastant importants. Un 11% dels alumnes de primera ensenyança i un 4,5% dels de segona ensenyança diuen que s'han ficat amb ells alguna vegada i valoren aquestes accions com a bastant o molt importants.

La majoria dels alumnes de primera ensenyança afectats per accions negatives ho diuen als pares i al mestres, mentre que els de segona ensenyança ho diuen sobretot als amics.

La reacció més habitual entre els alumnes de primera ensenyança afectats per una situació de victimització és dir-ho als pares (52%) o als mestres (51%), mentre que un 30,5% ho han dit als amics, un 25% s'hi ha tornat i un 16% no ha fet res. Les nenes ho han dit als pares, als mestres, i fins i tot a amics o a altres persones, en major proporció que els nens. I els nens diuen més que les nenes que s'hi han tornat (tot i que en primer lloc també ho diuen als pares i als mestres).

En canvi, els alumnes de segona ensenyança afectats per accions negatives ho diuen amb més freqüència als amics (40,5%), i en segon lloc als pares (39%), mentre que un 28% no han fet res, un 26% s'hi han tornat i un 23% ho han dit als professors. Les noies diuen més que els nois que ho han dit als pares i als amics, mentre que els nois diuen en major proporció que s'hi han tornat.

Hi ha més alumnes de primera ensenyança que diuen que necessiten ajuda per evitar que altres alumnes els tractin malament, i en augmentar l'edat disminueix la necessitat d'ajuda.

Pel que fa a la necessitat d'ajuda, un 69% dels alumnes de primera ensenyança que han estat víctimes d'accions negatives intencionades diuen que necessiten ajuda (un 39% una mica d'ajuda, i un 30% molta o força ajuda), mentre que un 27% diuen que no necessiten ajuda. A segona ensenyança prop d'un 48% diuen que necessiten ajuda (un 27% una mica d'ajuda i un 20% molta o força ajuda), mentre que un 51% diuen que no en necessiten. Sobre el total d'alumnes, els casos que necessiten ajuda representen un 29% dels alumnes de primera ensenyança (un 16% una mica d'ajuda i un 13% molta o força ajuda) i un 8% dels alumnes de segona ensenyança (un 5% una mica d'ajuda i un 3% molta o força ajuda). En augmentar l'edat disminueix la necessitat d'ajuda.

La majoria d'alumnes afectats per accions negatives tenen algú que els ajuda si ho necessiten.

La majoria dels alumnes que han estat víctimes d'accions negatives intencionades diuen que hi ha algú que els ajuda (un 79% dels alumnes de primera ensenyança i un 67% dels alumnes de segona ensenyança), i aquesta ajuda la reben sobretot dels amics o

companys, de la família o els professors o tutors. Entre els alumnes que han patit accions negatives intencionades que diuen que no tenen ajuda (un 19% a primera ensenyança i un 26% a segona ensenyança) n'hi ha que diuen que necessiten ajuda, però no els ajuda ningú (un 11% dels alumnes de primera ensenyança i un 12% dels alumnes de segona ensenyança), mentre que a la resta no els ajuda ningú però no necessiten ajuda (un 8% i un 14% respectivament).

El coneixement de les accions negatives intencionades per part dels mestres o professors i dels pares és superior entre els alumnes de primera ensenyança.

Un 56% dels alumnes de primera ensenyança, que han patit accions negatives intencionades (excloent els que pensen que s'han ficat amb ells només de broma), diuen que els mestres ho saben (tot o algunes coses), mentre que un 16% diuen que els mestres no ho saben i un 23% dubten si n'estan al corrent. Entre els alumnes de segona ensenyança afectats per accions negatives intencionades, un 36% manifesten que els professors ho saben, un 34% diuen que els professors no en saben res i un 23% ho dubten.

Pel que fa al coneixement per part dels pares un 73% dels alumnes de primera ensenyança, que han patit accions negatives intencionades, diuen que els seus pares ho saben tot o almenys algunes coses, mentre que un 15% diuen que els pares no en saben res i un 8% no saben si n'estan al corrent. A segona ensenyança un 48% dels alumnes afectats per accions negatives intencionades diuen que els seus pares ho saben, un 34% diuen que els pares no en saben res i un 10% ho dubten.

ACCIONS NEGATIVES REALITZADES (PERSPECTIVA DEL VICTIMITZADOR)

Les burles i els insults són les accions negatives que amb més freqüència els alumnes reconeixen que han fet durant el curs, seguides de les agressions físiques a primera ensenyança i l'exclusió relacional a segona ensenyança.

Les accions negatives que més reconeixen haver fet els alumnes alguna vegada durant el curs són les burles o els insults (un 44% els de primera ensenyança i un 31% els de segona ensenyança), les agressions físiques (un 34% dels alumnes de primera ensenyança i un 13% dels de segona ensenyança diuen que han fet cops, empentes o puntades de peu), i deixar de banda o ignorar completament a altres nois o noies de l'escola (un 31% dels alumnes de primera ensenyança i un 21% dels de segona ensenyança), si bé en la majoria dels casos només ho han fet una o dues vegades durant el curs. Les accions que han fet amb menys freqüència durant el curs són robar o fer malbé les coses dels companys (un 6% a primera ensenyança i un 3% a segona ensenyança), obligar-los a fer coses que no volien fer (un 4% a primera ensenyança i un 1% a segona ensenyança) i els insults o burles mitjançant telèfon mòbil o Internet (un 4% a primera ensenyança un 5% a segona ensenyança).

El nombre d'accions negatives reconegudes disminueix en augmentar la freqüència dels fets.

El percentatge d'alumnes que reconeixen que s'han ficat amb altres companys per molestar-los disminueix en augmentar la freqüència, fins arribar a un cop a la setmana, i en la darrera categoria (algunes vegades a la setmana) augmenta lleugerament.

Els alumnes de primera ensenyança reconeixen que han fet alguna acció negativa amb més freqüència que els de segona ensenyança.

Considerant la freqüència màxima amb la qual els alumnes diuen que han fet alguna acció negativa i centrant l'atenció en els casos que diuen que han fet accions negatives un cop a la setmana o més, s'observa que un 4% els alumnes de primera ensenyança i un 3% els de segona ensenyança reconeixen que han dut a terme alguna de les accions una vegada a la setmana i un 12% i un 7% respectivament algunes vegades a la setmana. En total, un 16% dels alumnes de primera ensenyança i un 10% dels alumnes de segona ensenyança reconeixen que han fet alguna acció negativa contra els seus companys una vegada a la setmana o més.

Hi ha més nois que noies entre els victimitzadors habituals i disminueixen lleugerament amb l'edat.

Hi ha més proporció de nois que de noies que han fet alguna acció negativa una vegada a la setmana o més (un 22% dels nens per un 9% de les nenes a primera ensenyança, i un 13% dels nois per un 7% de les noies a segona ensenyança).

En augmentar l'edat tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que han fet alguna acció negativa a la setmana o més, si bé aquesta relació no resulta significativa entre els alumnes de primera ensenyança i no és tan clara com en el cas dels alumnes que han estat víctimes d'aquestes accions, però s'observa que en totes les edats predominen més els nois entre els victimitzadors.

Els alumnes que han fet accions negatives diuen que ho han fet perquè aquests companys molesten a classe o per la seva manera de ser.

Els alumnes de primera ensenyança que han fet alguna de les accions negatives diuen que ho han fet perquè aquests companys molesten molt a classe (23%), per la seva manera de ser (17%), perquè és un acuseta (10%) o pel seu físic (8%), i a segona ensenyança diuen que el motiu pel qual ho han fet és la seva manera de ser (17%), perquè molesta a classe (13%), pel seu físic (8,5%) o perquè és un acuseta (6,5%), però destaca que tant a primera ensenyança com a segona ensenyança diuen en primer lloc que no ho saben.

Hi ha més casos que reconeixen haver fet accions negatives intencionals entre els alumnes de primera ensenyança que a segona ensenyança.

En demanar als alumnes sobre la intencionalitat de les accions negatives que han fet (si les han dut a terme per molestar els companys o si consideren que només són per fer

una broma), un 20% dels alumnes de primera ensenyança i un 24% de segona ensenyança diuen que ho han fet només de broma, un 13% i un 7% respectivament reconeixen que ho han fet però només alguna vegada, i un 6% a primera ensenyança i menys d'un 2% a segona ensenyança admeten que han dut a terme aquestes accions sovint. La majoria diuen que mai han fet cap acció negativa (un 57% a primera ensenyança i un 64% a segona ensenyança).

Amb l'edat disminueix la proporció d'alumnes que han fet alguna acció negativa intencional, i hi ha més casos entre els nens que entre les nenes.

En augmentar l'edat tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que admeten que han fet alguna acció negativa als companys amb intenció de molestar-los, mentre que les accions no intencionals (les que es consideren de broma) sembla que augmenten amb l'edat, si bé aquesta relació en funció de l'edat no és significativa estadísticament.

A primera ensenyança hi ha més nens que reconeixen que han dut a terme accions per molestar a algun company de l'escola (un 8% dels nens per un 4% de les nenes diuen que ho han fet sovint, i un 17% dels nens i un 10% de les nenes diuen que ho han fet alguna vegada), o que ho han fet només de broma (un 25% dels nens per un 15% de les nenes), mentre que hi ha més nenes que diuen que mai ho han fet (un 69% de les nenes per un 46% dels nens). A segona ensenyança, també hi ha més noies que diuen que mai han fet cap acció negativa durant el curs (un 71% de les noies per un 57% dels nois), i més nois que ho han fet sovint (un 3% dels nois per un 1% de les noies), algunes vegades (un 7% dels nois per un 6% de les noies) o de broma (un 29% dels nois, per un 19% de les noies).

Hi ha més proporció d'alumnes que han fet accions negatives intencionals entre els que estan insatsfets, els que han estat baixos d'ànims, els que estan malament amb els companys.

Pel que fa a la relació amb les dades de benestar subjectiu, la proporció d'alumnes de primera ensenyança que reconeixen que s'han ficat amb altres nens o nenes amb intenció de molestar-los és superior entre els que estan insatsfets amb la seva aparença, amb els amics, amb l'escola o amb els mestres, i també hi ha més proporció de victimitzadors entre els alumnes que diuen que estan malament o molt malament amb els companys. A segona ensenyança també hi ha una proporció lleugerament superior d'alumnes que s'han ficat sovint amb algun company per molestar-lo, entre els que declaren que estan menys satisfets amb ells mateixos, amb els professors, els que no tenen algun amic especial, i els que estan baixos d'ànims amb més freqüència.

Les accions negatives reconegudes pels victimitzadors les consideren molt o bastant importants amb més freqüència els alumnes de primera ensenyança.

Entre els alumnes de primera ensenyança, que admeten que s'han ficat amb altres per molestar-los sovint o algunes vegades, un 19% consideren que en conjunt aquestes accions són molt importants i un 20% les consideren bastant importants, mentre que un 34% pensen que són poc o gens importants. A segona ensenyança un 10% dels alumnes que han fet accions negatives intencionals consideren que són molt importants, un 13,5% bastant importants i un 55% poc o gens importants.

Sobre el total de l'alumnat, prop d'un 8% d'alumnes de primera ensenyança diuen que les accions negatives que han fet són molt o bastant importants (un 4% molt importants i un 4% bastant importants), mentre que a segona ensenyança només un 2% diuen que són molt o bastant importants (un 1% molt importants i un 1% bastant importants).

5. CONCLUSIONS

Les dades obtingudes en aquest estudi indiquen que la majoria d'infants i joves enquestats es troben bé amb els seus companys, amb la seva escola, amb el seus professors, compten amb algun amic íntim en qui poden confiar (en el cas dels alumnes de segona ensenyança), etc. És a dir, que en general hi ha un alt grau de satisfacció dels alumnes en relació amb el seu entorn immediat.

No obstant això, no podem oblidar que en els centres escolars estudiats es donen diferents tipus de situacions conflictives que dificulten la convivència entre els alumnes. Es tracta d'accions que ens han de preocupar, no tant per la quantitat d'alumnes que ho pateixen, sinó per la tendència a repetir-se de manera sistemàtica, a afectar a les mateixes persones i les conseqüències negatives que poden repercutir sobre aquestes.

Amb l'objectiu de tenir una visió global sobre els problemes de convivència en els centres escolars i fer més entenedora la interpretació de totes les dades analitzades, tot seguit, fem un recull dels resultats de les diferents dimensions que tenen a veure amb les accions negatives, siguin o no considerades assetjament, que es donen entre els alumnes i perjudiquen el clima escolar.

Per començar, cal destacar que la percepció per part de l'alumnat dels casos de maltractament en l'entorn classe és força elevada, sobretot entre els alumnes de primera ensenyança. Això no significa que tots els casos considerats siguin greus o freqüents, ni que la percepció dels alumnes sigui la mateixa (sovint la percepció depèn de l'experiència viscuda), però sí que reflecteix de forma evident l'existència d'aquest fenomen. En general, la percepció del problema és lògicament més gran entre els alumnes més afectats per les accions negatives continuades, i entre els que tenen pitjor relació amb els companys.

També s'ha analitzat el sentiment de por a ser maltractat. Aquí s'observa que els alumnes de menys edat i, en particular les noies, són els que expressen tenir-ne més, probablement perquè es troben en una situació de major indefensió davant les agressions. D'altra banda, el sentiment de por també està més estès entre els alumnes que tenen relacions menys favorables amb els seus companys. En aquests casos el recolzament del grup és menor, fet que afavoreix la sensació d'aïllament i d'indefensió davant d'una possible agressió.

A continuació, s'ha demanat la freqüència amb la qual els alumnes han experimentat personalment les diferents accions negatives a l'escola. Dins d'aquestes dades s'inclouen els casos greus i freqüents, que es poden considerar maltractaments, però també els casos més esporàdics i menys greus, que poden ser fruit de baralles i disputes puntuals. Dels diferents tipus d'accions demanades, les burles i els insults (maltractaments verbals), són les més freqüents entre els escolars. Així ho corroboren altres estudis realitzats sobre el tema. Aquests tipus d'agressió són molt manifestes i no sempre són realitzades per la persona o grup de persones que tenen la intenció de fer

mal a un company, sinó que també poden ser producte de conductes defensives per part del mateix subjecte insultat o dels seus amics. És a dir, que és un tipus d'acció que es dona en moltes situacions de manera recíproca i no sempre té una direcció unilateral, com passa en el cas de l'aïllament social. Entre els alumnes de primera ensenyança, el maltractament físic (empentes, cops o puntades de peu) ocupa el segon lloc en la prevalença de les accions negatives, i l'exclusió social el tercer lloc. En canvi, a segona ensenyança, les accions més freqüents després del maltractament verbal són les agressions a les pertinences, i l'exclusió social. Les accions menys freqüents són les coaccions o amenaces, el *ciberbullying* i l'assetjament sexual, com també s'observa en d'altres estudis.

En general, les accions enregistrades són més comunes entre els alumnes de primera ensenyança i disminueixen en passar a la següent etapa escolar. Això es pot relacionar amb una major impulsivitat entre els alumnes de menys edat (reaccions més físiques), que es va controlant a mesura que maduren, gràcies al procés de socialització. D'altra banda, també es manifesten diferències entre nois i noies en el tipus d'accions experimentades, de manera que ells són víctimes amb major proporció de maltractament físic, mentre que elles són més objecte d'exclusió social.

El següent àmbit d'anàlisi tracta sobre la percepció subjectiva de les accions destinades a molestar. Cal diferenciar els actes destinats a molestar intencionadament d'aquells que es consideren bromes o actes espontanis, que es produeixen en la interacció habitual entre els escolars. Aquest indicador de les accions intencionades i freqüents, també es correlaciona significativament amb l'edat: és més intens entre els més petits i es va afeblint entre els més grans.

En aquest punt també s'observa una clara relació amb les variables de benestar subjectiu i amb la relació amb els companys. Així, els alumnes que pateixen regularment alguna de les agressions descrites es mostren més insegurs, menys satisfets amb ells mateixos, amb un estat d'ànim pitjor i amb relacions més dolentes amb els companys, que els alumnes que no les pateixen. A partir d'aquestes dades no podem assegurar si la inseguretat, l'autoestima i el baix estat d'ànim són les conseqüències de les accions negatives experimentades, o bé si aquestes variables actuen com a condicionants perquè es produeixi el maltractament per part dels companys.

Finalment, amb l'objectiu d'atansar-nos al nucli del problema, es demana la valoració de la importància conjunta de totes les accions que li han fet a un alumne per molestar-lo. Els casos que les qualifiquen com a molt o bastant importants són els que es poden considerar més propers al que anomenem assetjament escolar. Per tant, ens estem referint a un grup més reduït d'alumnes, que posseeixen un grau d'afectació subjectiva més gran. Igual que en les anteriors dimensions, la freqüència dels maltractaments que es considera significativa, va disminuint amb l'edat. Aquests resultats, com es constata en altres estudis, semblen indicar que la conflictivitat a segona ensenyança tendeix a adoptar noves formes. És a dir, alguns problemes considerats importants a primera ensenyança (com per exemple amagar o guixar els objectes personals, etc.), deixen de ser-ho al canviar d'etapa i també sorgeixen noves situacions que afecten negativament a la convivència escolar. Cal dir que en aquesta segona etapa poden aparèixer nous conflictes fora de l'àmbit escolar, però no s'han contemplat en aquest estudi.

A partir d'aquestes dimensions s'han fet diferents creuaments i s'han obtingut dos indicadors globals: l'indicador de maltractaments enregistrats (en funció de les accions experimentades que els afectats consideren molt o bastant importants), i l'indicador de maltractaments percebuts (a partir les accions negatives que es consideren intencionades i es qualifiquen com a molt o bastant importants). Seguint la tònica de les anteriors dades, aquests indicadors tendeixen a disminuir en augmentar l'edat.

En resum, s'ha pogut constatar que el maltractament entre iguals i les diferents dimensions que s'hi relacionen, com la percepció del problema, la por, etc. disminueixen amb l'edat. Aquesta correlació no indica que l'assetjament desaparegui, sinó que els conflictes experimentats es transformen, i a l'adolescència sorgeixen nous problemes i noves formes de veure-ho i d'afrontar-ho. Tampoc no significa que els problemes experimentats a segona ensenyança siguin menys importants, sinó que poden tenir efectes tant o més greus. Els alumnes adolescents esdevenen més conscients, i a més a més, la relació entre iguals pren més força, i per tant, són més sensibles a la pressió del grup. En aquest sentit també s'observa que els alumnes de segona ensenyança afectats per algun tipus de maltractament es recolzen més en els amics que en els pares o professors, mentre que els més petits busquen majoritàriament el suport dels adults. Sovint, els adolescents afectats no busquen l'ajuda dels grans perquè es troben desorientats davant la situació, o creuen que és culpa seva. Fins i tot poden sentir vergonya de no saber defensar-se.

D'altra banda, en l'enquesta també s'ha demanat sobre les accions negatives que els alumnes reconeixen que han dut a terme com a autors contra els seus companys d'escola, i destaca que en totes les accions hi ha menys proporció d'alumnes que declaren que són victimitzadors que en el cas dels que declaren ser víctimes. Aquestes dades s'han d'analitzar tenint en compte que és possible que hi hagi un grau d'ocultació superior, ja que no es considera apropiat reconèixer haver fet certes accions negatives. Tot i això, també s'observa que les accions reconegudes per més alumnes en els dos nivells educatius, són els insults i les burles (maltractament verbal), seguides del maltractament físic i l'exclusió social, entre els alumnes de primera ensenyança, i en l'ordre invers a segona ensenyança.

En conjunt, la freqüència màxima amb què han fet alguna de les sis accions negatives és superior entre els alumnes de primera ensenyança, i tendeix a disminuir amb l'edat, tot i que aquesta relació no és tan evident com en el cas de les víctimes. Aquesta diferència es pot atribuir a l'efecte de dos processos: d'una banda, gràcies al procés de socialització, les accions negatives van disminuint durant els anys d'escolarització; d'altra banda, les víctimes, en fer-se grans tenen més facilitat per defensar-se de les agressions, i per tant hi ha menys víctimes en augmentar l'edat. Però el nombre de agressors no disminueix de forma tan clara amb l'edat ja que els agressors poden trobar víctimes entre els més petits o els més febles.

Pel que fa a les diferències en funció del gènere destaca que entre els victimitzadors predominen clarament els nois sobre les noies, encara més que en el cas de les víctimes.

També cal assenyalar que una part dels alumnes que reconeixen que han fet alguna acció negativa almenys algun cop a la setmana, també diuen que han estat víctimes amb la mateixa freqüència, i per tant, tot i que la freqüència de les accions és setmanal no es

podrien considerar maltractaments ja que no sembla que es doni una situació de desequilibri de poder entre els alumnes implicats (són alhora víctimes i agressors).

Només una minoria d'alumnes admeten que han fet accions negatives amb intenció de molestar, i uns quants més reconeixen que ho han fet però només de broma. En aquest cas, la relació en funció de l'edat no és significativa, tot i que en augmentar l'edat tendeix a disminuir la proporció d'alumnes que admeten que han fet alguna acció negativa als companys amb intenció de molestar-los, mentre que les accions no intencionals (les que es consideren de broma) sembla que augmenten amb l'edat. Per tant, podria semblar que disminueixen els maltractaments a mesura que augmenten les bromes, però també és possible que els casos que les consideren "bromes" donin aquesta resposta per ocultar les accions negatives intencionades.

En general, hi ha més proporció d'alumnes que admeten que s'han ficat amb altres companys amb intenció de molestar-los, entre els que declaren tenir menys benestar subjectiu i relacional. Així, hi ha més casos entre els alumnes que estan insatsfets amb ells mateixos o amb el seu entorn. A primera ensenyança també s'observa que hi ha més victimitzadors entre els alumnes que diuen que estan malament o molt malament amb els companys, i a segona ensenyança hi ha més casos entre els que no tenen cap amic especial i els que estan baixos d'ànims amb més freqüència.

La importància que atribueixen els alumnes a les accions negatives per molestar a altres nois o noies, és menor a segona ensenyança que a primera ensenyança.

Més enllà del tipus d'accions negatives reconegudes, de la importància atorgada i del perfil dels victimitzadors, cal parar l'atenció a l'entorn en què es produeixen aquestes accions, on sovint hi ha indiferència o complicitat. En aquest sentit s'observa que a segona ensenyança hi ha més alumnes que ignoren aquestes situacions i que eviten intervenir-hi, ja sigui per una manca de sensibilització davant aquestes agressions o per la por a convertir-se en víctima en cas d'intervenir. En qualsevol cas, l'actitud dels espectadors és important per a la prevenció o correcció dels maltractaments. Si les accions negatives no es rebutgen de forma explícita, aquesta permissivitat pot convertir-se en un model de referència, a banda de proporcionar una sensació d'impunitat en els agressors que no tindrà cap efecte dissuasori en la seva conducta.

A partir de les dades obtingudes en aquest estudi no es pot establir un perfil únic de víctima ni d'agressor, perquè qualsevol alumne pot ser objecte de maltractament, i qualsevol alumne pot comportar-se agressivament en un moment donat. Però sí es pot concloure que hi ha infants i joves que tenen més probabilitat de ser assetjats i d'altres que utilitzen l'agressió de manera habitual en les seves relacions socials.

Hi ha alumnes rebutjats pels seus companys per la seva manera de ser, perquè molesten molt a classe, per fer bromes inoportunes i parlar quan s'han de callar, etc. Hi ha alumnes que prefereixen jugar amb companys del sexe contrari, perquè tenen més afinitat, per exemple, el cas típic d'un nen que, a l'hora del pati, juga a jocs tranquils amb les nenes, o el cas de la nena que juga a futbol amb els nens. Sovint aquests infants són mal vistos i tenen pocs amics. El fet de tenir una bona xarxa d'amics, sovint protegeix de ser "assetjat" o molestat dins de l'àmbit escolar.

Hi ha d'altres alumnes amb dificultats d'aprenentatge, encara que no tinguin necessitats especials, però són font de burla per la resta de companys. També n'hi ha d'altres que tenen un tret físic que els fa diferents a la resta, com l'obesitat, l'alçada, el color de la pell, etc., i que també poden ser objecte de maltractament.

Sigui quina sigui la “diferència”, el que altres estudis constaten és que els motius no són causes reals ni fonamentades, sinó que acostumen a ser excuses de l'agressor per justificar la seva conducta, per bé que sembla que hi hagi un element comú propiciador, com és la manca d'habilitats socials en l'infant diana, i el seu relatiu aïllament social.

Pel que fa als agressors, poden ser alumnes que utilitzen la violència i confrontació perquè els agrada sentir-se els líders i guanyar-se la popularitat dels companys; d'altres perquè pateixen una situació complicada en l'àmbit familiar (divorci pares, mort d'un familiar, dificultats econòmiques a la llar, o fins i tot són víctimes d'abús per part dels pares o altres familiars, etc.) i traslladen la seva humiliació i malestar a l'escola adoptant conductes agressives mitjançant les quals canalitzar el seu ressentiment. Tenen dificultats en les relacions socials i utilitzen la seva força física per imposar-se a la resta, perquè no saben fer-ho d'una altra manera, i en alguns casos tenen habilitats de lideratge, encara que sigui un lideratge negatiu o basat en l'estatus que els hi dona el fet d'actuar de manera disruptiva en determinades ocasions. En general no han fet una bon aprenentatge de viure en comunitat.

En aquest sentit, és important que l'escola proporcioni unes pautes de convivència que contemplin les diferències i on tots els nens tinguin les mateixes oportunitats i tots se sentin valorats, siguin víctimes o agressors, ja que, com hem explicat, aquests també presenten uns dèficits socials importants que cal solucionar.

En conclusió, pensem que l'enfocament per treballar aquest conflicte ha de ser global, en el sentit que no ha de ser tractat com un seguit d'accions que es donen de forma aïllada, sinó com el reflex de problemes de convivència que afecten a tothom i no només a les víctimes.

Les conclusions de diferents estudis sociològics (Catalunya, Elzo 1996; Martin Serrano i Velarde Hermida, 1996) indiquen que el nivell d'assetjament escolar no és més gran que en anys anteriors. El que ha canviat és la percepció des de la qual es contemplen els diferents incidents, els mecanismes de resposta i el ressò social que generen.

A Andorra també podem afirmar que hi ha una major sensibilitat davant aquests fets, i que s'han impulsat programes específics per a la prevenció i detecció d'aquests tipus de conductes dins del context escolar.

Aquest és el primer estudi sobre convivència escolar a Andorra i, per tant, no podem comparar les dades actuals amb les d'anys anteriors, però sí que hem pogut comparar moltes preguntes amb l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*, i en general podem concloure que els resultats obtinguts són molt similars.²⁶

---

²⁶ Es pot veure un quadre comparatiu de les dues enquestes en l'annex.

Esperem que aquest estudi hagi servit per apropar-nos a un dels aspectes de la convivència dels centres escolars d'Andorra. I desitgem que aquesta anàlisi ajudi a fer tasques de prevenció i de reeducació, a fi de poder pal·liar els efectes de discriminació social, que reben les víctimes d'aquest fenomen.

6. ANNEX

DADES COMPARATIVES ANDORRA-CATALUNYA

ACCIONS NEGATIVES EXPERIMENTADES (PERSPECTIVA VÍCTIMA)

	ANDORRA Curs 2012-2013		CATALUNYA curs 2005-2006	
	Primera ensenyança	Segona ensenyança	Primària	Secundària
Accions negatives experimentades personalment una vegada a la setmana o més	38,3	15,1	33,7	10,3
Una vegada a la setmana	7,2	4,3	7,0	3,1
Algunes vegades a la setmana	31,1	10,8	26,7	7,2
Percepció subjectiva: accions intencionades (destinades a molestar)	40,9	14,6	37,6	9,3
S'han ficat sovint amb mi	17,1	4,5	11,4	2,2
S'han ficat amb mi però només algunes vegades	23,8	10,1	26,2	7,1
Valoració de la importància de les accions intencionades	20,6	7,9	20,0	5,2
Molt importants	9,6	3,0	14,2	2,3
Bastant importants	11,0	4,9	5,8	2,9
Indicador global de maltractaments enregistrats (una vegada a la setmana o més)	13,1	5,2	12,6	3,0
Molt importants	6,5	2,2	9,4	1,3
Bastant importants	6,6	3,2	3,2	1,7
Indicador global de maltractaments percebuts SOVINT	9,9	3,4	7,8	1,5
Molt importants	5,6	1,6	6,4	0,9
Bastant importants	4,3	1,8	1,4	0,6
Indicador global de maltractaments percebuts ALGUNES VEGADES	10,7	4,5	11,3	3,2
Molt importants	4,0	1,4	7,1	1,2
Bastant importants	6,7	3,1	4,2	2,0

Nota: a l'hora de comparar les dades cal tenir en compte que a l'Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006, es demanava per cinc accions negatives (les mateixes que en l'enquesta d'Andorra excepte la utilització de telèfons mòbils o Internet per burlar-se, insultar o amenaçar)

ACCIONS NEGATIVES RECONEGUDES (PERSPECTIVA VICTIMITZADOR)

	ANDORRA Curs 2012-2013		CATALUNYA curs 2005-2006	
	Primera ensenyança	Segona ensenyança	Primària	Secundària
Accions negatives reconegudes pels victimitzadors una vegada a la setmana o més	15,9	10,1	8,8	7,8
Una vegada a la setmana	4,0	2,9	2,4	2,2
Algunes vegades a la setmana	11,6	7,2	6,4	5,6
Percepció subjectiva: accions intencionades (destinades a molestar)	19,0	8,3	20,2	5,2
Admeten realitzar accions negatives sovint	5,8	1,7	4,2	1,0
Admeten realitzar accions negatives algunes vegades	13,2	6,6	16,0	4,2
Valoració de la importància de les accions intencionades	7,3	2,0	3,8*	
Molt importants	3,6	0,9	2,5	
Bastant importants	3,7	1,1	1,3	

* Per aquest indicador només disposem de les dades conjuntes de primària i secundària de Catalunya.

Nota: a l'hora de comparar les dades cal tenir en compte que a l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya, curs 2005-2006*, es demanava per cinc accions negatives (les mateixes que en l'enquesta d'Andorra excepte la utilització de telèfons mòbils o Internet per burlar-se, insultar o amenaçar)

7. BIBLIOGRAFIA

- Angulo, A; Elorza, C; Méndez, Y; Sainz, A. y Martínez, P. (coord.) (2008). *El maltrato entre iguales en Euskadi*. Instituto vasco de Evaluación de investigación educativa. Gobierno Vasco.
- Arregui, A.; Martínez, P. (2012). *El maltrato entre iguales en educación primaria y ESO*. Instituto vasco de Evaluación e investigación educativa. Gobierno Vasco.
- Avilés, José M^a (2002). *BULLYING. Intimidación y maltrato entre el alumnado*. STEE-EILAS.
- Boqué, C.; Led, P. (coord.) (2007). *La convivencia en els centres d'educació Infantil i primària*. Generalitat de Catalunya. Departament d'educació.
- Colell, J.; Escudé, C. (2005). *I tu, què hi pots fer?. Maltractament entre iguals: viure i conviure a l'ESO*. [en línia] <<http://www.xtec.cat/jcolell>>.
- Delors, J. (1996). “La información encierra un tesoro”. Informe a la Unesco de la Comisión Internacional sobre la Educación para el S.XXI. [en línia] <<http://www.unesco.org/education/pdf/DELORS.PDF>>.
- Fernández Baena, Javier (2007). *Estrés, Riesgo Familiar e inadaptación socioemocional y escolar en la infancia*. Tesis Doctoral. Departamento de Psicología Evolutiva y de la Educación. Universidad de Málaga.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació; Departament d'Educació. *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya (ECESC)*, curs 2005-2006.
- Olweus, D. (1998). *Conductas de acoso y amenazas entre escolares*. Madrid. Ed. Morata
- Campo, A. (2000). *La Convivencia escolar. Valores que la sustenta*. Praxis, Barcelona.
- Ortega Ruiz, R. y colaboradores (1998). *La convivencia escolar: qué es y cómo abordarla*. Programa educativo de Prevención de Maltrato entre compañeros y compañeras. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.

- Torrubia, R.; Doval, E. (coord.) (2009). *Família i educació a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. [en línia]
< <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/496.pdf>>.
- Salmivalli, C.; Huttunen, A.; Lagerspetz, K. (1997). "Peer networks and bullying in schools". *Scandinavian Journal of Psychology*, 38 (4): p. 305-312.